

การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

นางสาวสายัน จันทรา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2560

Educational Management by Dual Education System in Thanya Buri
Technical College

Miss Sayan Chanthra

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี
ชื่อและนามสกุล นางสาวสายัน จันทรา
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์

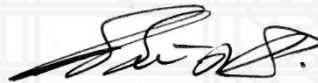
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

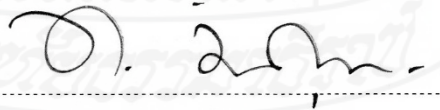
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจ็มทอง ศิริแสงเลิศ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี

ผู้วิจัย นางสาวสายัน จันทรา รหัสนักศึกษา 2572301840

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์ ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี และ (2) ศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนของวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี จำนวน 7 คน ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี จำนวน 8 คน นักเรียน 14 คน และผู้ปกครอง 7 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี พบว่า วิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี มีการทำบันทึกข้อตกลงกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ โดยโรงเรียนดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนและผู้ปกครอง และรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมโครงการหลักสูตรของการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาประกอบด้วย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 81 หน่วยกิต จัดการเรียนการสอนในวันพุธถึงวันศุกร์ ใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่วนวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรีจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 จำนวน 71 หน่วยกิต ใน 2 สาขาวิชาคือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาช่างยนต์ ในวันจันทร์และวันอังคาร การประเมินผลการเรียนใช้เกณฑ์ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ สำหรับปัญหาการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษา พบว่า การติดต่อประสานงานระหว่างวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรีและโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ขาดความต่อเนื่อง การประชาสัมพันธ์ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การวัดผลประเมินผลและการประเมินมาตรฐานวิชาชีพไม่ชัดเจน การจัดหลักสูตรมีปัญหาเรื่องเวลาและการจัดหาสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การประเมินผลมีการโอนผลการเรียนล่าช้า และ (2) ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษา พบว่า วิทยาลัยเทคนิคฉะบุรีและโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรมีการบูรณาการหลักสูตร ทบทวนเรื่องเวลาและสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรมีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลในแต่ละภาคเรียนแก่นักเรียนและผู้ปกครอง

คำสำคัญ การจัดการศึกษา ระบบทวิศึกษา วิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี

Independent Study title: Educational Management by Dual Education System in Thanya Buri Technical College

Author: Miss Sayan Chanthra; **ID:** 2572301840;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent Study advisor: Dr. Ketkanok Urwongse, Assistant Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the condition and problems of educational management by dual education system in Thanya Buri Technical College; and (2) to study recommendations for educational management by dual education system in Thanya Buri Technical College.

The key research informants totaling 36 persons consisted of seven administrators and instructors from Thanya Buri Technical College, and eight administrators and teachers, 14 students and seven parents from Dhepsirin Khlong Sip Sam School in Pathum Thani province. The data collecting instrument was a form containing guidelines for focus group discussion. Data were analyzed with content analysis.

Research findings were as follows: (1) regarding the condition of educational management by dual education system in Thanya Buri Technical College, it was found that the College signed a memorandum of agreement with Dhepsirin Khlong Sip Sam School; under this agreement, the School was to conduct a public relations campaign to provide knowledge and understanding on the dual education program offered by the School and the College and admitted the students to enroll in the program; the dual education program offered by the School was an instruction program at the upper secondary level, containing 81 credit hours and providing instruction on Wednesday to Friday; the learning outcome evaluation of the program was based on the measurement and evaluation criteria specified in the Basic Education Curriculum, B.E. 2551; on the other hand, the dual education program offered at Thanya Buri Technical College was based on the Vocational Certificate Program, B.E. 2556; the program offered instruction in two majors, namely, Business Computer, and Auto Mechanics, each of which containing 71 credit hours; the instruction was offered on Monday and Tuesday; the learning outcome evaluation of the program was based on the vocational measurement and evaluation criteria specified in the Vocational Certificate Program, B.E. 2556; therefore, students enrolling in the dual education system attended classes at the College on Monday and Tuesday and then attended classes at the School on Wednesday to Friday; as for problems of educational management by dual education system, it was found that the following problems existed: the communications and coordination between the College and the School lacked continuity; the public relations provided unclear details on registration, vocational experience practicum, learning outcome measurement and evaluation, and vocational evaluation based on vocational standards; the time conflict for vocational experience practicum; the difficulty of finding entrepreneurial places for vocational experience practicum; and the slowness of transferring of learning outcome evaluation results; and (2) as for recommendations for educational management by dual education system, the following recommendations were provided: Thanya Buri Technical College and Dhepsirin Khlong Sip Sam School should integrate their programs more closely; they should review the issues of time and places for vocational experience practicum; and there should be public relations campaigns to explain details on instructional activities and learning outcome evaluation in each semester for the students and parents.

Keywords: Educational Management, Dual Education System, Thanya Buri Technical College

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์เพราะความรู้ที่ได้จาก แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และด้วยความกรุณา เป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เก็จกนก เอื้อวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ กำลังใจ คำแนะนำ หลักการ แนวคิด และกระบวนการวิจัย ตลอดระยะเวลาของการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ และ อาจารย์ ดร. เข้มทอง ศิริแสงเลิศ ที่ได้อนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาสละเวลาช่วยเหลือตรวจสอบความถูกต้องของแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี และขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี และโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี ตลอดจนท่านผู้ปกครอง และขอขอบใจนักเรียนผู้ให้ข้อมูลทุกคน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

สายัน จันทรา

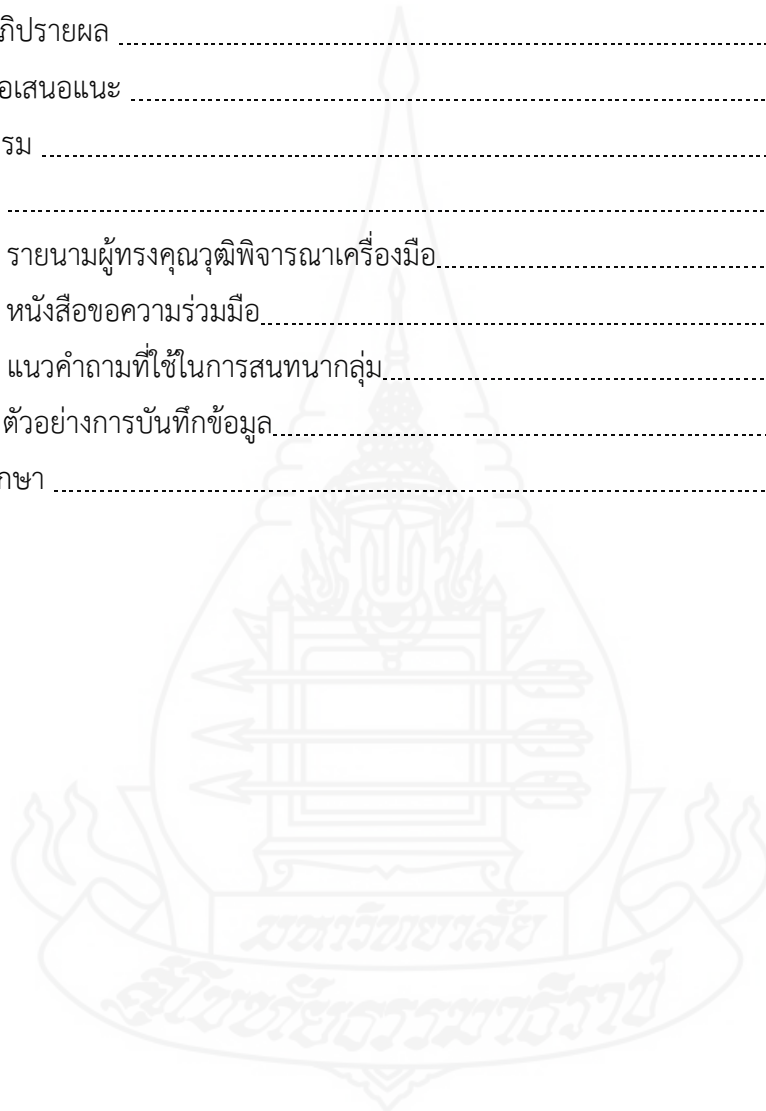
มิถุนายน ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษา	9
การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา	17
บริบทของการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ผู้ให้ข้อมูล.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี	46
ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปการวิจัย	59
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	81
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ.....	82
ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	84
ค แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม.....	90
ง ตัวอย่างการบันทึกข้อมูล.....	107
ประวัติผู้ศึกษา	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จำนวนนักเรียนระบบทวิศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาและปี	33
ตารางที่ 2.2 แนวทางการดำเนินงานหลักสูตรคู่ขนานของวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี กับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ	34

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557, น.1-10) ได้เสนอรายงานสถานการณ์ของการพัฒนากำลังคนด้านเศรษฐกิจของประเทศในสาขาต่างๆ ดังนี้ ภาคการเกษตร ผลิตภาพแรงงานยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับผลิตภาพแรงงานของภาคนอกการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม คุณภาพแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม จำนวนแรงงานระดับอาชีวศึกษายังไม่เพียงพอต่อตำแหน่งงานที่ว่างอยู่ ภาคบริการ ความต้องการแรงงานมีแนวโน้มสูงขึ้นในสาขาการค้ำส่งและค้าปลีก และกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม การผลิตกำลังคนในด้านนี้ยังไม่ค่อยตอบสนองความต้องการตลาดแรงงานภายในประเทศ ดังนั้นเมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) จึงกำหนดหลักการสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต รวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และพัฒนาระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษาให้เอื้อต่อการเตรียมคนที่มีทักษะให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559, น. 4, 15-16)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น.100-101) จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 20 ปี กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์นี้มีแนวทางการพัฒนา คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมภาพลักษณ์การอาชีวศึกษา เร่งปรับค่านิยมและวางรากฐานทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริม

กระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการองค์ความรู้แบบสหวิทยาการ (อาทิ สเต็มศึกษา ทวีศึกษา ทวิภาคี ทวิวุฒิ สหกิจศึกษา) เพื่อพัฒนากระบวนการคิดและการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ จึงกำหนดวิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” ในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนากำลังคนไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ผลิตและพัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ มีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๓ คือ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในทุกภาคที่มีกลุ่มอุตสาหกรรมตั้งอยู่ จัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาด้วยระบบทวิภาคี ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกอาชีพได้ก่อนเลือกวิชาเรียน สร้างระบบการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีการเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐานระดับสากล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.2559, น. 53-54)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในระยะ 15 ปี (พ.ศ.2555 - 2569) นโยบายที่ 1 มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน มีเป้าหมายผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาภายใต้บริบทความร่วมมือกับสถานประกอบการ มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล จากนโยบายข้างต้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จัดการอาชีวศึกษาโครงการความร่วมมือการจัดการศึกษา การเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ “**ทวิศึกษา**” เพื่อเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้ด้านอาชีพจากการปฏิบัติงานจริงอีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนวัยเรียน และวัยทำงานได้เข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้มากขึ้น ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (**ทวิศึกษา**) ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2558 การจัดการศึกษาทวิศึกษาเป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้เรียนรู้และมีทักษะทางอาชีพติดตัวเมื่อศึกษาจบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างไรก็ตามนโยบายนี้เป็นนโยบายที่ต่อเนื่องมาจากการดำเนินงานโครงการอาชีวศึกษาแกนมัธยมศึกษา (2555) โครงการการศึกษามัธยมสามชีพหรือมัธยมศึกษาแบบประสม (2556) โครงการโรงเรียนมัธยมอาชีพ (2557) และโครงการจัดการเรียนการสอนคู่ขนานรูปแบบสะสมหน่วยกิต หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (2558) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560, น. 16-19)

วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้เข้าร่วมโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จัด การศึกษาระบบทวิศึกษาคู่กับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี ในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ธุรกิจ และสาขาวิชาช่างยนต์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนนักเรียน สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 19 คน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 25 คนและสาขาวิชา ช่างยนต์ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 18 คน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 23 คน รวมทั้งสิ้น 85 คน การ ดำเนินการที่ผ่านมายังขาดการศึกษาวิจัยถึง สภาพ ปัญหา ของการดำเนินการ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูล สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการในโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาใน วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี เพื่อให้ได้แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค ัญบุรี
- 2.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค ัญบุรี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

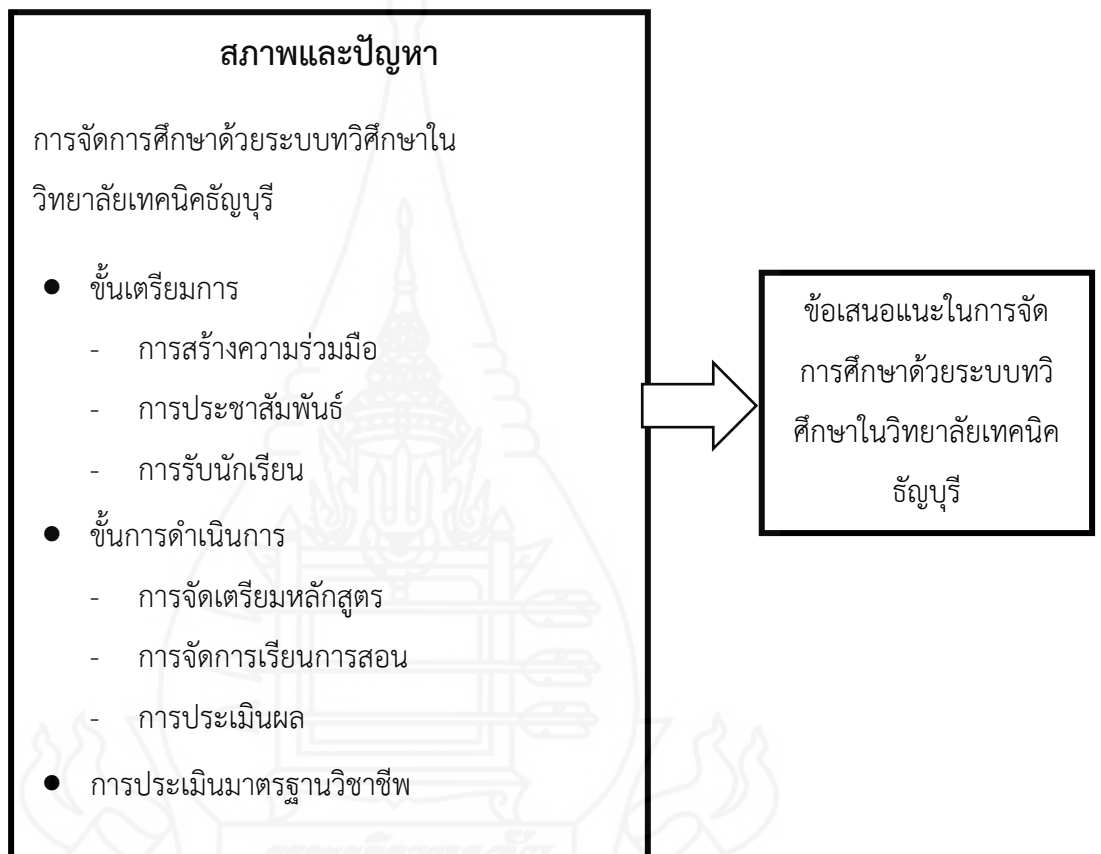
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี โดยศึกษาจากแนวคิดของหน่วยงานที่ดูแลและรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัด การศึกษาและนักรการศึกษา ได้แก่ แนวคิดทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560, น. 17) การดำเนินงานโครงการทวิศึกษาของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น. 86-88) และการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนควบคู่ กันหรือคู่ขนานกันระหว่างโรงเรียนและสถาบันอาชีวศึกษาของ Hunt (2007 อ้างใน สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 34-35)

จากแนวคิดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักรศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาประมวล เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้ 3 ด้านคือ

3.1 ชั้นเตรียมการ ประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์ และการรับนักเรียน

3.2 ชั้นการดำเนินการ ประกอบด้วย การจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

3.3 การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ
นำเสนอในรูปแบบภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ตัวแปรที่ศึกษา

4.1.1 ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ประกอบด้วย

1) ชั้นเตรียมการ

(1) การสร้างความร่วมมือ

(2) การประชาสัมพันธ์

(3) การรับนักเรียน

2) **ขั้นการดำเนินการ**

(1) การจัดเตรียมหลักสูตร

(2) การจัดการเรียนการสอน

(3) การประเมินผล

3) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในระดับสถานศึกษา ระหว่างวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี กับ โรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

4.2.1 บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

4.2.2 บุคลากรในโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี

4.2.3 ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนนักเรียนในระบบทวิศึกษา

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **สภาพการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา** หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี จังหวัดปทุมธานีกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี 3 ด้าน คือ

5.1.1 **ขั้นเตรียมการ** หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในระยะเวลาเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการในด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการรับนักเรียน

1) **การสร้างความร่วมมือ** หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมกันของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับสถาบันอาชีวศึกษา เกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

2) **การประชาสัมพันธ์** หมายถึง การประชุมชี้แจง การปฐมนิเทศ การแนะนำ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลและรายละเอียดของการดำเนินงาน เป้าหมาย กระบวนการ และผลที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการทวิศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

3) *การรับนักเรียน* หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของนักเรียน การขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน และการทำบัตรประจำตัวให้นักเรียนตามโครงการทวิศึกษา

5.1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ หมายถึง การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในขั้นการปฏิบัติงานเรื่องการจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

1) *การจัดเตรียมหลักสูตร* หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการของชุมชน การบูรณาการหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

2) *การจัดการเรียนการสอน* หมายถึง การดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดเตรียมห้องเรียนห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุฝึกและครุภัณฑ์ ในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา การจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3) *การประเมินผล* หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริง การตัดสินผลการเรียน การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร และการเทียบโอนผลการเรียนในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

5.1.3 การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง การดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีขั้นตอนการดำเนินงานได้แก่ การวางแผนประเมินมาตรฐานวิชาชีพ การกำหนด วัน เวลา สถานที่ในการประเมิน การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วม การดำเนินการประเมินภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และสรุปผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

5.2 ปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีจังหวัดปทุมธานี กับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ 3 ด้าน คือ

5.2.1 ปัญหาในขั้นเตรียมการ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในระยะการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการใน ด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการรับนักเรียน

1) *ปัญหาการสร้างความร่วมมือ* หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการทำข้อตกลงร่วมกันของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับสถาบันอาชีวศึกษา เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

2) *ปัญหาการประชาสัมพันธ์* หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการการประชุมชี้แจง การปฐมนิเทศ การแนะนำ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลและรายละเอียดของการ

ดำเนินงาน เป้าหมาย กระบวนการ และผลที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการทวิศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้อง
รับทราบ

3) *ปัญหาการรับนักเรียน* หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ
เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของนักเรียน การขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน และการทำบัตรประจำตัวให้
นักเรียนตามโครงการทวิศึกษา

5.2.2 ปัญหาขั้นการดำเนินการ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษาขั้นการปฏิบัติงาน ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร จัดการเรียนการสอน และการ
ประเมินผล

1) *ปัญหาการจัดเตรียมหลักสูตร* หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ
เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการของชุมชน การบูรณาการหลักสูตรระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

2) *ปัญหาการจัดการเรียนการสอน* หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการ
ดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดเตรียมห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุฝึก
และครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา การจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพ และการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ

3) *ปัญหาการประเมินผล* หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ
เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง การตัดสินผลการเรียน การสำเร็จการศึกษาตาม
หลักสูตร การเทียบโอนผลการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

5.2.3 ปัญหาการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการ
ดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา ในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การ
ดำเนินงานได้แก่ การวางแผนประเมินมาตรฐานวิชาชีพ การกำหนด วัน เวลา สถานที่ในการประเมิน
การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วม ดำเนินการประเมินภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและสรุปผลการประเมิน
มาตรฐานวิชาชีพ

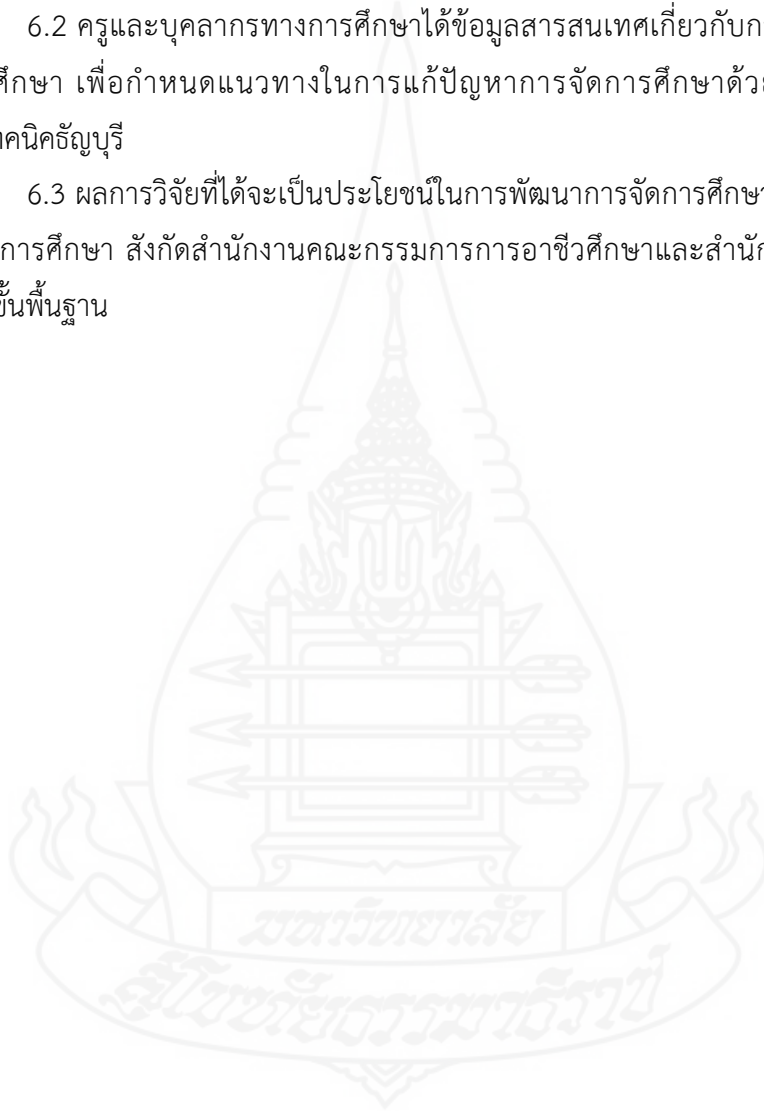
5.3 ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา หมายถึง ข้อคิดเห็นของผู้ให้
ข้อมูลสำคัญซึ่งได้จากบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค
ธัญบุรี และในโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียนในด้วยระบบทวิศึกษา
เกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาและเป็นประโยชน์ต่อการ
ดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

6.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

6.3 ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสาร และผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา โดยได้นำเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา
 - 1.3 หลักการจัดการอาชีวศึกษา
 - 1.4 ลักษณะการจัดการอาชีวศึกษา
 - 1.5 รูปแบบของการจัดการอาชีวศึกษา
2. การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา
 - 2.1 ความหมายของทวิศึกษา
 - 2.2 ความเป็นมาของทวิศึกษา
 - 2.3 วัตถุประสงค์ของทวิศึกษา
 - 2.4 การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา
3. บริบทของการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษา

1.1 ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษา

คำว่า “การจัดการอาชีวศึกษา” มีคำที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 คำ คือ คำว่า “อาชีวศึกษา” กับคำว่า “การอาชีวศึกษา” ซึ่งทั้งสองคำสามารถใช้แทนกันได้แต่ในงานวิจัยนี้ ใช้คำว่า “การอาชีวศึกษา”

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 กล่าวว่า “การอาชีวศึกษา” หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

การจัดการอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 กล่าวว่า เป็นการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี โดยมีรูปแบบการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ คือ 1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันเป็นหลัก 2) การศึกษานอกระบบ เป็นจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัด และการประเมินที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา 3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ หลักสูตรการจัดการอาชีวศึกษา มี 3 หลักสูตร คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรีสาขาเทคโนโลยี หรือ สายปฏิบัติการ

พีรพงศ์ ทิพนาค (2557) กล่าวว่า อาชีวศึกษา คือ การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนเข้าสู่โลกของการทำงาน หรือโลกอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะของด้านอาชีพที่แตกต่างไปจากการศึกษาทั่วไป โปรแกรมการศึกษาจึงถูกออกแบบเพื่อการพัฒนาทักษะ ความสามารถ ทักษะคิด ต่อการทำงาน และการพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีเพื่อการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม และการพัฒนาทักษะเบื้องต้นในการเพิ่มผลผลิตจากการจ้างงาน

กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ (2556, น. 40) ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาว่า มีความหมายถึง ระบบ กระบวนการ การบริหารจัดการ การวางแผน การกำหนดนโยบาย และมีความครอบคลุมถึงการฝึกอาชีพ หรือการฝึกอบรมวิชาชีพ ทั้งเป็นการให้ความรู้ใหม่ และการเพิ่มเติมความรู้เก่า ให้กับคนทุกวัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, น. 5) ให้ความหมายว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การเตรียมบุคลากรด้านฝีมือสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ สาขาหรืองาน ตามปกติจัดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะรวมทั้งการเรียนวิชาสามัญ การฝึกปฏิบัติ และวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สัดส่วนของวิชาเหล่านั้นอาจมีได้หลากหลาย แต่ต้องเน้นภาคปฏิบัติ

ธีรวุฒ บุนนยโสภณ (2542, น. 3) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึงการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ โดยจัดเป็นขบวนการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะหรือความชำนาญงาน (Psychomotor domain) ด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive domain) และด้านเจตคติ (Affective domain) เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเลือกเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542, น. 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอาชีวศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต การอาชีวศึกษาจึงเป็นการศึกษาเพื่อชีวิต โดยมุ่งเน้นให้ผู้ได้รับการศึกษาหรือฝึกในด้านนี้ให้มีสมรรถภาพในการทำงาน มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมทั้งความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต การแปรรูปและการจำหน่าย

วีระพันธ์ ลิทธิพงษ์ (ม.ป.ป., น. 6) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา คือการเตรียมบุคลากรด้านฝีมือระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าปริญญา สำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพช่างและงานต่าง ๆ อาชีวศึกษาตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาชีพพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์และฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการสำหรับอาชีพหนึ่งๆ สัดส่วนของวิชาต่างๆ จะแตกต่างกัน แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

จากความหมายของการจัดการอาชีวศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านฝีมือ ด้านวิชาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงานมีความสามารถในการประกอบอาชีพหนึ่งๆ หรือกลุ่มอาชีพ การจัดการอาชีวศึกษามี 3 รูปแบบ คือการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี มีการจัดการศึกษา 3 หลักสูตร คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรีสาขาเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

1.2 ความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2560) กล่าวถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาไว้ในบทความ “การพัฒนาอาชีวศึกษาสำหรับประเทศไทย” ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของระบบการศึกษา คือ ต้องการให้คนมีชีวิตที่ดีและสามารถสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต เป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งโดยเฉพาะสังคมที่ต้องทำงานเพื่อแลกกับปัจจัยการดำรงชีวิตและอาชีวศึกษาก็เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ประสบผลตามเจตนานี้ ตาม John Dewey ได้เสนอสาระสำคัญทางด้านอาชีวศึกษาไว้ว่า การศึกษาทำให้คนหัวสูงและรังเกียจการทำงาน ในสภาพจริงของสังคมอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่ทำให้เกิดความต่อเนื่องของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเข้าด้วยกันในปรัชญาและความคิดทางการศึกษาที่ว่า “เรียนโดยการกระทำ” (Learning by Doing) ได้รับการยอมรับและตระหนักว่า การจะเป็นผู้รู้และเรียนรู้ต้องมีการทำจริง ปฏิบัติจริง อาชีวศึกษาจึงเป็นแนวทางการเรียนเพื่อการทำงาน เป็นแหล่งสร้างแรงงานเพื่อป้อนสู่ตลาดแรงงาน อาชีวศึกษาจึงมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจ สังคมและการพัฒนาประเทศ

ธีรวุฒิ บุญยโสภณ (2542, น.5) กล่าวว่า เนื่องจากปรัชญาการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษามีแนวคิดที่ว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อฝึกวิชาชีพเพื่อการดำรงชีวิต หรือเป็นการเตรียมเพื่อการอยู่รอดในสังคมโดยการฝึกฝนและพัฒนากำลังคนให้เป็นช่างฝีมือและช่างเทคนิคที่มีคุณภาพและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมนั้นๆ ในขณะที่เดียวกันก็มีเป้าหมายในการผลิตแรงงานที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ การจัดการอาชีวศึกษาจึงต้องตอบสนองความต้องการกำลังคนของประเทศซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ ความต้องการกำลังคนของสังคม ความต้องการในอาชีพของบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงาน

ดังนั้นการจัดการอาชีวศึกษา จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เป็นการผลิตกำลังคนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประเทศชาติ เพราะการจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่จะช่วยให้บุคคลได้ค้นพบความสามารถของตนเองในการทำงานและการประกอบอาชีพ อีกทั้งการจัดการอาชีวศึกษายังเป็นการสร้างแรงงานในระดับต่างๆ คือ กำลังคนระดับกึ่งฝีมือ กำลังคนระดับช่างฝีมือ กำลังคนระดับช่างเทคนิค และกำลังคนระดับช่างเทคนิคชั้นสูง ที่จะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างงาน สร้างระบบการผลิตและบริการ อันจะนำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจให้แก่สังคมประเทศชาติ

1.3 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2556, น.49) เสนอแนวคิดหลักการของอาชีวศึกษา ดังนี้

1. อาชีวศึกษาเป็นสิทธิของทุกคนที่ต้องการและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนที่จะต้องจัดหลักสูตรวิชาชีพให้ผู้เรียน หลักการนี้ทำให้ขอบเขตของหลักสูตรกว้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนที่ประสงค์จะมีวิชาชีพหลังจากเรียนจบหรือใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาชั้นสูงต่อไปได้

2. อาชีวศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาตลอดชีพจากอนุบาลถึงสิ้นอายุ กระบวนการนี้สามารถแบ่งได้เป็น 4 ชั้นได้แก่

2.1 ชั้นให้ข้อมูลและพื้นฐานอาชีพ

2.2 ชั้นค้นคว้าและเลือกอาชีพที่ต้องการ

2.3 ชั้นเข้าสู่การฝึกอาชีพที่ต้องการ

2.4 ชั้นพัฒนาและซ่อมเสริมทักษะ

3. อาชีวศึกษาก็เหมือนกับการศึกษาทั่วไปหรือสายสามัญซึ่งโรงเรียนต้องรับผิดชอบและให้ทั่วถึงในทุกสาขาสองความต้องการตามความหลากหลายของผู้เรียนด้วย

4. อาชีวศึกษาต้องจัดโปรแกรมไม่ให้มีขีดจำกัดของการพัฒนาในอาชีพนั้น และโปรแกรมที่เตรียมไว้ให้สอดคล้องกับจุดหมายร่วมกันกับการศึกษาสายสามัญ หรือการศึกษาทั่วไปด้วย หลักการเป็นพื้นฐานให้โปรแกรมทั้งสองได้พัฒนาร่วมกันสำหรับอนาคตในการวางแผนการศึกษาและดำเนินงานการศึกษาของชาติ จากหลักการทั่วไปของอาชีวศึกษายอมรับในแนวคิดประชาธิปไตยซึ่งส่งเสริมให้เกิดสิทธิและความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อการพัฒนาให้ถึงจุดสูงสุดของแต่ละคน ในขณะที่สังคมต้องรับผิดชอบที่จะช่วยให้คนในสังคมได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตนเองให้ถึงจุดสูงสุดได้ด้วย

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2557) กำหนดหลักการจัดการอาชีวศึกษาไว้ 4 มิติ คือ

มิติที่ 1 การสร้างโอกาสทางการศึกษา มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้ การพัฒนาศูนย์อบรมอาชีวศึกษา จัดให้มีการเทียบโอนประสบการณ์สายอาชีพ จบ ปวช. ได้ใน 8 เดือน จัดตั้ง

สถาบันการอาชีวศึกษา จัดตั้งและขยายศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน Fix it Center ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน สนับสนุน OTOP ขยายโอกาสให้มีผู้เรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น และลดการออกกลางคัน อีกทั้งขยายโอกาสในการศึกษาด้านอาชีวศึกษาถึงระดับปริญญาตรีสายปฏิบัติการ และเปิดสอนวิชาชีพเพื่อคนพิการในสถานศึกษา จัดให้มีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่อนุบาลจนจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการจัดอาชีวศึกษาและพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ในกลุ่มพื้นที่ชายแดนภาคใต้

มติที่ 2 การพัฒนาคุณภาพ 4 ด้านคือ

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน มีแนวทางการดำเนินการดังนี้ การเร่งยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปรับปรุงหลักสูตรอาชีวศึกษาทุกระดับ พัฒนาแนวทางการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง และยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยอิงผลการประเมินระดับชาติ (V-Net) มีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ด้วยการร่วมมือกับภาคเอกชนในการเรียนการสอนและฝึกงานในสถานประกอบการ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยกิจกรรมองค์การวิชาชีพ การบริการสังคม จิตอาสา

2. ด้านคุณภาพการศึกษา มีแนวทางการดำเนินการดังนี้ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และยกระดับมาตรฐานสถานศึกษาโดยอิงผลการประเมินของ สมศ.

2.1 ด้านคุณภาพเรียนการสอน มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้สู่การเป็นผู้ประกอบการ และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมของผู้เรียนและผู้สอน ส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน English Program และ Mini English Program ด้านอาชีวศึกษาและการส่งเสริมระบบ ICT มาใช้เพื่อการเรียนการสอน

2.2 ด้านคุณภาพครู มีแนวทางการดำเนินการดังนี้การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะครูอาชีวศึกษา พัฒนาครู โดยใช้เครือข่าย/สมาคมวิชาชีพ การพัฒนาระบบนิเทศภายใน และเร่งยกระดับวิทยฐานะ

มติที่ 3 การสร้างประสิทธิภาพในด้านการบริหารจัดการ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้การพัฒนาระบบฐานข้อมูลโดยการสนับสนุนการวางแผนและพัฒนาคุณภาพ การนำระบบ ICT มาใช้เพื่อการบริหารจัดการ และการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาล (ดูแลและแก้ปัญหาครูจ้างสอน และใบการประกอบอาชีพ) สร้างขวัญ กำลังใจ และจิตสำนึกในความเป็นเจ้าขององค์กร การป้องกันและแก้ปัญหาหายเสพติดในสถานศึกษา การจัดสรรงบประมาณ/ทรัพยากรอย่างเหมาะสม และการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณ

มติที่ 4 ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา มีแนวทางการดำเนินการดังนี้การจัดตั้งกองทุนอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาและฝึกอบรมวิชาชีพ และการเพิ่มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทุกระดับ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยการขยายความร่วมมือกับภาคเอกชนใน

รูปแบบต่างๆ ในการพัฒนานักศึกษา การพัฒนาครู การพัฒนาการเรียนการสอน ร่วมกับประเทศในอาเซียนพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษา

1.4 ลักษณะการจัดการอาชีวศึกษา

จากหลักการอาชีวศึกษา เมื่อนำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมสามารถจัดระดับการปฏิบัติตามที่ กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ (2556, น. 91-92) กล่าวไว้ว่า หลักในการจัดการอาชีวศึกษาให้เป็นรูปธรรม 9 ระดับชั้น ดังนี้

ระดับ 1 การอาชีวศึกษาเน้นการกระทำที่ทำให้เกิดทักษะสอดคล้องกับธรรมชาติ โดยไม่คำนึงถึงทักษะที่ใช้ประกอบอาชีพเพื่อการมีชีวิตในสังคมในระดับนี้จะไม่มุ่งอาชีพหนึ่งโดยเฉพาะ ทักษะที่ฝึกจะให้เป็นแบบรวมๆ

ระดับ 2 การอาชีวศึกษาเป็นการกระทำที่ทำให้เกิดทักษะและมีพัฒนาการด้านความรู้ และเจตคติที่ดีต่อการทำงานจะเป็นงานหนึ่งหรือหลายๆ งานก็ได้ การเรียนจะเป็นการวิเคราะห์ภารกิจของงานแต่ละประเภท ในระดับนี้จะเริ่มเสนอรูปแบบของงานให้ปรากฏซึ่งในระดับนี้ผู้เรียนสามารถที่จะเลือกอาชีพของตนได้เมื่อจบมัธยมศึกษาตอนต้นการจัดการศึกษาต้องให้ผู้เรียนได้เลือกอาชีพของตนเองอย่างฉลาดและสร้างเจตคติที่ดีในงานของตน ในระดับนี้นักเรียนจะได้พบกับกลุ่มอาชีพต่างๆ ซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกอาชีพของตน

ระดับ 3 การอาชีวศึกษาเป็นการกระทำที่ทำให้เกิดทักษะความรู้และเจตคติที่จำเป็นกับการทำงานให้ประสบผลสำเร็จในงานหนึ่ง อาชีพหนึ่ง หรือมากกว่าในระดับนี้จะคล้ายกับระดับที่ 2 คือ เน้นลักษณะงานให้ปรากฏเป็นทางเลือกแต่จะเพิ่มเติมทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการฝึกทักษะความรู้ และเจตคติเข้าไปมากขึ้น การผสมผสานกันของหลักสูตรในโรงเรียนต้องให้สอดคล้องกับที่จะจัดประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพให้กับผู้เรียนด้วย

ระดับ 4 การอาชีวศึกษาให้เน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ และเจตคติที่จำเป็นในการทำงานในสาขาอาชีพหนึ่งและมุ่งมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในเวลางานและนอกเวลางาน จัดให้มีการส่งเสริมการเป็นผู้นำ ในระดับนี้อาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและเพื่อการยังชีพด้วย โดยยึดประโยชน์และความสำคัญของการใช้เวลาว่าง ความพอใจในชีวิตครอบครัว การได้ร่วมกับกิจกรรมในสังคม เป็นระดับที่ผู้เรียนต้องแสดงออกถึงการใช้ชีวิตในสังคม ซึ่งเป็นการยากที่จะใช้ความรู้เพียงด้านเดียว

ระดับ 5 การอาชีวศึกษาเน้นการฝึกทักษะพัฒนาความรู้และเจตคติให้ถึงความสามารถที่ต้องการในการทำงานและการสร้างครอบครัว ร่วมคิดกิจกรรมของสังคม การศึกษาในระดับนี้ต่อเนื่องจากความคิดในระดับที่ 4 ถึงการใช้ชีวิตและการทำงานเพื่อยังชีพในสภาพสังคมปัจจุบันและอนาคต ความแตกต่างของระดับ 5 จากระดับ 4 นั้นอยู่ที่การเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาให้กว้างขวางขึ้นในหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้มากเห็นมาก มีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น

ระดับ 6 การอาชีวศึกษาเน้นการศึกษาด้านความสามารถในบุคคลเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ในปัจจุบันและสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต อาชีวศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและการทำงานในภาพสังคมปัจจุบันและในอนาคต ในระดับนี้การพัฒนาจะเริ่มลดทักษะด้านฝีมือแต่จะเพิ่มกระบวนการตัดสินใจ การจัดประสบการณ์ การเรียนการนำเอาปัญหาในสังคมปัจจุบันด้านเศรษฐกิจเข้ามาในการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้วย

ระดับ 7 การอาชีวศึกษาเน้นความสัมพันธ์ทางด้านชีวิตกับสังคม และเทคโนโลยี การศึกษาเริ่มเล็งเห็นความสำคัญของสังคมที่หลากหลาย และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการทำงาน กระบวนการตัดสินใจต้องมีการส่งเสริมเพิ่มขึ้นเพื่อให้ตระหนักถึงอิทธิพลต่างๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ

ระดับ 8 การอาชีวศึกษาจะเน้นสัมพันธภาพของบุคคลที่มีต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ในระดับนี้จะแสดงผลของการตัดสินใจที่มีต่องานและอาชีพ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะมุ่งพัฒนาการเป็นผู้นำที่สามารถจะส่งเสริมบรรยากาศการทำงานและการเรียนรู้ ส่งเสริมรูปแบบของการดำเนินชีวิตในสายตาชาวโลก

ระดับ 9 การอาชีวศึกษาจะเน้นสัมพันธภาพของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมทั่วไป และทางด้านการเมืองด้วย ในระดับนี้จะส่งเสริมภาวะผู้นำในการกำหนดนโยบายของชุมชน ส่งเสริมการศึกษา และอื่นๆ ในระดับนี้จะเน้นการกำหนดแนวทางในอนาคตของสังคม โดยยึดฐานจากอิทธิพลของเทคโนโลยี และการกำหนดนโยบายสอดคล้องกับรูปแบบของวิถีชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่โลกต้องการและยอมรับ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะการจัดการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ พัฒนาทักษะความรู้และเจตคติที่ในการทำงาน มีมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนที่ประสงค์จะมีวิชาชีพหลังจากเรียนจบ รวมทั้งเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาขั้นสูงต่อไปได้

1.5 รูปแบบของการจัดการอาชีวศึกษา

วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ (ม.ป.ป., น.36-41) กล่าวถึงรูปแบบของการอาชีวศึกษาว่า สามารถจัดได้อย่างกว้างๆ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การจัดในโรงเรียนหรือสถานศึกษา (Institution -based training) อาจเป็นการจัดทั้งสถานศึกษาในภาครัฐบาลหรือเอกชนก็ได้ ผู้รับการฝึกจะเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเรียนเต็มเวลา การฝึกในโรงเรียนมีข้อดีดังนี้

1.1 วิชาช่าง วิชาสามัญสัมพันธ์มีความเกี่ยวข้องกัน

1.2 ได้ฝึกทักษะหลายๆ อย่าง ถ้าฝึกในโรงงานอาจได้ฝึกทักษะที่จำกัดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานที่โรงงานเท่านั้น

1.3 การฝึกมีการวางแผนและเป็นไปตามหลักการศึกษา

1.4 ค่าใช้จ่าย สังคมทั้งหมดเป็นผู้จ่ายจากภาษี

การจัดการศึกษาแบบนี้ รายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติจะเรียนในโรงเรียนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดและเป็นการศึกษาที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของระบบการศึกษาอย่างเต็มที่

2. การจัดในโรงงานหรือสถานประกอบการ (Industry - based training) ผู้รับการฝึกจะเป็นช่างฝึกหัดซึ่งอาจต้องเซ็นสัญญากับผู้ดำเนินการฝึก การฝึกในโรงงานมีข้อดีดังนี้

2.1 ได้ฝึกงานจริง

2.2 การฝึกปรับให้ทันกาลได้เร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.3 ทำงานในสิ่งแวดล้อมของธุรกิจอุตสาหกรรมซึ่งอย่างน้อยจะได้รับการฝึกนิสัยการทำงานที่ดี

2.4 ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการฝึกในโรงเรียนเพราะผู้ฝึกทำงานไปด้วย

การจัดแบบนี้ได้ให้น้ำหนักความสำคัญแก่การฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการมาก ตั้งแต่ 60-80% ใช้เวลาเรียนวิชาสามัญและวิชาเทคนิคในสถานศึกษาหรือห้องเรียนประมาณ 20-40% การจัดการศึกษาแบบนี้จะอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบบอุตสาหกรรมมากกว่าระบบของการศึกษา

การจัดทั้งสองรูปแบบนี้แต่ละแบบจะมีทั้งข้อดี ข้อเสีย จุดอ่อนและจุดแข็ง ดังนั้นถ้ามีการจัดร่วมกันก็จะเป็นการเสริมกันให้ระบบมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น นั่นคือสถานศึกษาก็จะต้องรับจัดการฝึกพื้นฐานหรือสอนทฤษฎีให้แก่ช่างฝึกหัดจากระบบโรงงานและสถานประกอบการ หรือโรงงานก็ต้องร่วมในการจัดการฝึกงานจริงให้แก่นักศึกษาจากระบบโรงเรียน ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เรียกว่า ระบบทวิภาคี (Dual System) จึงเกิดระบบการจัดการแบบที่ 3 ขึ้น คือ

3. จัดโดยอาศัยความร่วมมือของทั้งสองฝ่าย (Cooperative Education) การร่วมมือทั้งสองฝ่ายนี้อาจจะจัดได้อีกหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับ สภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละฝ่ายอาทิเช่น

3.1 จัดในสถานศึกษา/โรงเรียน โดยจัดให้เรียนทฤษฎี ทดลองและปฏิบัติตามใบงานในสถานศึกษาทั้งหมด (Off-the-job Training)

3.2 จัดในสถานศึกษา/โรงเรียน โดยจัดมีเรียนภาคทฤษฎี ทดลองและปฏิบัติงานตามใบงาน (Off-the-job) แต่ให้มีการปฏิบัติงานจริงด้วย โดยสถานศึกษารับงานการค้า งานผลิตมาให้ให้นักศึกษาทำ กิจกรรมทั้งหมดเกิดขึ้นในโรงเรียน

3.3 จัดในสถานประกอบการ/โรงงาน โดยนักศึกษาปฏิบัติงานจริง (On-the-job Training) เรียนทฤษฎีขณะปฏิบัติงาน โรงงานอาจมีโรงเรียน ห้องเรียน หรือศูนย์ที่ให้ความรู้ภาคทฤษฎีเป็นของตนเอง

3.4 จัดในสถานประกอบการ/โรงงาน โดยมีการเรียนภาคทฤษฎีและทดลองปฏิบัติตามใบงานในสถานประกอบการและปฏิบัติงานจริง (On-the-job Training)

3.5 ร่วมกันจัดแบบผสมระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา (โรงเรียน-โรงงาน) โดยฝึกเป็นนักเรียนของสถานศึกษาเรียนภาคทฤษฎีและทดลองปฏิบัติพื้นฐานที่สถานศึกษา และปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ

3.6 ร่วมกันจัดแบบผสมระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา (โรงเรียน-โรงงาน) โดยฝึกเป็นเด็กฝึกหัด (Apprentice trainee) ของสถานประกอบการโดยจัดให้มีการเรียนภาคทฤษฎีและทดลองปฏิบัติพื้นฐานที่สถานศึกษาและปฏิบัติงานจริงในโรงงาน

การฝึกงานในโรงงาน/สถานประกอบการอาจจัดได้ 2 รูปแบบ คือ

1) ในกรณีของโรงงานขนาดใหญ่ ทางโรงงานสามารถจัดได้เองทั้งหมดทุกขั้นตอนทั้งทางด้านการสอนภาคทฤษฎีและการฝึกทักษะที่แตกต่างหลากหลาย

2) หากเป็นโรงงานเล็กๆ ควรใช้วิธีการร่วมมือกันหลายๆ โรงงานจัดตั้งศูนย์ฝึกกลาง เรียกว่า Inter-company หรือ Inter-firm Training Center ใช้ร่วมกันในการจัดฝึกทักษะหลายๆ ด้านและหลายๆ อย่าง

รูปแบบของการจัดการอาชีวศึกษา จึงสามารถสรุปเป็นรูปแบบหลักๆ ได้ 3 รูปแบบ คือ 1) จัดในโรงเรียนหรือสถานศึกษาในภาครัฐหรือเอกชน เรียนรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในโรงเรียน 2) จัดในโรงงานหรือสถานประกอบการ เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ 60-80% เรียนวิชาสามัญและวิชาเทคนิคในสถานศึกษาหรือในห้องเรียนประมาณ 20-40% 3) จัดโดยอาศัยความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายระหว่างสถานศึกษา/โรงเรียนกับสถานประกอบการ/โรงงาน ตามสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละฝ่าย

2. การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

2.1 ความหมายของระบบทวิศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบายแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, น.1) กล่าวถึงทวิศึกษาว่า เป็นการจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ และสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2558) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา เป็นการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษากับสถานศึกษาด้านสามัญศึกษาโดยจัดให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียนวิชาสามัญในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และมาเรียนวิชาชีพในสาขาที่ต้องการในสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษา ผู้เรียนจะได้ทั้งวุฒิ ม.6 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา และได้วุฒิปวช. จากวิทยาลัยทางอาชีวศึกษาด้วย

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2558 ข้อ 3 การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึงการจัดการศึกษาโครงการเรียนร่วมที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กันทั้งสองหลักสูตร โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปี

ระบบทวิศึกษา จึงเป็นการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในวิทยาลัยทางอาชีวศึกษา ควบคู่กับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะได้วุฒิทางการศึกษา 2 ใบคือ ม.6 และ ปวช.

2.2 ความเป็นมาของทวิศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2555, น. 2) ได้ติดตามผลการปฏิรูปการศึกษาแล้วพบประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ดังนี้ คือ ผู้สำเร็จอาชีวศึกษายังมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามความต้องการของตลาดแรงงาน สัดส่วนผู้เข้าเรียนอาชีวศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2542-2546 แต่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี พ.ศ.2547-2550 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา (ปวช. และ ปวส.) นิยมเรียนต่อในระดับปริญญาตรีร้อยละ ๖๐ มากกว่าที่จะออกไปทำงานหรือประกอบอาชีพ ซึ่งทำให้ประเทศขาดแคลนแรงงานระดับกลางอย่างต่อเนื่อง จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้มีการกำหนดแนวนโยบายและเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (ปวช. 3 ปี) ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 20 ปี กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาดังที่ปรากฏในยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กำหนดบทบาทของหน่วยงาน สถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะและการศึกษาในรูปแบบ ทวิศึกษา ทวิภาคี ทวิวุฒิ และสหกิจศึกษา

รัฐบาลจึงมีนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงาน ทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการผลิตกำลังคนจึงจำเป็นต้องเร่งประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้นักเรียนหันมา

สนใจเรียนทางด้านอาชีพมากยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากค่านิยมของผู้ปกครองและผู้เรียนที่มุ่งจะเรียนสายสามัญเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้ขาดกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงมีนโยบายให้จัดการศึกษาหลักสูตรเรียนรวมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที

การจัดการศึกษาทวิศึกษาเป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้เรียนรู้และมีทักษะทางอาชีพติดตัวเมื่อศึกษาจบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นโยบายนี้เป็นนโยบายที่ต่อเนื่องมาจากการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ดังนี้

ในปี 2555 มีโครงการอาชีวศึกษาแกนมัธยมศึกษา เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีหลักการคือให้นักเรียนมัธยมเรียนทักษะอาชีพกับครูอาชีวะโดยตรงและใช้อุปกรณ์และครุภัณฑ์ของอาชีวศึกษาในการจัดการเรียนการสอนจนสำเร็จการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิการศึกษา 2 วุฒิ ทั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และของระดับอาชีวศึกษา ปวช. ส่วนในปี 2556 จัดให้มีโครงการศึกษามัธยมสัมมาชีพหรือมัธยมแบบประสม หลักสูตรนี้ผู้เรียนจะเรียนทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรสายอาชีพ ซึ่งโครงสร้างหลักสูตรจะประกอบด้วยวิชาบังคับและวิชาเลือกให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและตามความสนใจ และปี 2557 มีโครงการโรงเรียนมัธยมอาชีพ เป็นความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสายอาชีพในรูปแบบที่หลากหลายในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลซึ่งอัตราการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาอยู่ในระดับต่ำ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ในสายอาชีพติดตัวและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนในปี 2558 มีโครงการจัดการเรียนการสอนคู่ขนานรูปแบบสะสมหน่วยกิต หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ โดยขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเข้าสู่หลักสูตรอาชีวศึกษา และสามารถนำรายวิชาที่เรียนสะสมหน่วยกิตมาขอเทียบโอนเพื่อนับจำนวนหน่วยกิตสะสม เมื่อได้สมัครเข้าเรียนและขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน นักศึกษาตามหลักสูตรอาชีวศึกษา อย่างไรก็ตามในปี 2558 กระทรวงศึกษาธิการก็จัดให้มี โครงการทวิศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นการดำเนินงานที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาภายในกระทรวงศึกษาธิการ 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามในประกาศเรื่อง การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2558 เป้าหมายกลุ่มผู้เรียน คือ กลุ่มที่มีผลการเรียนระดับปานกลางถึงต่ำที่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้น้อย อาศัยอยู่ในพื้นที่ในเขตที่ห่างไกล ขาดแคลนทุนทรัพย์ไม่สามารถเดินทางมาศึกษาในเมืองได้สะดวก ไม่เน้นผู้เรียนที่มีผลการเรียนและมีปัจจัยที่จะสามารถเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้สำเร็จ โครงการนี้เป็นโครงการที่ต้องการเพิ่มทักษะอาชีพให้ผู้เรียนได้รับวุฒิ ปวช. ที่สามารถจบการศึกษาแล้วออกไปประกอบอาชีพได้ หรือนำไปศึกษาต่อในสายอาชีพ ส่วนการได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ และวุฒิ มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นการได้รับ 2 วุฒิ ก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้และเป็นการจูงใจผู้เรียนและผู้ปกครองให้เข้าร่วมโครงการ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยการทำ ความตกลงร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนมัศึกษากับสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ใน ๓ ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จบแล้วได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คือ

รูปแบบที่ 1 บุคลากรจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปสอนที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานส่งนักเรียนมาเรียนที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ลักษณะที่ 2 ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่เน้นวิชาชีพตามหลักสูตรจบแล้วได้วุฒิ มัธยมศึกษาตอนปลายมี 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากรายวิชาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ.2556 และต้องลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อีกอย่างน้อย 1 ภาคเรียน จึงจะได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556

รูปแบบที่ 2 นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากรายวิชาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ลักษณะที่ 3 ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่นำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556 มาจัดการเรียนการสอนจบแล้วได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยให้สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาที่เลี้ยง ทั้งนี้ในการเปิดสอนนั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การขอเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการเรียนการสอนใน 3 ลักษณะดังกล่าวข้างต้น ในระยะเริ่มต้น (พ.ศ. 2557) สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้ชื่อหลักสูตรนี้ว่า “หลักสูตรคู่ขนาน” จนกระทั่งกระทรวงศึกษาธิการออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2558 สถานศึกษาที่จัดหลักสูตรดังกล่าว จึงใช้ชื่อหลักสูตรนี้ว่า **ทวิศึกษา** รายละเอียดของประกาศฉบับนี้มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้ด้านอาชีพจากการฝึกปฏิบัติจริงอีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานได้เข้าถึงการศึกษอาชีวศึกษาได้มากขึ้นสอดคล้องนโยบายรัฐบาลที่ต้องการผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีคุณภาพและมาตรฐานให้มีปริมาณเพียงพอและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน จึงมีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนร่วมกันผลิตผู้สำเร็จการศึกษา มาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2556 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึงการจัดการศึกษาโครงการเรียนร่วมที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษาและหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กันทั้งสองหลักสูตร โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปี

ข้อ 4 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ระบบการจัดการศึกษา การคิดหน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตรการรับและเทียบโอนผลการเรียน คุณวุฒิของครูประจำหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา การลงทะเบียนเรียน วิธีการเรียน เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา การประกันคุณภาพของหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรนั้นๆ

ข้อ 5 หลักสูตรที่จะนำมาจัดการศึกษาตามการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จะต้องเป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือของ สถานศึกษาที่เปิดสอนร่วมกันโดยต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับประสิทธิภาพด้านคุณภาพ มาตรฐานการจัดการศึกษา และ/หรือ ด้านมาตรฐานสมรรถนะ เป็นต้น

ข้อ 6 สถานศึกษาต้องให้ผู้เข้าศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นนักเรียน นักศึกษา ในสอง สถานศึกษาโดยสถานศึกษาต้องระบุชื่อสถานศึกษาที่ร่วมจัดการศึกษา และจำนวนผู้เรียนอย่างชัดเจน

ข้อ 7 ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการตกลงร่วมกัน พิจารณาและให้ถือคำวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุด

2.3 วัตถุประสงค์ของระบบทวิศึกษา

ระบบทวิศึกษามีจุดประสงค์สำคัญดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ และสำนักนโยบายและ แผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558, น. 1)

2.3.1 เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียน และวัย ทำงาน ตามความถนัด และความสนใจ

2.3.2 เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเข้าสู่ หลักสูตรอาชีวศึกษา

2.3.3 เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความ ประสงค์จะเรียนควบคู่ไปกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.4 การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

การจัดการศึกษาการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นการดำเนินงานที่เกิดจากความร่วมมือของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ภายในกระทรวงศึกษาธิการ 4 หน่วย คือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนาม

ในประกาศ เรื่องการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2558

ประเภทวิชาที่เปิดสอนในโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นไปตามหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ที่สำนักงาน ก.พ. ได้แจ้งเรื่องรับรองคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 51 หลักสูตร 9 ประเภทวิชาคือ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม คหกรรม เกษตรกรรม ประมง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมสิ่งทอ และ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.4.1 แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น. x-xiii) เสนอแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็น แนวทางการดำเนินงานในระดับนโยบาย ระดับสถานศึกษา และระดับนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) บทบาทและแนวทางการดำเนินงานระดับนโยบาย

เป็นการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วมระดับกระทรวงจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทในการกำหนดนโยบายทางด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ และการมีงานทำในทุกระดับการศึกษา และเป็นศูนย์ประสานข้อมูลในการติดตามการดำเนินงานตามโครงการอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการไปยังชุมชนและผู้ปกครองในท้องถิ่น แนวทางการดำเนินงานมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดการเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดในหลักสูตรของสังกัดของตนเองเพื่อสร้างมาตรฐานการเทียบโอนและความชัดเจนเกี่ยวกับรายวิชาที่จะเทียบโอนให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นเอกภาพ มีการประชาสัมพันธ์นโยบายการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง จัดสรรปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ทั้งในส่วนของบุคลากรในการดำเนินงาน งบประมาณในการดำเนินงานเพื่อการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน

2) บทบาทและแนวทางการดำเนินงานในระดับสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา พิจารณาเลือกแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทและปัจจัยที่มี ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อนำสู่การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการบูรณาการหลักสูตรระหว่างหลักสูตรสายสามัญและสายอาชีพ ให้มีความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพครบตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรที่กำหนดและควรพิจารณาเพิ่มทักษะในการทำงานที่เป็นที่ต้องการของผู้เรียนโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนระดับ

ปานกลางถึงดี ได้หันมาสนใจเรียนในสายอาชีพเพิ่มขึ้น และเพื่อเพิ่มความมั่นใจในการตัดสินใจเข้าสู่การทำงานด้วยวุฒิ ปวช.

สถานศึกษาจะต้องมีการประชุม ชี้แจง ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลและรายละเอียดของการดำเนินงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมาย กระบวนการและผลที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการทวิศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้และเข้าใจอย่างชัดเจน ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ครูในสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ และการอยู่ในโครงการจนครบกระบวนการ และระหว่างดำเนินโครงการจะต้องมีการจัดประชุมรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานและนำผลสะท้อนไปปรับปรุง วางแผนการดำเนินงานต่อไป ตามวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อสร้างความเชื่อมั่นเรื่องการจัดการศึกษาทวิศึกษา

3) บทบาทและการดำเนินงานระดับผู้เรียน

ส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความถนัดและความสนใจของตนเองให้ชัดเจน ให้ความสำคัญกับการเรียนเพื่ออาชีพและการมีงานทำ แนวทางในการดำเนินงาน มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ แนะนำผู้เรียนในการเลือกแผนการเรียนที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มีอาจารย์ที่ปรึกษา ในการให้คำปรึกษาใกล้ชิด มีเครื่องช่วยให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความสนใจและความถนัดของตนเอง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ให้ผู้เรียนรับประสบการณ์ด้านอาชีพในสถานประกอบการนอกจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2.4.2 การดำเนินงานในสถานศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560, น. 4-17) ได้ให้แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สรุปความได้ว่าสถานศึกษามีกระบวนการการดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการ และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ มีรายละเอียดการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นตอนเตรียมการ สถานศึกษามีการดำเนินการเตรียมการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

(1) การสร้างความร่วมมือ การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) หลักสูตรที่นำมาจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือของสถานศึกษาที่เปิดสอนร่วมกัน โดยความร่วมมือจะต้องเกิดขึ้นตั้งแต่ความร่วมมือระดับนโยบาย ระดับสถานศึกษา ที่จะต้องประกาศหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การนิเทศติดตาม และประเมินผล

(2) การประชาสัมพันธ์ การสร้างความเข้าใจเรื่องโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) มีการดำเนินการในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

ก. การประชุมชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบให้
รับทราบนโยบายและทำความเข้าใจนโยบาย

ข. การประชุมทำความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาสองสถานศึกษาที่
ต้องการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

ค. การแนะแนวการศึกษา ให้ความรู้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอน
ปลาย

ง. การประชุมชี้แจงผู้ปกครองและการปฐมนิเทศนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายที่เข้าร่วมโครงการฯ

จ. การจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโครงการฯ เช่น การทำ
แผ่นพับ คู่มือการเรียน

(3) การรับนักเรียน ผู้เข้าเรียนตามโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วม
หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า
และต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผล
การเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 พ.ศ. 2556 กำหนดดังต่อไปนี้

ก. มีความประพฤติเรียบร้อย

ข. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน

ค. มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่งหรือมีหลักฐานของทางราชการใน
ลักษณะเดียวกันมาแสดง

ง. มีความเคารพ เลื่อมใส ศรัทธาต่อสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

จ. มีเจตคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ฉ. เป็นนักเรียนในสังกัดสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

ข. ผู้เข้าเรียนโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ รูปแบบวิธีการเรียนเป็นอย่างดี และ
ยอมรับการจัดการอาชีวศึกษาตามแบบทวิศึกษาเป็นอย่างดี

การเป็นนักเรียนโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร
อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) มีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ผู้เข้าเรียนชั้นทะเบียนเป็นนักเรียนในสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการสำเร็จการศึกษาตามวันและเวลาที่สถานศึกษากำหนด โดยชำระเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานต้นสังกัดหรือสถานศึกษากำหนด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ให้เสร็จสิ้นก่อนปิดภาคเรียน โดยผู้ปกครองซึ่งสถานศึกษาเชื่อถือมาให้คำรับรองและทำหนังสือมอบตัว

(2) สถานศึกษาจัดการปฐมนิเทศให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบแนวทางและเกณฑ์ต่างๆ ในการเรียน

(3) สถานศึกษาออกบัตรประจำตัวให้แก่ นักเรียน โดยบัตรประจำตัวต้องระบุเลขที่ ชื่อสถานศึกษา รหัสสถานศึกษา ชื่อ ชื่อสกุลนักเรียน รหัสประจำตัวนักเรียน เลขประจำตัวประชาชน วันออกบัตร วันหมดอายุ ลายมือชื่อหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ได้รับมอบหมายให้ทำการแทน และให้มีรูปถ่ายครึ่งตัวของนักเรียน หน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาสีดำ แต่งเครื่องแบบนักเรียน ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน ติดลงในบัตร ให้มีลายมือชื่อของนักเรียน และประทับตราของสถานศึกษาที่มุมใดมุมหนึ่งของรูปถ่ายนักเรียน โดยให้ติดที่รูปถ่ายบางส่วน บัตรประจำตัวนี้ให้มีอายุเท่ากับระยะเวลาที่มีสภาพเป็นนักเรียนในสถานศึกษาแห่งนั้น แต่ต้องไม่เกิน 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ออกบัตร ถ้าบัตรประจำตัวหมดอายุในระหว่างที่ยังมีสภาพนักเรียน ก็ให้สถานศึกษา ต่ออายุบัตรเป็นปีๆไป

2) ขั้นตอนการดำเนินการ เป็นการดำเนินการจัดการศึกษาตามการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในเรื่องการจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

(1) การจัดเตรียมหลักสูตร สถานศึกษามีกระบวนการในการจัดเตรียมหลักสูตรดังนี้

ก. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ความจำเป็นและความต้องการของชุมชน จังหวัดและภูมิภาค เพื่อกำหนดประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง และความต้องการของท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์อาชีพจากข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ หรือผู้เชี่ยวชาญในอาชีพ เพื่อกำหนดสมรรถนะ อันเป็นคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่ตลาดแรงงานต้องการ

ข. การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา หลังจากได้มีการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางานเป็นที่เหมาะสมแล้ว คณะกรรมการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะมีการนำโครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มาบูรณาการเป็นหลักสูตรสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาแลมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

ค. การจัดหลักสูตรการอาชีวศึกษา หลังจากจัดการเรียนการสอนในสองสถานศึกษาตามโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) แล้ว สถานศึกษาจะส่งผลการเรียนรายวิชาเมื่อเสร็จสิ้นปีการศึกษาซึ่งกันและกันตามข้อตกลง ในกรณีนี้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องวางแผนเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือรายวิชาบังคับของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าสู่รายวิชาในหมวดทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ตามเงื่อนไขของการตัดสินผลการเรียนเพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และนักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

(2) การจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดการเรียนรู้ในสองสถานศึกษา โดยเรียนรายวิชาหมวดวิชาทักษะชีวิตในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และเรียนรายวิชาหมวดวิชาทักษะวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแผนการเรียนที่บูรณาการ และได้รับการบริการด้านการศึกษาจากรัฐอย่างมีคุณภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์จริง ให้ความสำคัญกับห้องปฏิบัติการ ฟาร์ม เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึกและครุภัณฑ์ มาตรฐานตามที่สาขาวิชากำหนด และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งให้มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(3) การประเมินผล การดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลเกี่ยวข้องไปถึงเรื่องของการเทียบโอนผลการเรียนรู้ มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ก. การประเมินผล เน้นการประเมินสภาพจริง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 พ.ศ. 2556 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558)

4.0	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม
3.5	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
3.0	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี
2.5	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้
2.0	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้
1.5	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน
1.0	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก
0	หมายถึง	ผลการเรียนตก

2) การตัดสินผลการเรียน มีรายละเอียดของการตัดสินผลการเรียนดังนี้

(1) ลงทะเบียนรายวิชาครบ 2 ภาคเรียน และได้รับการประเมินใหม่แล้ว ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต้องไม่ต่ำกว่า 1.50

(2) ลงทะเบียนรายวิชาครบ 4 ภาคเรียน และได้รับการประเมินใหม่แล้ว ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต้องไม่ต่ำกว่า 1.75

(3) ลงทะเบียนรายวิชาครบ 6 ภาคเรียน และได้รับการประเมินใหม่แล้ว ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต้องไม่ต่ำกว่า 1.90

(4) การเรียนแบบเต็มเวลาปกติ 6 ภาคเรียนไม่เกิน 12 ภาคเรียน การเรียนแบบไม่เต็มเวลา ไม่เกิน 16 ภาคเรียน ทั้งนี้ไม่นับภาคเรียนที่ลาพักการเรียน

3) การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(1) ได้รายวิชาและจำนวนหน่วยกิตสะสมในหมวดวิชาทักษะชีวิต หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา และตามแผนการเรียนที่สถานศึกษากำหนด

(2) ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

(3) ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

(4) ได้เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรและ”ผ่าน”

ทุกภาคเรียน ตามแผนการเรียนที่สถานศึกษากำหนด

4) การเทียบโอนผลการเรียนรู้ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 กำหนดวิธีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ไว้ 2 รูปแบบ คือการเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

(1) การเทียบโอนผลการเรียน มีวิธีการดำเนินการดังนี้

ก. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปรียบเทียบกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา หมวดวิชาทักษะชีวิต ในหลักสูตร ปวช. 2556

ข. พิจารณาแนวทางการเทียบรายวิชาตามระเบียบฯ การจัดการศึกษาและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ปวช. 2556 คือ

(1) ต้องเป็นรายวิชา หรือกลุ่มรายวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

(2) มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตร

ค. รายวิชาที่นำมาโอนผลการเรียนจะต้องเป็นรายวิชาที่ได้ระดับผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2.0

(1) กรณีที่ได้ระดับผลการเรียนต่ำกว่า 2.0 ให้สถานศึกษาที่รับโอนผลการเรียนทำการประเมินใหม่ ถ้ามีผลตามเกณฑ์มาตรฐานแล้วจึงรับโอนรายวิชานั้น

(2) รายวิชาที่ได้รับผลการเรียนตั้งแต่ 2.0 ขึ้นไป สถานศึกษาจะรับผลการเรียนหรือจะทำการประเมินใหม่แล้วจึงรับโอนรายวิชานั้นก็ได้

(3) กรณีมีการประเมินใหม่ ระดับผลการเรียนให้เป็นไปตามที่ได้จากการประเมินใหม่ แต่ต้องไม่สูงกว่าเดิม

(2) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เป็นการยอมรับผลการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ เป็นการนำความรู้และประสบการณ์มาทำการประเมินเทียบโอนเข้าสู่หน่วยกิตเป็นการยอมรับความรู้และประสบการณ์ให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ดังนั้นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชน สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาขอรับการประเมินเทียบโอนเพื่อยกเว้นการเรียนรายวิชาในสถานศึกษาที่เข้าเรียน และนับเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตร

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สามารถดำเนินการได้ทุกหมวดวิชา โดยเทียบโอนได้ 2 ใน 3 ของจำนวน หน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร สำหรับรายวิชาที่เรียนจากหลักสูตรอื่นของกระทรวงศึกษาธิการที่อยู่ในระดับเดียวกันหรือเทียบเท่า และยัง

ไม่จบหลักสูตรสามารถนำผลการเรียนมาเทียบโอนได้โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กำหนดไว้

3) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการผลิตบุคลากร ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมและเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน จึงได้มีการกำหนดให้ผู้เรียน ต้องรับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เมื่อผู้เรียนได้ลงทะเบียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรในแต่ละ ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร โดยให้ระดับผลการประเมิน ผ่าน หมายถึง ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ **ไม่ผ่าน** หมายถึง ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์และเงื่อนไขในการจบการศึกษา การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ (สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557, น.2-5) กำหนดไว้ว่า โครงสร้างการบริหารจัดการการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพประกอบด้วย การบริหารจัดการการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 3 ระดับ คือ

3.1 การบริหารจัดการการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับชาติ (สอศ.) มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติ ส่งเสริมสนับสนุน กำหนดกรอบและเกณฑ์การประเมิน มาตรฐานมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการบริหารจัดการการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพระดับจังหวัดและรับสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

3.2 การบริหารจัดการการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับจังหวัด มี หน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย ครู อาจารย์ จาก สถานศึกษา สถานประกอบการในภาคนั้นๆ หรือใกล้เคียง ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจาก สถานประกอบการแต่ละสาขาอาชีพ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อทำหน้าที่พัฒนา เครื่องมือและเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อให้ได้เครื่องประเมินมาตรฐานวิชาชีพที่เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพที่สุด

3.3 การบริหารจัดการการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา มี หน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล ครู อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ตามความเหมาะสมซึ่งคณะกรรมการมีหน้าที่ประสานงานเพื่อรับแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) วางแผน จัดเตรียมเครื่องมือและวุฒิบัตร ตั้งนั้น คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา จึงต้องมีการสำรวจจำนวนผู้เรียนในแต่ละ

ประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน เพื่อเตรียมเครื่องมือ วุฒิบัตรและอื่นๆ สำหรับผู้เข้ารับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

2) กำหนดวัน เวลา และสถานที่ประเมิน ซึ่งคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับจังหวัดและระดับสถานศึกษาจะต้องกำหนดวันเวลาและสถานที่ร่วมกัน การประเมินมาตรฐานวิชาชีพสามารถดำเนินการได้ทั้งสองภาคเรียน และสามารถดำเนินการได้มากกว่า 1 ครั้ง ต่อภาคเรียน ทั้งนี้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา

3) คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษาจะต้องมีการประชุมชี้แจง ครู อาจารย์ ผู้มีส่วนร่วมทุกคน และมอบหมายให้แต่ละคณะวิชา หรือแผนกวิชา สรุปรายชื่อที่จะประเมินและแจ้งให้ผู้เข้ารับการประเมินทราบเพื่อเตรียมตัวก่อนเข้ารับการประเมิน

4) ประเมินและสรุป สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดการให้มีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่นักเรียนนักศึกษา ตามกำหนดเวลาที่ได้แจ้งไว้ และในการประเมินจะต้องมีคณะกรรมการประกอบด้วย ครูผู้สอนในสาขาวิชานั้น(จากสถานศึกษานั้นหรือจากสถานศึกษาอื่น) ผู้แทนของศูนย์ประเมินสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา ผู้ใช้ผลผลิต หรือผู้แทนสถานประกอบการ หรือผู้แทนองค์กรวิชาชีพ

5) สรุปผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน เสนอต่อคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับจังหวัด เมื่อสิ้นสุดการประเมิน

เครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพเป็นการประเมินในลักษณะการประมวลความรู้ที่เรียนมาทั้งหมดประกอบด้วย การประเมินภาคทฤษฎี เป็นการวัดระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบทดสอบแบบความเรียง แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น โดยกำหนดอัตราส่วนคะแนนภาคทฤษฎี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 20% การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงานในแต่ละสาขาวิชา เครื่องมือที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นแบบประเมินการปฏิบัติงาน โดยกำหนดอัตราส่วนคะแนนการเรียนรู้ภาคปฏิบัติระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 80%

เกณฑ์การประเมิน คณะกรรมการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพจะกำหนดเกณฑ์การประเมินจากลักษณะงานในแต่ละมาตรฐานวิชาชีพของแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของงาน ซึ่งในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพจะต้องแยกคะแนนทฤษฎีและปฏิบัติออกจากกันและนำมาคิดรวมกันอีกครั้งหนึ่ง โดยเฉลี่ย

เป็นร้อยละ จากคะแนนเต็มของภาคทฤษฎีและปฏิบัติรวมกัน ดังนี้ระดับ ปวช. กำหนดเกณฑ์การผ่าน คือ ภาคทฤษฎี ต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม ภาคปฏิบัติ ต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 65 ของคะแนนเต็ม และเมื่อนำคะแนนมารวมทั้งสองภาคต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 65 ของคะแนนเต็ม ทั้งนี้ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องผ่านการประเมินทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

การประเมินมาตรฐานวิชาชีพจึงเป็นการยืนยันว่าผู้สำเร็จ การศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ พุทธศักราช 2556 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ดังนั้นนักเรียนต้องรับการ ประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เมื่อนักเรียนได้ลงทะเบียนเรียนครบทุกวิชาตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร

3. การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี เป็นสถานศึกษาในอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตร 3 ปี ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 4 สาขางาน คือ สาขางานไฟฟ้ากำลัง สาขางานอิเล็กทรอนิกส์ สาขางานก่อสร้าง และสาขางานยานยนต์ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 3 สาขางาน คือ สาขางานการ บัญชี สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตร 2 ปี ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาติดตั้งไฟฟ้า สาขาวิชา อิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการก่อสร้าง และสาขาวิชายานยนต์ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาเทคโนโลยีสำนักงาน และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้า ปลีก

3.1 ระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี จัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๗ ทำ ความร่วมมือกับ โรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จ.ปทุมธานี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)หลักสูตร 3 ปี ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ และประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3.2 การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาระหว่างวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีกับโรงเรียน เทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จ.ปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ทางวิชาการกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี เพื่อการจัดการเรียนการสอน อาชีวะในโรงเรียนมัธยม เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2557 การจัดการศึกษาในครั้งนี้ใช้ชื่อว่า “หลักสูตร

คู่ขนาน” โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ดำเนินการสอนในรายวิชาสามัญเพื่อใช้เทียบโอนกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ส่วนรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรีเป็นผู้จัดสอนทั้งหมด นักเรียนที่เรียนหลักสูตรคู่ขนานเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนคณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวนนักเรียนที่สมัครเรียน “หลักสูตรคู่ขนาน” มีดังนี้

ตารางที่ 2.1 จำนวนนักเรียนระบบทวิศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาและปีการศึกษา

สาขาวิชา	ปีการศึกษา			หมายเหตุ	ปีการศึกษา			หมายเหตุ
	2557	2558	2559		2558	2559	2560	
ช่างยนต์	20 คน	18 คน	18 คน	ออก กลางคัน 2 คน	20 คน	18 คน	18 คน	ออก กลางคัน 2 คน
คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	20 คน	19 คน	19 คน	ออก กลางคัน 1 คน	20 คน	19 คน	19 คน	ออก กลางคัน 1 คน
รวม	40 คน	37 คน	37 คน	3 คน	40 คน	37 คน	37 คน	3 คน

1) บทบาทของโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จ.ปทุมธานี

- ประจำปี
- (1) จัดส่งนักเรียนเข้าศึกษาตามหลักสูตรตามสาขางานและแผนการรับนักเรียน
- นักเรียน
- (1) ร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรีจัดทำแผนการเรียนการสอนแผนฝึกอาชีพของ
- (2) ร่วมประชุมหารือวางแผนกำหนด ระเบียบ ปรับหลักสูตร การประเมินผลและเรื่องต่างๆ ร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรีให้เป็นไปตามข้อตกลง
- (5) รับผิดชอบการเรียนการสอนหลักสูตรคู่ขนานในหมวดวิชาสามัญ และอนุมัติจบหลักสูตรเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ตามสาขาที่ได้จัดทำหลักสูตรร่วมกัน

2) บทบาทของวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

(1) จัดครูประสานงานของวิทยาลัยฯ ร่วมกับโรงเรียน จัดครูนิเทศการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี และวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี อย่างน้อย เดือนละ ๑ ครั้ง

(2) ประเมินผล นักเรียน ให้เป็นไปตามหลักสูตรและกฎกระทรวง

(3) ร่วมประชุมหารือ วางแผนกำหนด ระเบียบ ปรับปรุงหลักสูตร การประเมินผลและเรื่องต่างๆร่วมกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี ให้เป็นไปตามข้อตกลง

(4) รับผิดชอบการเรียนการสอนหลักสูตรคู่ขนานในหมวดวิชาชีพ สาขาวิชา ผลิตวิทยากร สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาวิชาเครื่องกล สาขางานยานยนต์ และอนุมัติจบหลักสูตร เฉพาะประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3) แนวทางการดำเนินงานเปิดหลักสูตรคู่ขนานระหว่างวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี แสดงไว้ในตารางที่ 2.2 ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แนวทางการดำเนินงานหลักสูตรคู่ขนานของวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ

ลำดับที่	การดำเนินงาน	โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ	วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี
1	การรายงานจำนวนนักเรียน	รายงานจำนวนนักเรียนตามปกติ เพื่อรับงบประมาณจาก สพฐ.	รายงานจำนวนนักเรียนเป็นยอดของ “หลักสูตรระยะสั้น” เมื่อนักเรียนจบ ม.6 จะรับเข้าระบบของวิทยาลัย
2	ค่าใช้จ่ายของนักเรียน	นักเรียนชำระเงินบำรุงการศึกษาตามที่โรงเรียนกำหนด โรงเรียนจัดสรรอุปกรณ์การเรียนตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี	นักเรียนไม่ต้องชำระเงินบำรุงการศึกษา ลงทะเบียนตามระเบียบการเรียน “หลักสูตรระยะสั้น”
3	เวลาเรียน	นักเรียนเรียนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ วันพุธ-วันศุกร์ ระยะเวลา 3 ปี	นักเรียนเดินทางมาเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี เรียนวิชาทักษะวิชาชีพ วันจันทร์-วันอังคาร ระยะเวลา 3 ปี

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ลำดับที่	การดำเนินงาน	โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ	วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี
4	การสำเร็จการศึกษา	สำเร็จการศึกษาหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน หน่วยกิตที่เรียน 81 หน่วยกิต รับ วุฒิ ม.6	สาขาวิชาช่างยนต์เรียนครบ จำนวน 108 หน่วยกิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เรียนครบจำนวน 105 หน่วย กิต รับวุฒิ ปวช.

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธีโดยดำเนินการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมจากสภาพจริงด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพจากสถานศึกษาที่ดำเนินงานโครงการทวิศึกษาทั้งระดับนโยบายและระดับสถานศึกษาในภูมิภาคต่างๆทั้งสังกัด สอศ.สพฐ.และกศน. จำนวน 29 แห่งและนำผลจากการดำเนินงานตามสภาพจริงมากำหนดกรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผล ด้วยวิธีการเชิงปริมาณที่ทำให้ได้สารสนเทศครอบคลุมจากกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยการส่งแบบสอบถามกับหน่วยงานและสถานศึกษาสังกัด สอศ. สพฐ.และกศน. ผลการวิจัยพบว่า

4.1 สภาพการดำเนินงานในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่ที่สนับสนุนในการจัดการศึกษาโครงการทวิศึกษา ด้วยเหตุผลสำคัญคือเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่ไปกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และเป็นโครงการที่เพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ ส่วนครู/อาจารย์ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษาเนื่องจากเป็นโครงการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะทางวิชาการและวิชาชีพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและผู้ประกอบการ ส่วนนักเรียน/นักศึกษา และผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเข้าร่วมโครงการทวิศึกษา เนื่องจากได้รับ 2 วุฒิ

4.2 ประเภทวิชาและสาขาวิชาที่มีนักเรียน/นักศึกษาลงทะเบียนในปีการศึกษา 2558 มีจำนวน 32,686 คน โดยลงทะเบียนในประเภทวิชาพาณิชยกรรมสูงสุดร้อยละ 43.68 รองลงมา คือ

อุตสาหกรรม ร้อยละ 39.58 เกษตรกรรม ร้อยละ 7.20 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร้อยละ 5.23 คหกรรม ร้อยละ 2.74 และสาขาที่มีผู้เรียนไม่ถึงร้อยละ 1 คือ ศิลปกรรม ร้อยละ 0.43 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร้อยละ 0.92 และประมง ร้อยละ 0.23 ไม่มีผู้ลงทะเบียน คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวนสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการประกอบด้วยสังกัด สอศ. 322 แห่ง สพฐ. 543 แห่ง กศน. 63 แห่ง และ สข. 48 แห่ง ทั้งนี้จากคำตอบของนักเรียน/นักศึกษา จากแบบสอบถามนักเรียนทั้งสังกัด สพฐ. และ กศน. ลงทะเบียนกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาสูงสุดคือ 854 คน ร้อยละ 95.53 รองลงมาคือวิทยาลัยการอาชีพ 235 คน ร้อยละ 26.29 รองลงมาคือวิทยาลัยเทคนิค 223 คน ร้อยละ 24.94 ถัดมาคือ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี 126 คน ร้อยละ 14.09 นอกนั้นคือวิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน 29คน ร้อยละ 3.24 ซึ่งเป็นนักเรียนจากสังกัด สพฐ. เท่านั้น

หลักสูตรที่ใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา ประกอบด้วยหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาตามอัธยาศัย ศูนย์กศน. โดยนักเรียน/นักศึกษาของสังกัด สพฐ. และ กศน. ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือวิชาเลือกในรายวิชาตามหลักสูตร ปวช. และให้มีการเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างหลักสูตร การจบหลักสูตรให้ใช้เกณฑ์การจบหลักสูตรทั้ง 2 หลักสูตรที่เรียน อย่างไรก็ตามแม้มีการเทียบโอนวิชาที่มีความสอดคล้องกันระหว่างหลักสูตรได้แล้วนักเรียน สพฐ. ที่เข้าเรียนโครงการทวิศึกษาจะต้องเรียนมากกว่านักเรียนที่ต้องเรียนเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 40 หน่วยกิต ทั้งนี้ นักเรียน/นักศึกษา เมื่อเรียนครบตามหลักสูตรทั้ง 2 หลักสูตร คือสายสามัญและสายอาชีพ แล้ว จะใช้เวลาเรียนจำนวน 3 ปี ซึ่งมีข้อกำหนดของหลักสูตรต้องสอบผ่านเกณฑ์สมรรถนะวิชาชีพด้วย สำหรับนักศึกษา กศน. ที่มีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะหลักสูตร ปวช. ของ กศน. อยู่แล้วจะสามารถศึกษาจบภายใน 2 ปี เมื่อเทียบกับการเรียนในโครงการทวิศึกษา จะต้องใช้เวลา 3 ปี

ปัจจัยในการดำเนินงานโครงการทวิศึกษา ประกอบด้วย ความพร้อมของสถานศึกษาที่ต้องการเปิดการเรียนการสอนตามโครงการทวิศึกษา ซึ่งพิจารณาจากความพร้อมของสถานศึกษา สังกัด สอศ. เป็นหลัก ทั้งบุคลากรในประเภทวิชาและสาขาวิชาที่สามารถจัดการะงานที่เพิ่มจากภาระงานปกติได้ รวมทั้งสถานที่เรียน ห้องเรียน อุปกรณ์และวัสดุฝึก ประกอบกับความต้องการในการศึกษาในโครงการของผู้เรียนของสถานศึกษา สพฐ. และ กศน. ปัจจัยด้านบุคลากรที่จัดการเรียนการสอน โดยทั่วไปรายวิชาพื้นฐานในหลักสูตรสายสามัญ ครูอาจารย์สังกัด สอศ. จะเป็นผู้สอน ส่วนรายวิชาชีพที่ลงทะเบียนในกลุ่มวิชาเพิ่มเติมอาจารย์ในสังกัด สอศ. เป็นผู้สอน แต่ในบางรายวิชาที่เป็นวิชาพื้นฐานอาชีพที่ อาจารย์ สังกัด สพฐ. และ กศน. มีคุณสมบัติตรงตามสาขาวิชาและสามารถจัดการเรียนการสอนได้เอง ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเอง **สถานที่เรียน**ในรายวิชาสามัญผู้เรียนจะเรียนที่สถานศึกษาของตนเองในวันปกติ สำหรับนักเรียน สพฐ. และเรียนในวันหยุด เสาร์ หรืออาทิตย์

สำหรับนักเรียน กศน. โดยนักศึกษา กศน. อาจจะไปเรียนที่ศูนย์ตำบล หรือในบางวิชาเรียน ที่ศูนย์อำเภอ การเรียนรายวิชาอาชีพ ที่อาจารย์สังกัด สอศ. ส่วนนี้ส่วนใหญ่ผู้เรียน/นักศึกษาจะไปเรียนที่สถานศึกษา สังกัด สอศ. เพราะมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อม ในส่วนของบุคลากรในการติดตามและบริหารจัดการการดำเนินงานโครงการศึกษานั้น ส่วนใหญ่สถานศึกษา ทั้งสังกัด สอศ. สพฐ. และกศน. ไม่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานเฉพาะโครงการฯ แต่มอบหมายหน้าที่ตามภาระงานที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้ดำเนินงานในระดับผู้บริหารสถานศึกษามักมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตามวาระในแต่ละปี ทำให้การติดตามการทำงานเกิดภาวะไม่ต่อเนื่อง **งบประมาณ**ในการดำเนินการ เนื่องจากนักเรียนลงทะเบียนเป็นนักเรียน/นักศึกษา ในโครงการศึกษาจะลงทะเบียนเป็นนักศึกษาหลักสูตร ปวช. ในสังกัด สอศ. ด้วย ซึ่งสถานศึกษาสังกัด สอศ. จะได้รับงบประมาณอุดหนุนในส่วน of ค่าวัสดุฝึกตามประเภทวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน ซึ่งการดำเนินการยังมี **ค่าใช้จ่าย**ในเรื่องการเดินทาง ทั้งของผู้เรียน อาจารย์ผู้สอน ทั้งอาจารย์จาก สอศ. ที่เดินทางมาสอนที่สถานศึกษา สพฐ. และศูนย์ กศน. และค่าใช้จ่ายอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียน สพฐ. ที่ต้องพานักเรียนมาเรียนที่สถานศึกษา สอศ. ส่วนนักเรียน กศน. จะเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเรียนที่สถานศึกษา สอศ.เอง นอกจากนี้นักเรียน/นักศึกษาที่มาลงทะเบียนเรียนในสังกัด สอศ. ยังต้องการเพิ่มเติมในเรื่อง **ค่าเครื่องแบบ**ในการฝึกปฏิบัติงานด้วย

ผลการศึกษาปัจจัยในการส่วนการรายงานของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในกลุ่มต่างๆ พบสภาพปัญหาที่ สรุปได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ เริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ ที่ไม่ชัดเจน ทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ทำให้กระบวนการรับสมัครและคัดเลือกผู้เรียนไม่ได้ผู้เรียนที่ตรงกับเป้าหมายของโครงการ สถานศึกษาขาดความพร้อมในการดำเนินงาน ทั้งในเรื่องสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และครูผู้สอน การออกแบบหลักสูตรและการเทียบโอนหน่วยกิตที่ยังไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ขาดการติดตามผลการปฏิบัติ 2) ด้านบุคลากรที่ไม่พร้อม ไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันและกันได้ ผู้เรียนยังไม่ค้นพบความถนัดของตนเอง ผู้สอนมีภาระงานเพิ่มขึ้นมาก ขาดขวัญและกำลังใจ ผู้บริหารขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุน และผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของโครงการ 3) ด้านงบประมาณขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการทั้งในเรื่องการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน การจ่ายค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 4) ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่พร้อมทั้งเรื่องปริมาณและคุณภาพการใช้งาน อาคารสถานที่ไม่เหมาะสม และการเดินทางไปนอกสถานที่เกิดความไม่สะดวกปลอดภัย

กระบวนการดำเนินงานโครงการในการดำเนินงานโครงการศึกษา จากคำตอบของผู้เกี่ยวข้องในกลุ่มต่างๆ ประกอบด้วย การดำเนินงานในระดับสถานศึกษาที่เริ่มจากการเลือกสถานศึกษาคู่สัญญา ที่ส่วนใหญ่จะเลือกสถานศึกษาที่เปิดสาขาวิชาที่ผู้เรียนสนใจและมีความสะดวก

ในการเดินทางทั้งอาจารย์และนักเรียน รวมทั้งเป็นสถานศึกษาที่มีความร่วมมืออยู่เดิม และเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในการจัดการศึกษา แต่ในประเด็นเรื่องการเปิดสาขาวิชาตามความต้องการของตลาดแรงงานยังมีผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาตอบในจำนวนน้อยกว่าเหตุผลอื่นๆ ในประเด็นของการทำบันทึกข้อความตกลงความร่วมมือของสถานศึกษาคู่สัญญาผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่ระบุถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะวิชาชีพและการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ แนวทางในการบริหารจัดการโครงการทวิศึกษา ได้แก่ วิธีการจัดตารางเวลาเรียนในแต่ละภาคเรียนตลอดหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐานและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ แนวทางการจัดการศึกษา ทั้งผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ระบุว่าโรงเรียนในสังกัด สพฐ. หรือ กศน. ส่งนักเรียนมาเรียนตามหลักสูตร ปวช. ที่โรงเรียนสังกัด สพฐ. หรือศูนย์ กศน. รองลงมาคือ นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากรายวิชาชีพหลักสูตรปวช. เพื่อเทียบโอน เมื่อลงทะเบียนจากหลักสูตรปวช.กับ สถานศึกษาสังกัด สอศ. อีก อย่างน้อย 1 ภาคเรียนจึงได้วุฒิ ปวช. หรือ นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากหลักสูตร ปวช. เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในหลักสูตร ปวส. และส่วนน้อยที่โรงเรียนสังกัด สพฐ. ขอเปิด หลักสูตรระดับ ปวช. แล้วให้สถานศึกษา สอศ. เป็นพี่เลี้ยง ส่วนกระบวนการติดตามการจัดการศึกษาทวิศึกษานั้นผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษาในสังกัดเพื่อติดตามแก้ไขปัญหาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในขณะที่ผู้บริหารการศึกษาสังกัด สพฐ. และผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ใช้วิธีการมอบหมายหน้าที่ตามโครงการสร้างของการดำเนินงานตามปกติ แต่สำหรับผู้บริหารการศึกษา กศน. ส่วนใหญ่ตอบว่ามี การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเฉพาะเพื่อติดตามและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่าง การดำเนินงานจากการวิเคราะห์คำตอบของผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ในกลุ่มต่าง ๆ พบคำตอบที่สอดคล้องกันส่วนใหญ่ถึงปัญหาในการดำเนินงานโครงการทวิศึกษา คือ ด้านการบริหารจัดการโครงการโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ ได้แก่ จำนวนหน่วยกิต ที่ผู้เรียนต้องเรียนเพิ่มเติม แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะของสถานศึกษาสังกัด สอศ. ที่ผู้เรียนต้องปรับตัวในการเรียนโดยเฉพาะนักศึกษา สังกัด กศน. ระดับผลการเรียนที่ต้องเรียนได้ถึง 2.0 ขึ้นไปจึงจะเทียบโอนผลการเรียนได้ เป็นต้น ทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ทำให้กระบวนการรับสมัครและคัดเลือกผู้เรียนไม่ได้ผู้เรียนที่ตรงกับเป้าหมายของโครงการ

ผลการแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินการจัดการศึกษาทวิศึกษาของผู้เกี่ยวข้อง กับโครงการทวิศึกษา ทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์ ผู้เรียนและผู้ปกครอง แสดงว่าในการดำเนินงานในประเด็นต่าง ๆ มีการปฏิบัติอยู่ระดับมากขึ้นไป ได้แก่ ความเข้าใจ วัตถุประสงค์และจัดทำ MOU ระหว่างสถานศึกษาคู่สัญญา ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการโครงการทวิศึกษา และคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของครู/อาจารย์ที่สอนในรายวิชาสามัญ

และรายวิชาชีพ อย่างไรก็ตามจากการติดตามโดยการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ยังพบปัญหาของ ความไม่พร้อมในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะของเรื่องงบประมาณในการบริหารจัดการโครงการ และการคัดเลือกนักเรียน/นักศึกษาที่มีพื้นฐานและมีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการเรียน 2 หลักสูตรใน สถานศึกษาที่แตกต่างกันไปพร้อมกัน ตลอดจนปัญหาถึงความไม่ชัดเจนของการจัดทำบันทึกข้อตกลง ระหว่างสถานศึกษาคู่สัญญา และการติดตามแก้ไขปัญหาพร้อมกันของสถานศึกษาคู่สัญญา ที่เกิดปัญหา นักเรียนบางส่วนไม่เข้าเรียน ขาดเรียน ไม่สนใจเรียนอย่างจริงจัง ทำให้มีนักเรียน นักศึกษาออกจาก โครงการอย่างต่อเนื่อง

จากการประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการทวิศึกษาของผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมาก และมีความคาดหวังที่อยากให้มีนโยบายสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการอย่างต่อเนื่องต่อไป จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน/นักศึกษา ทั้งสังกัด สพฐ. และ กศน. มีความคิดเห็นว่าจะยังเรียนหลักสูตรนี้ในปีการศึกษาหน้าต่อไปจนจบทั้ง 2 หลักสูตร จำนวน 768 คน คิดเป็นร้อยละ 85.91 รองลงมาเป็นอย่างไม่แน่ใจ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 6.38 มีเพียง จำนวน 22 คน ร้อยละ 2.46 ที่ขอย้ายไปเรียนเฉพาะหลักสูตรมัธยมปลายสามัญและร้อยละ 2.01 หรือจำนวน 18 คน ที่จะไม่เรียนต่อในโครงการทวิศึกษา และน้อยสุดนักเรียน/นักศึกษาขอย้ายไป เรียนเฉพาะหลักสูตร ปวช. จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.45 ส่วนความคาดหวังเมื่อเรียนจบ โครงการทวิศึกษาแล้ว นักเรียน/นักศึกษาทั้งสังกัด สพฐ. และ กศน. วางแผนจะเรียนต่อ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 31.99 รองลงมาเป็นเรียนต่อ ระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 16.89 และไม่แน่ใจ จำนวน 183 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.47

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาดังกล่าวมีทั้ง การนำเสนอ สภาพการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษา ผลการศึกษาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษาในต่างประเทศ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงาน โครงการทวิศึกษา และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาโครงการทวิศึกษาและจากแนวคิด ของหน่วยงานที่ดูแลและรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนโยบาย และแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560, น.17) การดำเนินงาน โครงการทวิศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น.86-88) และการจัดการเรียนการ สอนแบบเรียนควบคู่กัน หรือคู่ขนานกันระหว่างโรงเรียนและสถาบันอาชีวศึกษาของ Hunt (2007 อ่างใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 น.34-35) ทำให้ผู้วิจัยได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ สภาพการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในสถานศึกษาว่าควรดำเนินการด้านใดบ้าง สามารถนำมา กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ ประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์ และการรับนักเรียน
2. ขั้นตอนดำเนินการ ประกอบด้วย การจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล
3. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งได้นำเสนอเรียงตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการศึกษาระดับปริญญา การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ

1. บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี จำนวน 7 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานทะเบียน หัวหน้างานวัดผล หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้างานอาชีวศึกษาทวิภาคี หัวหน้าแผนกศึกษานยนต์ และหัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

- 1.1 บุคลากรในโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานทะเบียน หัวหน้างานวัดผล หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้างานแนะแนว และครูที่ปรึกษาจำนวน 2 คน

- 1.2 ตัวแทนผู้ปกครองจำนวน 7 คน เป็นตัวแทนผู้ปกครองสาขาวิชาช่างยนต์ จำนวน 4 คน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 3 คน และตัวแทนผู้เรียนในระบบทวิศึกษาในปีการศึกษา 2560 จำนวน 14 คน ประกอบด้วย ผู้เรียนสาขาวิชาช่างยนต์ จำนวน 7 คน และผู้เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแนวคำถามในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาของการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษา และแนวคำถามในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษา

2.1 ลักษณะเครื่องมือ ประกอบด้วย

2.1.1 แนวคำถามในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษา แนวคำถามจำแนกเป็น 4 กลุ่มคือ

1) แนวคำถามในการสนทนากลุ่มบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานทะเบียน หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หัวหน้าแผนกวิชายานยนต์ และหัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2) แนวคำถามในการสนทนากลุ่มบุคลากรในโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานทะเบียน หัวหน้างานวัดผล หัวหน้างานหลักสูตร และครูที่ปรึกษา

3) แนวคำถามในการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้ปกครอง ประกอบด้วยตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนสาขาวิชาช่างยนต์ และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

4) แนวคำถามในการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้เรียนในระบบทวิศึกษาในการศึกษา 2560 ประกอบด้วย ผู้เรียนสาขาวิชาช่างยนต์ และผู้เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.2 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 **ศึกษาเอกสาร และผลการศึกษาก่อนเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษา** ประกอบด้วย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 แผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ปรึชญาการอาชีวศึกษา นโยบายการบริหารจัดการอาชีวศึกษา การจัดและบริหารอาชีวศึกษา ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบายยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในระยะเวลา 15 ปี (พ.ศ.2555-2569) รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีตามความต้องการของประเทศ : กรณีศึกษาประเภทอุตสาหกรรม แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย และรายงานผลการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วม0หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา)

2.1.2 กำหนดกรอบแนวคิด วิเคราะห์เนื้อหา และวัตถุประสงค์การศึกษา โดยศึกษาจากแนวคิดของหน่วยงานที่ดูแลและรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและนักรับการศึกษา ได้แก่ แนวคิดทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560, น. 17) การดำเนินงานโครงการทวิศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น. 86-88) และการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนควบคู่กันหรือคู่ขนานกันระหว่างโรงเรียนและสถาบันอาชีวศึกษาของ Hunt (๒๐๐7 อ้างใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 34-35)

2.1.3 สร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการโดย

1) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรต่าง ๆ ในกรอบแนวคิด 3 ด้านคือ ชั้นเตรียมการ ประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์ และการรับนักเรียน ชั้นการดำเนินการ ประกอบด้วย การจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

2) สร้างแนวคำถามในการสนทนากลุ่มตามนิยามการปฏิบัติการ

3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแนวคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี 2 ท่าน ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จำนวน 1 ท่าน

4) ปรับปรุงแนวคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากแนวคำถามที่จัดทำ และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่าแนวคำถามมีความสอดคล้อง มีความตรงเชิงเนื้อหา แนวคำถามทุกข้อ ทุกชุดคำถาม ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข

5) จัดทำแนวคำถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัย เป็นแนวคำถามในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาของการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา และแนวทางการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา แนวคำถามจำแนกเป็น 4 กลุ่มคือ บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี บุคลากรในโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนผู้เรียนในระบบทวิศึกษาในปีการศึกษา 2560

2.1.4 วางแผนและเตรียมการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดย

1) ดำเนินการติดต่อประสานงานและนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2) จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป

3) จัดเตรียมสถานที่ในการจัดสนทนากลุ่ม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอความอนุเคราะห์จัดเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และนัดหมาย วัน เวลาและสถานที่ในการจัดสนทนากลุ่ม

3.2 เมื่อผู้วิจัยนัดหมายการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงจัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องบันทึกเสียง และจัดเตรียมสถานที่ในการเก็บข้อมูล

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล ตามวัน เวลา ที่นัดหมาย โดยใช้แนวคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้ และบันทึกเสียงการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรีและเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ดังนี้

3.3.1 วันพุธที่ 13 ธันวาคม 2560 เวลา 15.30-17.30 สนทนากลุ่มกับบุคลากรที่รับผิดชอบจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี จำนวน 7 คน ณ ห้องประชุมบัวชมพู วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี

3.3.2 วันจันทร์ที่ 25 ธันวาคม 2560 เวลา 09.00น. - 11.00น. สนทนากลุ่มกับตัวแทนนักเรียนแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 7 คน ณ ห้องสมุด วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี

3.3.3 วันจันทร์ที่ 25 ธันวาคม 2560 เวลา 13.30น. - 15.30 น. สนทนากลุ่มกับตัวแทนนักเรียนแผนกวิชายานยนต์ จำนวน 7 คน ณ ห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี

3.3.4 วันจันทร์ที่ 8 มกราคม 2561 เวลา 12.00น. - 14.00 น. สนทนากลุ่มกับบุคลากรโรงเรียนเทพศิรินทร์ จำนวน 8 คน ณ ห้องประชุมหน้าห้องผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์

3.3.5 วันอาทิตย์ที่ 28 มกราคม 2561 เวลา 13.00น. - 15.00น. สนทนากลุ่มกับตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 7 คน ณ ห้องสมุด วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยการแนะนำตัวเองพร้อมทั้งสร้างความคุ้นเคย

3.5 แจ้งวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เกริ่นนำความสำคัญ ความ เป็นมา และขออนุญาตบันทึกการสนทนา

3.6 เริ่มการสนทนาโดยใช้แนวคำถามในการสนทนากลุ่มที่เตรียมไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสังเกต และการถอดข้อความจากเทปบันทึกการสนทนากลุ่ม มารวบรวมและจัดหมวดหมู่ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ข้อมูลภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม จัดกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่ ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก นำเสนอการศึกษาค้นคว้า ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัยค้นคว้าครั้งนี้ โดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสนทนากลุ่ม การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี จำนวน 7 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานทะเบียน หัวหน้างานวัดผล หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หัวหน้าแผนกวิทยานิพนธ์ และหัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ บุคลากรในโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานทะเบียน หัวหน้างานวัดผล หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้างานแนะแนว และครูที่ปรึกษาจำนวน 2 คน ตัวแทนผู้ปกครองจำนวน 7 คนและตัวแทนผู้เรียนในระบบทวิศึกษาในปีการศึกษา 2560 จำนวน 14 คน ประกอบด้วย ผู้เรียนสาขาวิชาช่างยนต์ จำนวน 7 คน และผู้เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 7 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

เป็นการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี นำเสนอ ดังนี้

1.1 สภาพการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาเป็นการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี 3 ด้าน คือ ชั้นเตรียมการ ชั้นการดำเนินการ และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ มีสภาพการดำเนินการดังนี้

1.1.1 ชั้นเตรียมการ การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาระหว่างวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี มีการดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา

2557 ตามนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้เรียนรู้และมีทักษะทางอาชีพติดตัวเมื่อศึกษาจบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีการเตรียมการ ด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการรับนักเรียน ดังนี้

1) การสร้างความร่วมมือ มีการทำความตกลงร่วมกันระหว่างวิทยาลัยเทคนิค ัญบุรีกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ในเรื่องหลักเกณฑ์เงื่อนไข การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม และการประเมินผลการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา มีการจัดประชุมลงนามความร่วมมือ โดยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีเป็นผู้ลงนาม กับรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ซึ่งการลงนามในครั้งนั้นมีผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี เป็นประธาน การลงนามความร่วมมือมีการประชุมพูดคุย และจัดทำเอกสารการลงนามความร่วมมือ ซึ่งในเอกสารการลงนามความร่วมมือ มี “การบันทึกข้อตกลง” ในประเด็นเกี่ยวกับ หลักสูตร หน้าที่ความรับผิดชอบของสถานศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงาน เวลาเรียน และค่าใช้จ่าย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

หลักสูตร หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ดำเนินการสอนตามปกติแต่ในรายวิชาสามัญ จะมีการเทียบโอนรายวิชาสามัญกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยเทคนิค ัญบุรี ส่วนรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคเป็นผู้จัดสอนทั้งหมด การจัดการศึกษานี้ใช้ชื่อว่า “หลักสูตรคู่ขนาน” นักเรียนจะได้วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ ปวช. จำนวนนักเรียนที่รับสมัครเรียน “หลักสูตรคู่ขนาน” สาขาวิชาช่างยนต์รับจำนวน 20 คน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจรับจำนวน 20 คน ซึ่งการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีคิดค่าเล่าเรียนชั่วโมงละ 3 บาท/คน โดยโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ประมาณคนละ 200 บาท ส่วนการแต่งกายของนักเรียนใช้ชุดเครื่องแบบนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ แต่เมื่อไปเรียนวิชาปฏิบัติในแผนกวิชาช่างยนต์นักเรียนต้องซื้อเครื่องแบบในการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานในแผนกวิชาซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนนี้ นักเรียนต้องจ่ายเอง หน้าที่ความรับผิดชอบของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ มีหน้าที่จัดส่งนักเรียนเข้าศึกษาตามหลักสูตรตามสาขาวิชา และแผนการรับนักเรียนประจำปี จัดทำแผนการเรียนการสอน แผนการฝึกอาชีพของนักเรียน ประชุมหารือ วางแผนกำหนด ระเบียบ ปรับหลักสูตร และเรื่องต่างๆ ร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ให้เป็นไปตามข้อตกลง จัดการเรียนการสอนตาม “หลักสูตรคู่ขนาน” ในหมวดวิชาสามัญ และอนุปริญญา

หลักสูตรเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามสาขาที่ได้จัดทำหลักสูตรร่วมกัน

หน้าที่ความรับผิดชอบของวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี มีหน้าที่ แต่งตั้งครูทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานของวิทยาลัยฯกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จัดนิเทศการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรตามกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ กับวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง จัดประเมินผลการเรียนของนักเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรและกฎกระทรวง รวมทั้งร่วมประชุมหารือวางแผนจัดระบบ กำหนด ระเบียบปรับปรุงหลักสูตร การประเมินผลและเรื่องต่างๆร่วมกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ให้เป็นไปตามข้อตกลง และรับผิดชอบจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาชีพ สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาวิชาเครื่องกล สาขางานยานยนต์ และอนุมัติจบหลักสูตรเฉพาะประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ขั้นตอนการดำเนินงานเปิด “หลักสูตรคู่ขนาน” การรายงานจำนวนนักเรียน โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ รับผิดชอบรายงานจำนวนนักเรียนตามปกติ เพื่อรับงบประมาณจาก สพฐ. ส่วนวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี รับผิดชอบรายงานจำนวนนักเรียน เป็นยอดของการเรียน “หลักสูตรระยะสั้น” และเมื่อนักเรียนเรียนจบ ม.6 จึงจะรับเข้าระบบของวิทยาลัยฯ

ค่าใช้จ่าย นักเรียนที่เรียนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ นักเรียนชำระเงินบำรุงการศึกษาตามที่โรงเรียนกำหนด โรงเรียนจะจัดสรรอุปกรณ์การเรียนตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ส่วนที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี นักเรียนไม่ต้องชำระเงินบำรุงการศึกษา เพียงแต่ลงทะเบียนตามระเบียบการเรียน “หลักสูตรระยะสั้น”

เวลาเรียน นักเรียนเรียนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ วันพุธ-ศุกร์ ระยะเวลาเรียน 3 ปี การสำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนหน่วยกิตที่เรียน 81หน่วยกิต รัฐบาล ม.6 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เรียนที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี เรียนวันจันทร์ และวันอังคาร ระยะเวลาเรียน 3 ปี สาขาวิชาช่างยนต์ จำนวนหน่วยกิตที่เรียน 108 หน่วยกิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวนหน่วยกิตที่เรียน 105 หน่วยกิต รัฐบาล ปวช.

(บันทึกข้อตกลง, ๒๕๕๗, น. ๒๕-๒๘)

2) การประชาสัมพันธ์ ผู้ให้ข้อมูลทั้งในส่วนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ และวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า การประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ เป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งหน่วยงานของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ที่รับผิดชอบดูแลเรื่องของการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา คือ งานแนะแนว และงานรับนักเรียน ส่วนการประชาสัมพันธ์กับสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีเป็นผู้ดำเนินการ และได้ประชาสัมพันธ์ภายในวิทยาลัยฯ โดยการแจ้งเด็กนักเรียนหน้าเสาธงว่า “ในสถานศึกษาของเราจะมีนักเรียน จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ มาเรียนร่วมด้วย” การประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวว่า โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้คือ (1) ผู้อำนวยการแนะนำในการประชุมผู้ปกครอง (2) ประชาสัมพันธ์แจ้งนักเรียนหน้าเสาธง (3) จัดทำเอกสารแจกให้กับนักเรียน ม.3 ของโรงเรียน

เทพศิรินทร์ฯ (4) จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์โครงการ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ”

นอกจากนี้ กลุ่มนักเรียนผู้ให้ข้อมูลยังได้กล่าวถึงช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับทวิศึกษา ว่านักเรียนรับรู้ในลักษณะต่างๆ กันคือ ครูที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ แนะนำ ครูที่โรงเรียนเดิมแนะนำ และได้รับการแนะนำจากบุคคลอื่นๆ

อย่างไรก็ตามมีกลุ่มนักเรียนให้ข้อมูลกล่าวเพิ่มเติมว่า “ผมไม่เห็นเอกสารคู่มือ หรือแผ่นพับ แต่ครูแนะนำให้เรียนเพราะได้ 2 วุฒิ” “ผมรู้จากใบสมัครในใบสมัครมีให้เลือก และครูแนะนำว่าเป็นการเรียนควบคู่ระหว่างสายสามัญกับสายอาชีพ พ่อ-แม่ เห็นด้วย ผมเลยสมัครเรียน” “ผมเห็นรุ่นพี่เรียน แล้วไปปรึกษาผู้ปกครอง ผู้ปกครองเห็นด้วย” นอกจากนี้ ตัวแทนนักเรียนบางคนก็กล่าวว่า “ผู้ปกครองแนะนำ แม่รู้จากพี่สาวที่ทำงานอยู่ต่างจังหวัด ว่ามีการเรียนการสอนแบบนี้ ประกอบกับแม่ดูรายการ คสช. ในวันศุกร์ แนะนำว่าเรียนสายอาชีพ มีงานรับรองมากหางานง่าย เมื่อมาสมัครเรียนมีเรียน 2 หลักสูตรเลยสมัครเรียน”

3) การรับนักเรียน โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ เป็นผู้ดำเนินการรับนักเรียนเข้าร่วมโครงการทวิศึกษาโดยมีการดำเนินการคือเปิดรับสมัคร 2 รอบคือ รอบที่ 1 รับสมัครประมาณปลายเดือนมกราคม เปิดรับสมัครนักเรียนที่จะจบม.3 ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ ส่วนรอบที่ 2 รับสมัครนักเรียนที่จบจากโรงเรียนอื่นๆ เปิดรับสมัคร 2 ช่วงเวลา คือ รอบที่ 1 เดือนมีนาคม และรอบที่ 2 เดือนเมษายน ดังที่ตัวแทนครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ กล่าวว่า “การรับนักเรียนทวิศึกษามี 2 รอบ คือรอบเด็กที่จบ ม.3 จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ กับ เด็กที่จบ ม.3 จากโรงเรียนอื่น การรับสมัครนักเรียนที่จบ ม.3 จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ รับสมัครก่อนประมาณปลายเดือนมกราคม และหากประสงค์จะสมัครทวิศึกษาก็สามารถสมัครได้เลย จากนั้นโรงเรียนจะกำหนดให้มาสอบเพื่อรักษาสิทธิ์ที่จะเรียน

ส่วนรอบทั่วไปสำหรับนักเรียน ม.3 จากโรงเรียนอื่นๆ มี 2 รอบ คือรอบ 1 กับรอบ 2 รอบ 1 เดือน มีนาคม รอบ 2 เดือนเมษายน แต่ในทางปฏิบัติรับสมัครถึงต้นเดือนพฤษภาคม”

กระบวนการในการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนระบบทวิศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้คือ นักเรียนสมัครเรียนโปรแกรมความร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ แล้วโรงเรียนฯ จะรวบรวมรายชื่อผู้สมัครทั้งหมดส่งมายังงานทะเบียนของวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราฯ และเมื่อวิทยาลัยเทคนิคฯ เปิดภาคเรียน ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จะนำนักเรียนมาลงทะเบียนเป็นนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคฯ พร้อมกับลงทะเบียนเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลตัวแทนครูในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราฯ กล่าวว่า “วิทยาลัยฯ ไม่ได้รับนักเรียนเอง โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ส่งรายชื่อมาให้ เมื่อถึงเวลาเปิดเรียนเด็กจะมากรอกประวัติส่วนตัว ทำสัญญา ขึ้นทะเบียนเรียน รับบัตรลงทะเบียนและลงทะเบียนเรียน จ่ายเงินค่าอินเทอร์เน็ต ค่าสาธารณูปโภค ต่อจากนั้นงานทะเบียนจะกำหนดเลขประจำตัวนักเรียนให้ แต่ไม่ทำบัตรนักเรียนให้ เพราะเขามาเรียนแค่ 2 วัน คิดว่าไม่ได้มีความจำเป็นต้องใช้บัตรนักเรียน สอดคล้องกับที่ตัวแทนผู้ปกครองกล่าวไว้ว่า “ครูแนะนำ ครูดำเนินการให้ทุกอย่าง พ่อแม่ไม่ได้มาที่เทคนิค การสมัครเรียน ผู้ปกครองไม่ได้ดำเนินการอะไร ทางคุณครูที่เทพศิรินทร์ฯ ดำเนินการให้ ลูกแค่บอกว่าจะมาเรียนที่เทคนิคแต่ไม่ได้บอกว่าแม่ต้องมาด้วย เห็นเขาทำเองแล้วบอกว่ามาเรียนแล้ว เขาบอกครูพามาเทคนิค มาเรียนที่เทคนิคแล้ว “

1.1.2 ขั้นการดำเนินการ เป็นการดำเนินการจัดการศึกษาตามระบบทวิศึกษาในเรื่องการจัดการเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

1) การจัดเตรียมหลักสูตร หลักสูตรการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาของสถานศึกษา สาขาวิชาที่เปิดสอนระหว่างโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ กับวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราฯ คือ สาขาวิชาช่างยนต์ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวนนักเรียนที่รับสมัครเรียน สาขาละ 20 คน โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาสามัญ และ อนุมัติจบหลักสูตรเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราฯ จัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาชีพ และอนุมัติจบหลักสูตรเฉพาะหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระเรียนรู้จำนวน 41 หน่วยกิต เรียนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ แล้วโอนรายวิชาดังกล่าวตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ผลการเรียน ระดับ 2 มายังหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราฯ ส่วนในกลุ่มวิชาชีพ วิชาชีพเลือกไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต เรียนที่วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราฯ แต่เนื่องจากการมาเรียนในกลุ่มวิชาชีพและชีพเลือก 2 วัน/สัปดาห์เวลาเรียนไม่พอ จึงต้องเรียนภาคฤดูร้อน อีก 1 ภาคฤดูร้อน

2) การจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี มีการจัดทำแผนการเรียนให้กับนักเรียนโครงการทวิศึกษา เป็นแผนการเรียนที่เข้าร่วมกับนักเรียนระบบปกติ เพียงแต่มีเงื่อนไขเรื่องเวลาที่มาเรียนเฉพาะวันจันทร์ กับวันอังคาร ส่วนโรงเรียนเทพศิรินทร์ เรียนในรายวิชาสามัญ วันพุธ-วันศุกร์ เป็นแผนการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนคณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ ซึ่งสถานศึกษาทั้ง 2 แห่ง มีความพร้อมเรื่อง ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลจากวิทยาลัยเทคนิคฯ กล่าวว่า “วิทยาลัยฯใช้แผนการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ มีเพียงแต่เงื่อนไขเรื่องเวลา แต่ก็สามารถจัดตารางลงตามปกติ เรื่องเวลาในการเรียนไม่มีปัญหา การมาเรียน 2 วัน และเป็นวันติดกัน (จันทร์, อังคาร) ก็ได้อยู่แล้ว เครื่องมืออุปกรณ์เพียงพอ เด็กก็ชอบเฉพาะเครื่องมือประจำตัว” ส่วนตัวแทนนักเรียนกล่าวถึงการจัดการจัดการเรียนการสอนว่า “การเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี ห้องเรียนห้องปฏิบัติการมีความพร้อม ครูสอนดีตรงประเด็น และการได้ไปฝึกงาน 1 เดือนครึ่ง ทำให้ได้ประสบการณ์ ได้ใช้วิชาที่เรียนไปฝึกงานได้รับความชื่นชม ได้ประสบการณ์ทำงาน ได้เรียนรู้วิธีการทำงานและจากการไปฝึกงานได้ฝึกความอดทน สามารถทนแรงกดดัน รู้จักการแก้ปัญหา ได้ประสบการณ์ มีมิตรภาพใหม่ๆ ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ” ด้านตัวแทนครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ กล่าวถึงการจัดการจัดการเรียนการสอนที่วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีว่า “จากการสังเกตเห็นว่าเด็กชอบการเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคฯ ชอบการทำงาน ชอบงานปฏิบัติ เขามีความสุขกับการเรียน คิดว่าเป็นการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของเขา เขามีภูมิใจที่เขาทำได้ เช่นซ่อมจักรยานยนต์แล้วมันใช้ได้ วิ่งได้เขาจะภูมิใจ”

3) การประเมินผล วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีใช้เกณฑ์การวัดผล ประเมินผล ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า “วิทยาลัยเทคนิคฯใช้เกณฑ์การวัดผลประเมินผลในรายวิชาเกณฑ์เดียวกับเด็กในระบบปกติ คือเก็บจากงานที่ปฏิบัติ การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค วัดเป็นเกณฑ์ คะแนนเต็ม 100 คะแนน แล้วตัดเกรด” ซึ่งข้อมูลเรื่องนี้ตัวแทนนักเรียนกล่าวว่า “วิชาทฤษฎี ครูให้ทำแบบฝึกหัดแล้วเก็บคะแนน การปฏิบัติงาน ครูให้ปฏิบัติงาน ครูจะจับเวลา และดูตามเนื้องาน จับเวลาแล้วทำไม่ได้ ครูจะต่อเวลาให้ 2-3 นาทีและดูตามเนื้องาน” ส่วนการประเมินผลการเรียนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ว่า “การวัดผลที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง เหมือนกับเด็กในระบบทั่วไป ไม่ได้แบ่งว่ากลุ่มนี้ เรียนที่เทพศิรินทร์ฯ กลุ่มนี้เรียนที่เทคนิค” อย่างไรก็ตามครูผู้ให้ข้อมูลก็กล่าวว่า “ไม่เคยเห็นผลการเรียนที่วิทยาลัยเทคนิค ไม่เคยได้รับข้อมูลเรื่องการประเมินผลการเรียน และไม่ทราบขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนของวิทยาลัยเทคนิคเลย”

1.1.3 การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เป็นการวัดความสามารถของผู้เรียนในด้านความรู้ และด้านทักษะการปฏิบัติงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังนั้นเมื่อผู้เรียนได้ลงทะเบียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร ข้อสอบเป็นข้อสอบกลางจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งข้อสอบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จะจัดส่งมายัง อาชีวศึกษาจังหวัด (อศจ.) ต่อจากนั้นวิทยาลัยฯจะไปรับข้อสอบมาจัดสอบ ภายใน 1 สัปดาห์หลังจากที่ได้รับข้อสอบ ซึ่งโดยทั่วไปจะจัดสอบเมื่อสอบปลายภาคเสร็จสิ้น วิทยาลัยฯจะดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพโดยให้ระดับผลการประเมิน ผ่าน หมายถึง ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ ไม่ผ่าน หมายถึง ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์

การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ดำเนินการจัดให้นักเรียนสอบเมื่อลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งการจัดสอบประเมินมาตรฐานวิชาชีพ แผนกวิชาแต่ละแผนกทำหน้าที่เป็นผู้จัดสอบ โดยดำเนินการในรูปคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพประกอบด้วย หัวหน้าแผนกวิชา ตัวแทนครูจากอาชีวศึกษาจังหวัด และตัวแทนสถานประกอบการที่ลงนามความร่วมมือกับสถานศึกษา

นักเรียนระบบทวิศึกษาจะจัดสอบแยกจากนักเรียนระบบปกติ เพราะนักเรียนระบบทวิศึกษามาเรียนที่วิทยาลัยฯ เฉพาะ จันทร์กับอังคาร ข้อสอบที่ใช้เป็นข้อสอบเดียวกับนักเรียนระบบปกติ เป็นข้อสอบกลางจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งตัวแทนครูวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ได้กล่าวถึงการประเมินมาตรฐานวิชาชีพว่า “ข้อสอบจะมี 2 ภาค คือ ภาคความรู้ กับภาคปฏิบัติ การสอบปฏิบัติข้อสอบจะเป็นแบบตั้งโจทย์มาให้ แล้วลงมือปฏิบัติ” หัวหน้างานทะเบียนของวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรีกล่าวเพิ่มเติมว่า “แต่ยังไงเด็กก็ต้องสอบจนผ่าน ครูต้องตีข้อสอบ ให้ทำข้อสอบจนผ่าน เพราะในใบ รบ. ของเด็ก จะต้องมีการบันทึกว่า ผ่านการสอบการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ (VQ)” ในขณะที่ตัวแทนนักเรียนทุกคนกล่าวว่า “ไม่เคยได้ยินคำนี้ ไม่รู้จักคำว่า การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ (VQ)” และตัวแทนครูโรงเรียนเทพศิรินทร์กล่าวว่า “เรื่องนี้ผมได้ยินมาจากอาจารย์เทคนิคว่าต้องประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ส่วนเด็กไม่เห็นเขาพูดอะไร” ทางด้านผู้ปกครองกล่าวว่า “ผู้ปกครองไม่เคยได้ยิน ไม่เคยรับรู้เรื่องนี้ เด็กไม่เคยให้ฟัง”

1.2 ปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี คือ สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี กับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ใน 3 ด้าน คือ ชั้นเตรียมการ ชั้นการดำเนินการ และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

1.2.1 ปัญหาชั้นเตรียมการ คือ สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ในชั้นการเตรียมการ ด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการรับนักเรียน

1) *ปัญหาการสร้างความร่วมมือ* ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงปัญหาด้านการสร้างความร่วมมือ ไว้ดังนี้คือ (1) ปัญหาการขาดความต่อเนื่องในการทำงานของบุคลากรอันเนื่องมาจากการโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่การงาน การย้ายสถานศึกษา รวมทั้งการเกษียณอายุราชการของผู้ปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรที่มารับงานขาดการสานต่องาน ขาดการประจุมรุ่มกัน ทำให้เกิดปัญหาการไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบทวิศึกษา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล ว่า “ไม่มีใครอยู่ช่วงทำ MOU ในครั้งแรก ที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ ตอนนี ปฏิบัติไปตามที่ระบุไว้ในเอกสาร MOU” (2) ปัญหาการติดต่อประสานงานระหว่างสถานศึกษา ขาดการติดตามผลการดำเนินงาน และการทบทวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ดังคำกล่าวของหัวหน้างานทะเบียนของ วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี กล่าวว่า “ไม่ได้มีส่วนในการลงนามข้อตกลง มีหน้าที่รับข้อมูลนักเรียนจากโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯมาลงทะเบียนเรียน มีปัญหาเรื่องเอกสารนักเรียนไม่ครบ และการติดต่อประสานงานกับครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯยากมาก” ส่วนครูผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนเทพศิรินทร์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ถ้าเด็กไม่ลงทะเบียนหรือเด็กมีปัญหาขอให้วิทยาลัยเทคนิคฯแจ้งกลับมาที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ด้วย”

2) *ปัญหาการประชาสัมพันธ์* ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ดังนี้คือ (1) ข้อมูลเกี่ยวกับทวิศึกษาที่นำเสนอแก่นักเรียนและผู้ปกครองมีน้อยเกินไป ไม่มีการแนะนำเรื่องการเตรียมตัว การเตรียมความพร้อมในการศึกษาในระบบทวิศึกษา ดังที่ตัวแทนผู้ปกครองผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า “เทพศิรินทร์ฯไม่มีเอกสารแจก ไม่ได้ให้ข้อมูลอะไรมากนัก บอกแต่ว่าเรียนแล้วได้ 2 วุฒิ คือวุฒิ ม.6 และ ปวช.” (2) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนที่จะจบม.3 ได้รับรู้และตัดสินใจเลือกเรียน “ส่วนใหญ่แล้วโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯเป็นผู้ทำการประชาสัมพันธ์กับเด็ก เป็นผู้รับสมัครเด็ก คัดเลือกเด็ก วิทยาลัยฯ เป็นเพียงผู้เข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง” “วันที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จัดปฐมนิเทศนักเรียน ตัวแทนวิทยาลัยเทคนิคฯไปร่วมงานแต่ไม่ได้พูดคุยกับเด็กกับผู้ปกครอง เพราะเขาจัดแบบรวม ๆ” (3) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีไม่ได้จัดการปฐมนิเทศการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง ดังรายละเอียดที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า “ที่วิทยาลัยฯก็ไม่ได้จัดปฐมนิเทศนักเรียนระบบทวิศึกษาไม่มีการประชุมผู้ปกครอง” (4) โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาที่เด่นชัดและเป็นป้ายแบบถาวรที่ทุกคนสามารถรับทราบข้อมูลได้อย่างทั่วถึง ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า “โรงเรียนน่าจะติดป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเรียนในระบบนี้ มีการจัดประชุม ให้ครูแนะนำให้นักเรียนที่สนใจรู้ว่าเรียนอย่างไรและกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องทำอะไรบ้าง” (5) สถานศึกษาทั้ง2แห่ง ไม่มีการแนะนำเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนระบบทวิศึกษา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า “วิทยาลัยเทคนิคฯควรจะมีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมให้รายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนที่เทคนิคฯ ควรอธิบายว่าต้องทำอะไรบ้างเมื่อมาเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคฯ และโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรแนะนำว่าเมื่อเรียนจบแล้วจะไปทางไหนได้บ้าง”

3) ปัญหาการรับนักเรียน ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงปัญหาด้านการรับนักเรียน ดังนี้คือ (1) รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนการรับนักเรียนระบุไม่ชัดเจน และไม่ได้อธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงการเลือกสาขาวิชาที่จะเรียนแต่ละสาขาวิชาจะเปิดสอนได้ต้องมีผู้ลงชื่อจำนวน 20 คนและหากจำนวนไม่ถึง 20 คน นักเรียนต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่สามารถเรียนได้ ดังที่นักเรียนได้ให้ข้อมูลว่า “มีคนเลือกช่างไฟ แต่ไม่เรียน เพราะต้องเลือกสาขาที่มีคนสมัคร 20 คนถึงจะได้เรียน หนูเลือกคอมฯเลยได้เรียน”(2) วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ไม่มีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียน และไม่มีการแจกเอกสารรวมทั้งไม่มีการแจกแจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายเงินและไม่มีการแจ้งเรื่องการลงทะเบียนเรียนให้ทราบล่วงหน้า ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวไว้ว่า “วิทยาลัยเทคนิคให้พวกผมลงทะเบียนล่าช้าเกินไป ต้องรอแค่กปกติ 1-2 อาทิตย์ (ไม่เคยถามว่าทำไมช้า,ถามแต่ว่าลงทะเบียนได้หรือยัง) ไม่มีการแจกเอกสาร และไม่มีการแจ้งล่วงหน้า ผมต้องไปอธิบายผู้ปกครอง เมื่อผู้ปกครองสงสัย” “อยากให้มีการแจงรายละเอียดการจ่ายเงิน และอยากให้แจ้งล่วงหน้าหรือถ้าจะให้ดีให้รวมกับเทศศิริรินทร์ฯไปเลย”

1.2.2 ปัญหาขั้นการดำเนินการ คือ สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาตามระบบทวิศึกษา ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

1) ปัญหาการจัดเตรียมหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงปัญหาการจัดเตรียมหลักสูตรไว้ดังนี้ (1) การจัดเตรียมหลักสูตรมีปัญหาเรื่องเวลาและการจัดหาสถานประกอบการที่ได้มาตรฐานในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังที่ผู้ให้ข้อมูล ที่เป็นตัวแทนจากวิทยาลัยเทคนิคฯ กล่าวไว้ว่า “ ตัวหลักสูตรไม่มีปัญหา มีปัญหาที่การจัดการหลักสูตร โดยเฉพาะการจัดเรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ น่าจะจัดให้ทางวิทยาลัยฯ 1 ภาคเรียน เพื่อการฝึกงาน” และกล่าวเพิ่มเติมว่า “ถ้าจะทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ เราต้อง MOU เรื่องการฝึกงาน” เพราะการฝึกงาน 1 ภาคฤดูร้อน ประมาณเดือนครึ่งไม่พอ แต่ถ้าจะเพิ่มเป็น 2 ภาคฤดูร้อน ก็หาสถานประกอบการยากเพราะไม่ต่อเนื่อง... แต่ถ้าได้สถานประกอบการก็เป็นสถานประกอบการที่ไม่ได้มาตรฐาน”

2) ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้ (1) นักเรียนไม่สนใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ มาโรงเรียนสาย ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรีกล่าวว่า “ปัญหาการเรียนการสอน คือ เด็กไม่สนใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ มาโรงเรียนสาย ไม่มาเข้าแถว มาแล้วไม่เข้ามาในวิทยาลัยฯ” (2) แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องมือเครื่องใช้มีจำนวนไม่เพียงพอ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์บางส่วนชำรุด สัญญาณอินเทอร์เน็ต อ่อน/ช้า ใช้การไม่ได้ นักเรียนต้องปล่อยสัญญาณอินเทอร์เน็ตจากโทรศัพท์ของตนเองจึงจะสามารถทำงานเสร็จทันเวลาดังกล่าวของนักเรียนที่เรียนแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจว่า “การเรียนในห้องเรียนเครื่องมือ เครื่องใช้ มีจำนวนไม่พอ เนื่องจากบางเครื่องชำรุด บางเครื่อง

อุปกรณ์บางอย่างชำรุด หรือบางครั้งเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วไม่ติดไม่มีโปรแกรม หรือไม่ก็เปิด กระเป๋า(โน้ตบุ๊ก)แล้วเครื่องไม่มี บางเครื่องเปิดไม่ได้ไม่ทำงาน” (3)การจัดตารางเรียนที่ วิทยาลัยเทคนิคมีชั่วโมงเรียนที่เลิกเรียนเย็น ประมาณ 19.00 น. เป็นอันตรายในการเดินทาง ดังที่ นักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์กล่าวว่า “การเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคเลิกเย็นทำให้ไม่มีรถกลับบ้าน มี ปัญหาเรื่องการเดินทาง ต้องขับมอเตอร์ไซด์กลับบ้านเอง มีอันตราย”

3) ปัญหาการประเมินผล ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงปัญหาการประเมินผลการจัด การศึกษาระบบทวิศึกษาไว้ดังนี้ (1) เด็กติด 0 หรือมีผลการเรียนไม่ถึง 2.00 ทำให้ไม่สามารถโอนผล การเรียนได้ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลตัวแทนครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯกล่าวว่า “ ปัญหาอยู่ที่ว่าเด็กได้ 1 สองตัว ทำให้ไม่สามารถเทียบโอนได้ แต่สามารถช่วยได้ อย่างเช่น ภาษาไทย ที่นี้เรียน 6 ตัว เทคนิค เรียน 2 ตัว ต้องมาพิจารณาว่าตัวไหนสามารถโอนได้บ้าง แต่ถ้าไม่สามารถโอนได้จริง ๆ ก็ต้องให้เด็ก กลับมา Regrade อีกกรณีหนึ่งเด็กติด 0 แก่ 0 เป็น 1 ไม่สามารถโอนได้ ต้อง Regrade เช่นเดียวกัน หรือกรณีได้ผลการเรียนเป็น 1.5 ก็ต้อง Regrade ถึงจะโอนผลการเรียนได้” ส่วนครูวิทยาลัยเทคนิค ัญบุรีกล่าวถึงปัญหาการประเมินผลว่า มีปัญหาอยู่ที่การโอนผลการเรียน “การติดต่อเรื่องการโอนผล การเรียน ประสานงานกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ทำได้ยากมาก กับอีกเรื่องหนึ่งคือหลักสูตรมัธยมศึกษา เป็นกลุ่มวิชา ส่วนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นรายวิชา การโอนผลการเรียนจะทำได้เมื่อเด็ก เรียน ม.6 นั่นคือต้องรอให้ได้ 4 เทอม ถึงจะโอนได้ เพราะผลการเรียน ม.6 ไม่มีการโอน” ซึ่งปัญหานี้ มีการแก้ปัญหาคือมีการประชุมร่วมกันครั้งหนึ่ง ได้ข้อตกลงว่า “ให้โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯส่งคะแนนดิบ มา แล้วโอนเกรดของเด็กได้ไม่ต่ำกว่า 2 แต่ก็มีปัญหาที่พบอีก คือ เด็กตกที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ต้อง กลับไปแก้ 0 กรณีที่มีการตกรายวิชาที่เทคนิคต้องเรียนเก็บ หรือกรณีที่เกรดไม่ถึง 2.00 ก็ต้องเรียน ใหม่ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วการเรียนใหม่ไม่มี เพราะการโอนผลการเรียน วิชาสามัญไม่ต่ำกว่า 2.00 อยู่ แล้ว จะมีปัญหาเมื่อตกที่เทพศิรินทร์ฯแล้วไม่ได้แก้ ทำให้โอนผลการเรียนไม่ได้” (2) ผู้ปกครองไม่ได้ผล การเรียนของนักเรียนที่เรียนที่วิทยาลัยเทคนิคฯทำให้ไม่ทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของ นักเรียน ” ดังคำกล่าวของผู้ปกครองว่า “ไม่เคยเห็นผลการเรียนที่เรียนที่เทคนิคฯ ไม่เคยได้รับข้อมูล เรื่องการประเมินผลการเรียน และไม่ทราบขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน” “ลูกบอกว่าเรียนที่เทคนิคผ่านทุกตัวแต่แม่ยังไม่เห็นผลการเรียนที่เทคนิคเลยลูกบอกจะต้องโอนผล การเรียนแต่ยังไม่เข้าใจว่าเขาได้โอนตัวไหนบ้าง”

1.2.3 ปัญหาการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ปัญหาคือขาดการชี้แจงทำความเข้าใจ กับนักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดังคำกล่าวของ นักเรียนว่า “ไม่เคยได้ยินคำนี้ ยังไม่รู้จักคำนี้คำนี้” ส่วนผู้แทนครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ กล่าวว่ “เรื่องนี้ ผมได้ยินมาจากอาจารย์เทคนิคว่าต้องประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ส่วนเด็กไม่เห็นเขาพูดอะไร” และ

ตัวแทนผู้ปกครองกล่าวว่า “ผู้ปกครองไม่เคยได้ยิน ไม่เคยรับรู้เรื่องนี้เด็กไม่ได้คุยให้ฟัง การสอบนี้เด็กต้องทำอะไรบ้าง มีค่าใช้จ่ายหรือไม่”

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

เป็นข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี จังหวัดปทุมธานี นำเสนอดังนี้

2.1 ด้านการสร้างความร่วมมือ

2.1.1 การลงนามความร่วมมือ ควรจะมีการประชุมพูดคุยในรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้ทราบว่าจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง เช่น กำหนดตัวบุคคลที่รับผิดชอบเรื่องทวิศึกษาให้ชัดเจน เมื่อมีการเปลี่ยนตัวบุคคลที่รับผิดชอบควรจะมีการมอบหมายและแต่งตั้งให้ชัดเจนทั้งในส่วนของโรงเรียนเทพศิรินทร์และวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

2.1.2 สถานศึกษาทั้ง 2 แห่ง จะต้องทำความร่วมมือในรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจน กำหนดนโยบาย กำหนดกระบวนการให้ชัดเจน เมื่อเปลี่ยน ผู้บริหารสถานศึกษา หรือเปลี่ยนครูที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานก็ยังคงสามารถเลื่อนไหลไม่ได้

2.1.3 สถานศึกษาทั้ง 2 แห่ง ควรมีการทบทวนการดำเนินงาน ทั้งในด้านหลักสูตร และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักเรียนทุกปีการศึกษา เพื่อนำผลการปฏิบัติงานมาทบทวนเรื่องเวลาและสถานที่ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและสถานประกอบการ

2.2 ด้านการประชาสัมพันธ์

2.2.1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ควรมีการแนะนำให้นักเรียนทราบว่าการศึกษาระบบทวิศึกษามีลักษณะเป็นอย่างไร เขาต้องทำอะไรบ้าง รวมทั้งควรมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเมื่อนักเรียนมีปัญหาเรื่องผลการเรียน

2.2.2 โรงเรียนเทพศิรินทร์ควรมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเรียนระบบทวิศึกษา มีการจัดประชุมให้ครูแนะนำให้นักเรียนที่สนใจรู้ว่าเรียนระบบทวิศึกษาเรียนอย่างไรและมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องทำอะไรบ้าง

2.2.3 วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีควรมีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่วิทยาลัยเทคนิคฯ มีการอธิบายให้นักเรียนรู้ว่านักเรียนต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานใดกับบุคคลใด มีวิธีการดำเนินการที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง

2.2.4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ควรจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบทวิศึกษาให้มากกว่านี้ และมีการติดตามการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.2.5 โรงเรียนเทพศิรินทร์ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองรับทราบว่าการเรียนระบบทวิศึกษามีข้อดีอย่างไรบ้าง มีจุดอ่อนอะไรบ้างและควรมีการให้ข้อมูลรายละเอียดให้ครบถ้วนสมบูรณ์ มีการนำผลการเรียนของนักเรียนมาแนะนำผู้ปกครองให้ทราบว่าตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานลักษณะแบบใด

2.3 ด้านการรับนักเรียน

2.3.1 วิทยาลัยเทคนิคัญญบุรีควรจะได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคัดเลือกนักเรียน ซึ่งประเด็นนี้จะต้องตกลงกันตั้งแต่การทำ MOU (การลงนามความร่วมมือ) เพื่อจะได้แนะนำนักเรียน เรื่อง การเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคฯ และเพื่อจะได้ชี้แจงให้ทราบว่า นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบสูงในการเรียน 2 หลักสูตร จะต้องเรียนในภาคฤดูร้อน นักเรียนจะได้เข้าใจกระบวนการเรียนที่วิทยาลัยเทคนิค

2.3.2 วิทยาลัยเทคนิคัญญบุรีควรแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายเงิน และการลงทะเบียนเรียน รวมทั้งควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าหรือถ้าจะสามารถทำได้ให้จ่ายรวมกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ

2.4 ด้านหลักสูตร

2.4.1 สถานศึกษาทั้ง 2 แห่งควรนำรายวิชาของ 2 หลักสูตรมาเทียบกัน มาพิจารณา ร่วมกัน บูรณาการหลักสูตรร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของรายวิชา อย่างเช่น เรียนคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีวิชาที่ซ้ำกับที่เรียนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ เช่น ภาษา C การเขียนโปรแกรม กราฟฟิก ที่เทคนิค ก็เรียน จึงควรมีการบูรณาการหลักสูตรร่วมกัน

2.4.2 โรงเรียนเทพศิรินทร์และวิทยาลัยเทคนิคัญญบุรี ควรมีการปรับรายวิชาในหลักสูตรเพื่อให้มีเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มขึ้นเพราะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคฤดูร้อน และมีเวลาเพียง 1 เดือนครึ่งในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นระยะเวลาการฝึกที่น้อยเกินไป

2.5 ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.5.1 ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์และครูวิทยาลัยเทคนิคัญญบุรี ควรแนะนำให้ นักเรียน เข้าใจเรื่องการเรียนรู้ 2 ที่ การเรียน 2 หลักสูตรให้นักเรียนปรับตัวเรื่องความรับผิดชอบในการเรียน การปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกระบวนการเรียนระบบทวิศึกษา

2.5.2 การเรียนทวิศึกษาได้ไปฝึกงาน 1 เดือนครึ่ง ทำให้ได้ประสบการณ์ ได้นำวิชาที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงาน ได้ใช้ความรู้ที่เรียน ได้เรียนรู้วิธีการทำงาน ได้ฝึกความอดทน ทนแรงกดดัน สามารถแก้ปัญหาได้รวมทั้งได้มิตรภาพใหม่ ซึ่งการเรียน ม.6 หลักสูตรเดียวจะไม่ได้

ประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกงาน เพราะไม่มีการฝึกงาน ดังนั้นจึงต้องการให้เพิ่มระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็น ๑ ภาคเรียน หรือ ๓ เดือน น่าจะทำให้ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น

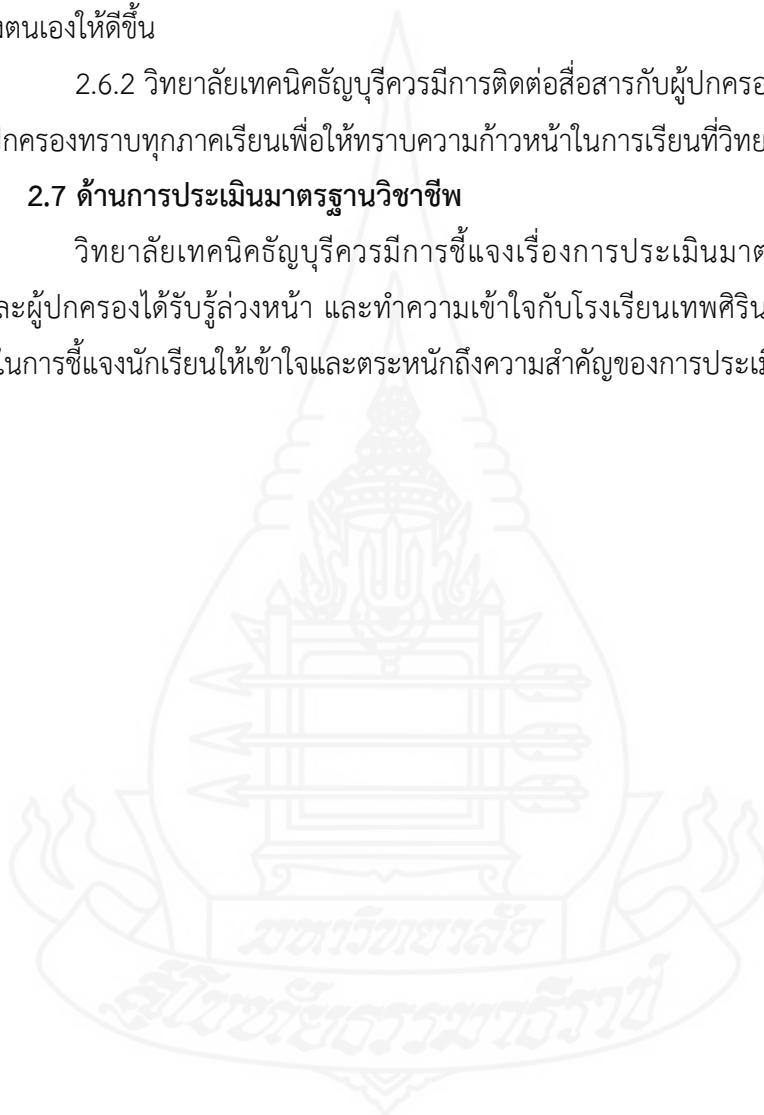
2.6 ด้านการประเมินผล

2.6.1 การเรียนรายวิชาปฏิบัติที่วิทยาลัยเทคนิคฯนักเรียนต้องการให้ครูแจ้งผลคะแนนทุกครั้งที่ยื่นหรือปฏิบัติงาน เพื่อนักเรียนจะได้ประเมินตนเองว่ามีความสามารถระดับใด จะได้รับปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

2.6.2 วิทยาลัยเทคนิคฯควรมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองโดยการแจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียนเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคฯ

2.7 ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

วิทยาลัยเทคนิคฯควรมีการชี้แจงเรื่องการประเมินมาตรฐานวิชาชีพให้กับนักเรียนและผู้ปกครองได้รับรู้ล่วงหน้า และทำความเข้าใจกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ เพราะโรงเรียนต้องมีส่วนในการชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค ัญบุรี ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งได้นำเสนอสรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี สรุป การวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย ได้ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาใน วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

1.1.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ใน วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิ ศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี 2) บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ใน โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ 3) ตัวแทนผู้ประกอบการ 4) ตัวแทนนักเรียน สาขาวิชาช่างยนต์ และสาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยเลือกแบบเจาะจง กลุ่มละ 7 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 36 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเองโดย การจัดสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและบันทึกการสนทนาตามแนวคำถามที่กำหนดไว้

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับ สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี และแนวคำถาม เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างประเด็นคำถาม เกี่ยวกับ สภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วย ระบบทวิศึกษา 3 ด้าน คือ 1) ขั้นตอนเตรียมการ ประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์

และการรับนักเรียน 2) ขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบด้วย การจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล 3) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสังเกต และการถอดข้อความจากเทปบันทึกการสนทนากลุ่ม มารวบรวมและจัดหมวดหมู่ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ข้อมูลภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม จัดกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่ ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก นำเสนอการศึกษา ค้นคว้า ทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัยค้นคว้าครั้งนี้ โดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์

1.3 ผลการวิจัย

สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 สภาพการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

1) **ขั้นเตรียมการ** ด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการรับนักเรียน

(1) การสร้างความร่วมมือ พบว่า สถานศึกษามีการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี กับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ มีการบันทึกข้อตกลง ในประเด็นเกี่ยวกับหลักสูตร หน้าที่ความรับผิดชอบของสถานศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงาน เวลาเรียน และค่าใช้จ่าย

(2) การประชาสัมพันธ์ พบว่า การประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ เป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ นักเรียน และผู้ปกครอง โดยมีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ คือ ผู้อำนวยการแนะนำในการประชุมผู้ปกครอง ประชาสัมพันธ์แจ้งนักเรียนหน้าเสาธง จัดทำเอกสารแจกให้กับนักเรียน ม.3 ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา และประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ของโรงเรียน

(3) การรับนักเรียน พบว่า โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ทำหน้าที่รับนักเรียนเข้าร่วมโครงการฯ โดยเปิดรับนักเรียน ม.3 ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ในช่วงเดือนมกราคม ส่วนนักเรียน ม.3 จากโรงเรียนอื่น ๆ เปิดรับ 2 รอบ คือ รอบที่ 1 เดือนมีนาคม และ รอบที่ 2 เดือนเมษายน

2) **ขั้นการดำเนินการ** การดำเนินการจัดการศึกษา ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

(1) การจัดเตรียมหลักสูตร พบว่า หลักสูตรการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 เรียนรายวิชาพื้นฐานตามหลักสูตรมัธยมศึกษา

ตอนปลาย ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จำนวน 41 หน่วยกิต เรียนวิชาชีพที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี จำนวน ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต

(2) การจัดการเรียนการสอน พบว่า วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีมีการจัดทำ แผนการเรียนระบบทวิศึกษา เป็นแผนการเรียนที่ใช้ร่วมกับนักเรียนระบบปกติ เรียนวิชาชีพ วันจันทร์ ถึงวันอังคาร ส่วนโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จัดแผนการเรียนเป็นแผนการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนคณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ เรียนวันพุธถึงวันศุกร์

(3) การประเมินผล พบว่า โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ใช้เกณฑ์การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ด้าน วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ใช้เกณฑ์การวัดผล ประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การจัดการศึกษาและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

3) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี จัดให้มีการ ประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ของนักเรียนระบบทวิศึกษา เมื่อลงทะเบียนทุกรายวิชา ตามหลักสูตรในแต่ละ ภาควิชา โดยใช้ข้อสอบกลางจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ข้อสอบมี 2 ภาค คือ ภาคความรู้ และภาคปฏิบัติ นักเรียนต้องสอบผ่าน การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เพราะใน ใบบ. จะมีการบันทึกว่า “ผ่านการสอบประเมินมาตรฐานวิชาชีพ VQ”

1.3.2 ปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

1) **ขั้นเตรียมการ** ด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และ ด้านการรับนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

(1) การสร้างความร่วมมือ ปัญหาที่พบ

ก. ในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ยังขาดความต่อเนื่อง ของการดำเนินงานเนื่องจากการโยกย้ายงาน และการเกษียณอายุราชการของบุคลากร ทำให้บุคลากร ที่มารับงานใหม่ ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบทวิศึกษา ดังนั้น การทำงานในระยะแรกๆ จึงเป็นการดำเนินงานตามเอกสารที่ได้จัดทำไว้

ข. บุคลากรทั้ง 2 แห่ง ขาดการติดต่อ ประสานงาน เนื่องจากมีการ ปรับเปลี่ยนบุคลากรไม่มีการแนะนำ ไม่มีประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ไม่มีการทบทวนข้อตกลง ที่เคยทำร่วมกัน หรือ นำปัญหาการดำเนินงานมาหารือ และหาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน ส่งผลให้เกิด ความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ทำให้การส่งผลการเรียน การโอนผลการเรียน การช่วยเหลือและติดตาม ผู้เรียน เป็นต้น

(2) การประชาสัมพันธ์ ปัญหาที่พบ

ก. โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทวิศึกษาแก่นักเรียน และ ผู้ปกครองมีรายละเอียดของข้อมูลน้อยเกินไป ทำให้นักเรียน และผู้ปกครองรับรู้เพียงแค่เรียน

ทวิศึกษาได้ 2 วุฒิ ม.6 และ ปวช. แต่ไม่ได้ให้ข้อมูลว่าการเรียนทวิศึกษา ดี หรือ ไม่ดี อย่างไรก็ตาม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือไม่ ส่งผลให้ทั้งนักเรียนและผู้ปกครอง เมื่อเห็นว่าเป็นทางเลือกก็เรียนไว้มาก่อน แต่เมื่อนักเรียนเรียนไม่ไหวก็เลิกเรียนกลางคันในสถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือทั้ง 2 แห่ง ทำให้เป็นการสูญเสียงบประมาณในการจัดการศึกษา

ข. วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ให้กับนักเรียนที่จะจบ ม.3 ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ให้ได้รับรู้เรื่อง ทวิศึกษาและได้ตัดสินใจเรียน ทำให้นักเรียนที่เรียนทวิศึกษา ไม่ได้เตรียมตัวให้มีความพร้อม และไม่มีข้อมูลในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาชีพที่สนใจและถนัด รวมทั้งไม่เข้าใจกระบวนการเรียนในสายอาชีพ ส่งผลให้เลือกสาขาวิชาชีพที่ไม่ตรงกับความถนัดหรือไม่ก็เรียนในสาขาที่ตนไม่ได้เลือก เนื่องจากข้อมูลที่วิทยาลัยเทคนิคมีให้ไม่เพียงพอ

ค. วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการปฐมนิเทศ การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง ส่งผลให้นักเรียน และผู้ปกครอง ไม่เข้าใจ หรือเข้าใจคลาดเคลื่อนเรื่องการลงทะเบียนเรียน การจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เป็นต้น

(3) การรับนักเรียน ปัญหาที่พบ

ก. วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ให้รายละเอียดเกี่ยวกับสาขาวิชาที่เปิดสอน และจำนวนการรับนักเรียนไม่ชัดเจน เช่น เปิดรับสาขาละ 20 คน ประกอบด้วยสาขาอะไรบ้าง ถ้าจำนวนผู้เรียนไม่ถึง 20 คน ไม่สามารถเปิดสอนได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกเรียนตามสาขาวิชาที่ต้องการ

ข. วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ไม่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียน ไม่มีการแจกเอกสาร และไม่มีการแจกแจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายเงิน รวมทั้งไม่มีการแจ้งเรื่องการลงทะเบียนล่วงหน้า ส่งผลให้นักเรียนต้องทวงถาม และต้องอธิบายรายละเอียดต่างๆ กับผู้ปกครองให้ผู้ปกครองเข้าใจ ซึ่งบางครั้งผู้ปกครองก็มีข้อสงสัยต่อคำพูดของบุตรหลาน

2) ขั้นตอนการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ด้านการจัดเตรียมหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

(1) การจัดเตรียมหลักสูตร ปัญหาที่พบ

ปัญหาการจัดหลักสูตร เรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่กำหนดไว้ 1 เดือนครึ่ง เป็นเวลาที่น้อยเกินไป เพราะได้ฝึกจริงๆ ประมาณ 1 เดือน เนื่องจากช่วง 2 สัปดาห์แรกนักเรียนต้องใช้เวลาในการปรับตัวและเรียนรู้ก่อน การฝึกประสบการณ์ในระยะเวลาที่น้อยเกินไป ส่งผลให้หาสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพยาก หรือไม่ก็ถ้าได้สถานประกอบการก็

มักจะเป็นสถานประกอบการที่ไม่ได้มาตรฐาน ระบบการดำเนินงานไม่ชัดเจน ซึ่งไม่สามารถจัดให้เป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้

(2) การจัดการเรียนการสอน ปัญหาที่พบ

ก. นักเรียนไม่สนใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ มาโรงเรียนสาย

ข. แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีจำนวนไม่เพียงพอ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์บางส่วนชำรุด สัญญาณอินเทอร์เน็ตอ่อน/ช้า ใช้การไม่ได้ทำให้นักเรียนต้องใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตจากโทรศัพท์ของตนเองจึงจะทำงานหรือโหลดโปรแกรมมาปฏิบัติงานในการเรียนได้

(ข) การประเมินผล ปัญหาที่พบ

ก. นักเรียนมีผลการเรียนเป็น 0 หรือ มีผลการเรียนไม่ถึง 2.0 ทำให้ไม่สามารถโอนผลการเรียนได้ เพราะต้องเรียนซ้ำให้ได้ผลการเรียน 2.0 จึงโอนผลการเรียนไปยังหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่เรียนที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีได้ส่งผลให้การโอนผลการเรียนซ้ำ ทำให้นักเรียนไม่สามารถทราบผลการเรียนสะสมและเมื่อเรียนปีที่ 3 เมื่อต้องการใบรับรองผลการเรียนเพื่อใช้ในการศึกษาต่อทำให้ล่าช้า หรือบางครั้งไม่ทันเวลาทำให้นักเรียนเสียสิทธิที่นักเรียนควรจะได้รับ

ข. ผู้ปกครองไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนจากวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ส่งผลให้ไม่สามารถรับรู้ว่าคุณนักเรียน มีความก้าวหน้าในการเรียนหรือไม่อย่างไร

3) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ปัญหาที่พบ

วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ไม่มีการชี้แจง เรื่องการประเมินมาตรฐานวิชาชีพให้กับนักเรียนปัจจุบัน และผู้ปกครองให้รับทราบว่า จะมีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเมื่อไหร่ ประเมินอย่างไร ผลการประเมินส่งผลต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง

1.3.3 ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) การสร้างความร่วมมือ

(1) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี และโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติเรื่องการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาให้ชัดเจน

(2) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี และโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาให้ชัดเจน และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบควรมีการแนะนำผู้รับผิดชอบคนใหม่และจัดประชุมร่วมกัน

(3) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี และโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรมีการทบทวน ข้อตกลงเรื่องหลักสูตร มีการบูรณาการหลักสูตร บูรณาการรายวิชา และทบทวนเรื่องการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพของนักเรียน

2) การประชาสัมพันธ์

(1) โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรมีการแนะนำให้นักเรียนทราบว่าการศึกษาระบบทวิศึกษา นักเรียนต้องปฏิบัติอย่างไร รวมทั้งโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรมีการประชุมผู้ปกครองพิจารณาผลการเรียนของนักเรียน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาเรื่องผลการเรียน

(2) โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเรียนในระบบทวิศึกษา มีการจัดประชุมแนะนำนักเรียนที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาได้รับรู้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนระบบทวิศึกษาเป็นอย่างไร นักเรียนจะต้องทำอะไรบ้าง ทำอย่างไรในการเรียนระบบทวิศึกษา

(3) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรมีการชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า นักเรียนต้องทำอะไรบ้างในแต่ละภาคเรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี นักเรียนจะต้องติดต่อกับหน่วยงานใด เมื่อไหร่อย่างไร

(4) โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองรับทราบว่า การศึกษาระบบทวิศึกษา ดีหรือไม่ดี อย่างไร และควรมีการนำผลการเรียนของนักเรียนมาแนะนำผู้ปกครองให้ทราบถึงความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อผู้ปกครองจะได้ตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนในอนาคต

3) การรับนักเรียน

(1) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรมีการทำข้อตกลงกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ เรื่องการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาในแต่ละสาขาวิชา เพื่อจะได้แนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การปฏิบัติงาน รวมทั้งเพื่อความเข้าใจเรื่องกระบวนการเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีแก่นักเรียน

(2) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรมีชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียน ในการลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคเรียน รวมทั้งควรมีการแจ้งเรื่องการลงทะเบียนเรียน ให้ทราบล่วงหน้า และควรมีการแจกแจงรายละเอียดเรื่องค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียน

(3) โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรจัดให้นักเรียนลงทะเบียนเรียนและจ่ายเงินรวมกันทั้งในส่วนโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ และ วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

4) ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร

(1) โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ และวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรนำเอารายวิชาของทั้ง 2 หลักสูตรมาเทียบกันมาพิจารณาร่วมกัน บูรณาการหลักสูตรร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของรายวิชา เช่น สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เรียนวิชาภาษา C และการเขียนโปรแกรมกราฟิก เรียนทั้งที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี และโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จึงควรมีการบูรณาการหลักสูตรร่วมกัน

(2) โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ และวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรมีการปรับรายวิชาในหลักสูตร เพื่อให้มีเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มขึ้น เพราะการฝึกงาน 1 ภาคฤดูร้อน(ประมาณ 1 เดือนครึ่ง) เป็นระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่น้อยไป

5) การจัดการเรียนการสอน

(1) ครูของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ และวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรมีการแนะนำนักเรียนเรื่องการเรียนรู้ 2 ที่ หรือ 2 หลักสูตร ให้นักเรียนปรับตัวเรื่องความรับผิดชอบในการเรียน ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกระบวนการเรียนระบบทวิศึกษา

(2) การเรียนระบบทวิศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 1 เดือนครึ่งทำให้ได้ประสบการณ์การทำงาน ได้นำเอาวิชาความรู้ที่เรียนไปใช้ ได้เรียนรู้วิธีการทำงานได้ฝึกความอดทนทนแรงกดดัน ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งได้มิตรภาพใหม่ๆ จากสถานที่ฝึกงาน ซึ่งถ้าเรียน ม.6 อย่างเดียว จะไม่ได้ประสบการณ์การฝึกงาน

6) การประเมินผล

การเรียนวิชาปฏิบัติที่วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี นักเรียนต้องการให้ครูแจ้งผลคะแนนทุกครั้งที่ยเรียน หรือปฏิบัติงาน เพื่อนักเรียนจะได้ประเมินตนเองได้ว่ามีความสามารถระดับใด จะได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

7) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรมีการชี้แจงเรื่องการประเมินมาตรฐานวิชาชีพให้นักเรียน และผู้ปกครองรับรู้ล่วงหน้า

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ในด้านต่างๆ ดังนี้ การสร้างความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์ การรับนักเรียนหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

2.1.1 ด้านการสร้างความร่วมมือ

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค ัญบุรี ด้านการสร้างความร่วมมือ มีการดำเนินงานชัดเจน มีการประชุมทำความร่วมมือกับโรงเรียน เทพศิรินทร์ มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงในประเด็นเกี่ยวกับ หลักสูตร หน้าที่ ความรับผิดชอบของ สถานศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงาน เวลาเรียน และค่าใช้จ่าย โดยมีการลงนามความร่วมมือ วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ เพื่อ การจัดการเรียนการสอนอาชีวะในโรงเรียนมัธยม เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2527 การจัดการศึกษาใน ระยะแรกใช้ชื่อว่า “หลักสูตรคู่ขนาน” โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ดำเนินการสอนในรายวิชาสามัญเพื่อใช้ เทียบโอนกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ของวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ส่วนรายวิชาของ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรีเป็นผู้จัดสอนทั้งหมด นักเรียนที่เรียน หลักสูตรคู่ขนานเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่๔ แผนการเรียนคณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ ในปี การศึกษา 2527

ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560,น.82-83) ที่ได้รายงานการติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) พบว่า การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาสังกัดสอศ. โรงเรียนสังกัด สพฐ. และศูนย์ กศน. ผู้บริหารระหว่างสถาบันจะ ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในทุกสถานศึกษาที่ดำเนินโครงการฯ ต้องเริ่มที่การบันทึกข้อตกลงนี้ องค์ประกอบของข้อตกลงส่วนใหญ่ เป็นไปในทำนองเดียวกัน ซึ่ง ประกอบด้วย ส่วนนำของการบันทึกที่กล่าวถึงความสำคัญของการทำบันทึกข้อตกลงที่สืบเนื่องจาก นโยบายการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

ขอบเขตหน้าที่ระหว่างสถาบันคู่สัญญา คือขอบเขตหน้าที่ของวิทยาลัย สังกัด สอศ. ประกอบด้วย หน้าที่ในการจัดแผนการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ในประเภทวิชา สาขาวิชา รวมทั้งการพัฒนาความรู้ ทักษะปฏิบัติและการวัดประเมินผลรายวิชา ของประเภทวิชา สาขาวิชา มีการให้การสนับสนุนในเรื่องทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา มีการร่วมมือและช่วยเหลือนักศึกษาตามโครงการฯ ในการเทียบโอนผลการเรียน การฝึกปฏิบัติงาน การทดสอบระดับชาติด้านอาชีวศึกษา และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพในประเภทวิชา สาขาวิชา ตลอดจนการกำกับ ติดตามผลการจัดการศึกษาตามโครงการฯ

ขอบเขตและหน้าที่ของโรงเรียนสังกัด สพฐ และศูนย์ กศน. มีการบันทึกความ ร่วมมือ ประกอบด้วย การร่วมวางแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษา การให้การสนับสนุนทรัพยากรและบุคลากร การอำนวยความสะดวกเรื่องสถานที่และทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการ

สอนตลอดจนการประสานงาน สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูและบุคลากรของวิทยาลัย สังกัด สอศ. ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

อย่างไรก็ตามยังพบว่า การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษามีประเด็น ปัญหาที่น่าสนใจ คือ ในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ยังขาดระบบในการส่งต่องานเมื่อมีการโยกย้ายหน้าที่การงาน และการเกษียณอายุราชการของบุคลากร ทำให้บุคลากรที่มารับงาน ใหม่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบทวิศึกษา ดังนั้น การทำงานในระยะแรกๆ จึงเป็นการ ดำเนินงานตามเอกสารที่ได้จัดทำไว้ นอกจากนี้บุคลากรทั้ง 2 สถานศึกษา ยังขาดการติดต่อ ประสานงาน เนื่องจากเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรไม่มีการแนะนำ ไม่มีประชุมร่วมกันระหว่าง สถานศึกษา ไม่มีการทบทวนข้อตกลงที่เคยทำร่วมกัน หรือ นำปัญหาการดำเนินงานมาหารือร่วม และ หาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ทำให้การส่งผลการเรียน การ โอนผลการเรียน การช่วยเหลือและติดตามผู้เรียนดำเนินการล่าช้า

ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น.84) ที่พบว่า การวางแผนระหว่างสถาบันคู่สัญญาเป็นการวางแผนในเรื่องการจัดหลักสูตร ที่จะเปิดการเรียนการสอนในรายวิชาใด ภาคเรียนใด โดยมีการวางแผนตลอดหลักสูตร ส่วนการ จัดการเรียนการสอน ในวันและเวลาใดจะจัดเป็นภาคเรียนระหว่างหลักสูตรสายสามัญและสายอาชีพ ผู้ดำเนินงานที่ทำหน้าที่ประสานระหว่างสถาบันคู่สัญญาได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการของ สถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น งานหลักสูตร งานจัดตารางการเรียน การ สอน และบุคลากรที่สอน ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานของสถานศึกษาคู่สัญญา

สำหรับวิทยาลัยสังกัด สอศ. ส่วนใหญ่ผู้ทำหน้าที่ในการประสานงาน ติดตาม การดำเนินงาน ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหลักสูตร หรือหัวหน้า ประเภทวิชา สาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอน ผู้ประสานงานทั้งสองสถาบันที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ในการ ดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ที่ประจำอยู่แล้ว มิได้มีการแต่งตั้งเป็นพิเศษ สำหรับการดำเนินงาน โครงการฯในระดับสถาบัน เช่นเดียวกับสถานศึกษาสังกัด สพฐ. หรือศูนย์ กศน. ผู้อำนวยการจะ มอบหมายหน้าที่ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการหรืองานหลักสูตรเป็นผู้ประสานกับวิทยาลัยฯ และ เป็นผู้ติดตามแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน เช่น สถานศึกษาสังกัด สพฐ. มอบหมายอาจารย์ใน สาขาวิชาการงานอาชีพเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่างๆ

จากสภาพการดำเนินการดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ สร้างความร่วมมือไว้ดังนี้ 1) ควรมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติเรื่องการสร้างความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาให้ชัดเจน โดยเริ่มจากการกำหนดบุคคลผู้รับผิดชอบ การดำเนินการจัดการศึกษา ทั้งใน ส่วนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ และวิทยาลัยเทคนิคัญบุรีให้ชัดเจน และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนตัว บุคคลที่รับผิดชอบควรมีการแนะนำ หรือจัดให้มีการประชุมร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานมีความ

ต่อเนื่อง นอกจากนี้ในแต่ละปีการศึกษาควรจัดการประชุมร่วมกันเพื่อทบทวนการดำเนินงานหาแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การติดตามและช่วยเหลือนักเรียน การสร้างความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ในปีการศึกษาต่อไป 2) สถานศึกษาทั้ง 2 แห่งควรมีการจัดประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและนำผลสะท้อนมาปรับปรุงและวางแผนงานใหม่ รวมทั้งควรมีการสรุปผลการดำเนินงานตามแบบวงจรคุณภาพ PDCA ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาและเป็นการประชาสัมพันธ์ให้มีการสนใจเรียนทางอาชีวะมากขึ้น

2.1.2 ด้านการประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ได้ประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่นักเรียนและผู้ปกครองในรูปแบบต่างๆ คือ ผู้อำนวยการแนะนำในการประชุมผู้ปกครอง ประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนหน้าเสาธง จัดทำเอกสารแจกให้กับนักเรียน ม.3 ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษา รวมทั้งประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์โรงเรียนเทพศิรินทร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น.83) ที่พบว่า การประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้กับผู้ปกครอง และนักเรียน/นักศึกษาได้รับทราบเกี่ยวกับโครงการฯ และหลังจากที่สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการที่โรงเรียนสังกัด สพฐ. และศูนย์ฯ คน. มีการดำเนินการทั้งการจัดประชุม อย่างเป็นทางการและบางสถานศึกษาจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการฯ ซึ่งผู้ปกครองและนักเรียนรับทราบข้อมูลในเชิงนโยบายของการจัดโครงการฯ ให้โอกาสผู้เรียน เรียน 2 หลักสูตรไปพร้อมกัน และสามารถจบหลักสูตรในระยะเวลา 3 ปี โดยได้รับวุฒิมัธยมศึกษา 2 วุฒิ ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับประเภทวิชา สาขาวิชาที่เปิดการจัดการศึกษา ตลอดจนวิทยาลัยที่ทำงานที่กักข้อตกลง

นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษานักเรียน / นักศึกษา จะแนะนำโครงการฯ กับนักเรียน/นักศึกษาโดยตรง เพื่อที่จะสำรวจความต้องการของนักเรียน / นักศึกษา ว่ามีจำนวนเท่าใดของการศึกษาในโครงการฯ อย่างไรก็ตามสำหรับโรงเรียนสังกัด สพฐ. นักเรียนที่ได้รับการแนะนำส่วนมากจะอยู่แผนการเรียนเดียวกัน คือแผนทางด้านศิลป์คำนวณ แผนภาษาหรือแผนทางด้านภาษาอังกฤษที่โรงเรียนได้จัดไว้ให้นักเรียนอยู่แล้ว จะไม่แนะนำนักเรียนที่เรียนในแผนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ให้มาเข้าเรียนโครงการฯ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีเป้าหมายทางการเรียนที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

นอกจากนั้นเวลาเรียนในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ของนักเรียนมีจำนวนเวลาเรียนเต็มที่ไม่สามารถที่จะจัดรายวิชาเพิ่มเติมได้อีก การแนะนำผู้เรียนมักจะแนะนำให้เรียนในห้องเรียนเดียวกันให้เข้าเรียนตามโครงการทวิศึกษา จะทำให้การจัดตารางการเรียนการสอนง่ายขึ้นในทางปฏิบัติ และสะดวกในการติดตามการเรียนรู้อันของผู้เรียน การแนะนำนักเรียนให้เข้า

เรียนจะพยายามส่งเสริมทัศนคติในการเรียนของโครงการที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสและทางเลือกในการศึกษาต่อหรือการมีงานทำ เนื่องจากนักเรียนได้รับ 2 วุฒิ เมื่อสำเร็จการศึกษา

อย่างไรก็ตามผู้บริหารของสถานศึกษายังมีความต้องการให้ส่วนกลางได้มีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ในระดับประเทศโดยทั่วไป เพื่อที่ผู้ปกครองและนักเรียนจะได้มีความเชื่อมั่นต่อโครงการฯ มากขึ้น

การประชาสัมพันธ์โครงการมีประเด็นปัญหาที่ค้นพบ คือ 1) โรงเรียน เทพศิรินทร์ฯ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทวิศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ให้รายละเอียดของข้อมูลน้อยเกินไป ทำให้นักเรียนและผู้ปกครองรับรู้เพียงประเด็นเดียว คือเรียนทวิศึกษาได้ 2 วุฒิ คือ ม.6 และ ปวช. แต่ไม่ได้ให้ข้อมูลถึงข้อดีและข้อเสียการเรียนทวิศึกษา ส่งผลให้ทั้งนักเรียนและผู้ปกครอง เมื่อเห็นว่าเป็นทางเลือกก็เรียนไว้ก่อน แต่เมื่อนักเรียนเรียนไม่ไหวก็เลิกเรียนกลางคันในสถานศึกษาแห่งใด แห่งหนึ่งหรือ ทั้ง 2 สถานศึกษา ทำให้เป็นการสูญงบประมาณในการจัดการศึกษา 2) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ให้กับนักเรียนที่จะจบ ม.3 ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ให้ได้รับรู้เรื่องทวิศึกษา ทำให้นักเรียนที่เรียนทวิศึกษา ไม่ได้เตรียมตัวให้มีความพร้อม และไม่มีข้อมูลในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาชีพที่สนใจ และตนเองถนัด รวมทั้งไม่เข้าใจกระบวนการเรียนในสายอาชีพ ส่งผลให้เลือกสาขาวิชาชีพที่ไม่ตรงกับความถนัดของตนเองหรือไม่ก็เรียนในสาขาที่ตนเองไม่ได้เลือก เนื่องจากข้อมูลที่วิทยาลัยเทคนิคมีให้ไม่เพียงพอ

นอกจากนี้วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ไม่ได้จัดการปฐมนิเทศการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ไม่ได้สร้างความเข้าใจเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง ส่งผลให้นักเรียนและผู้ปกครอง ไม่เข้าใจหรือเข้าใจคลาดเคลื่อนเรื่องการลงทะเบียนเรียน การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

จากประเด็นปัญหาที่ค้นพบที่นักเรียนและผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาไม่ครบสมบูรณ์ และไม่ชัดเจน ส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจในการเรียนในระบบทวิศึกษาและแรงจูงใจในการเรียนสายอาชีพ ทำให้เกิดการสูญเสียงบประมาณในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาและทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการเพิ่มจำนวนผู้เรียนสายอาชีพตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลได้เสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า 1) โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองรับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับการเตรียมตัวการเตรียมความพร้อมในการศึกษาในระบบทวิศึกษา และกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีปัญหาเกิดขึ้นในกระบวนการเรียน การลงทะเบียน หรือการวัดผลประเมินผล นักเรียนควรติดต่อประสานงานกับบุคคลใด หน่วยงานใดของ

โรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนเทพศิรินทร์ควรมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แสดงกระบวนการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาไว้อย่างชัดเจนและควรเป็นป้ายประชาสัมพันธ์แบบถาวร และเมื่อนักเรียนสมัครเรียนในระบบทวิศึกษาแล้วควรมีการจัดทำคู่มือการเรียนระบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนใช้เป็นคู่มือในการเรียนตลอดหลักสูตร 2) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรมีการจัดปฐมนิเทศและประชุมผู้ปกครองนักเรียนระบบทวิศึกษา เพื่อชี้แจงเรื่องการลงทะเบียนเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การวัดผลประเมินผล การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้ นักเรียนและผู้ปกครองได้ทราบแนวทางในการปฏิบัติและการสร้างความเข้าใจร่วมกัน รวมทั้งวิทยาลัยฯควรจัดทำคู่มือนักเรียนให้กับนักเรียนระบบทวิศึกษาได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการเรียนตลอดหลักสูตร 3) วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ควรติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองโดยการแจ้งผลการเรียนของนักเรียนทุกภาคเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบความก้าวหน้าเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกโปรแกรมการศึกษาในอนาคตของบุตรหลาน

2.1.3 ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรการจัดการศึกษาดูด้วยระบบทวิศึกษา สาขาวิชาที่เปิดสอนระหว่างโรงเรียนเทพศิรินทร์กับวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี คือ สาขาวิชาช่างยนต์ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวนนักเรียนที่รับสมัครสาขาวิชาละ 20 คน

หลักสูตรการจัดการศึกษาดูด้วยระบบทวิศึกษา เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของหน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบาย และแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (ม.ป.ป., น.3) กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลายระดับสถานศึกษาไว้ว่า การจัดหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ต้องร่วมมือกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล การฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ และการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 พร้อมกันในเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา

จากการวิจัยมีข้อค้นพบว่า การดำเนินการด้านการจัดเตรียมหลักสูตรไม่ได้ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ ขาดการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ขาดการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาไม่มีการบูรณาการหลักสูตรระหว่างหลักสูตรสายสามัญ และสายอาชีว

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น.186) รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสังกัด สพฐ. ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือวิชาเลือกตามหลักสูตรปวช. และให้มีการเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างหลักสูตร การจบหลักสูตรให้ใช้เกณฑ์การจบหลักสูตรทั้ง ๒ หลักสูตรที่เรียน อย่างไรก็ตามแม้มีการเทียบโอนวิชาที่มีความสอดคล้องกันระหว่างหลักสูตรได้แล้ว นักเรียน สพฐ. ที่เข้าเรียนโครงการทวิศึกษายังคงต้องเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างเดียวอย่างน้อย 31 หน่วยกิต

นอกจากนี้การวิจัยมีข้อค้นพบปัญหาการจัดเตรียมหลักสูตรคือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ได้กำหนดไว้ 1 เดือนครึ่ง เป็นเวลาน้อยเกินไป เพราะได้ฝึกจริง ๆ ประมาณ 1 เดือน เนื่องจากช่วง 2 สัปดาห์แรก นักเรียนต้องใช้เวลาในการปรับตัวและเรียนรู้ก่อนได้ลงมือปฏิบัติจริง และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระยะเวลาน้อยเกินไป ส่งผลให้หาสถานประกอบการได้ยากหรือไม่ ถ้าได้สถานประกอบการก็มักเป็นสถานประกอบการที่ไม่ได้มาตรฐาน ระบบการดำเนินงานไม่ชัดเจน ซึ่งไม่สามารถจัดให้เป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้

อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดเตรียมหลักสูตรว่า

- 1) สถานศึกษาทั้ง 2 แห่งควรมีการจัดทำหลักสูตรบูรณาการร่วมกัน มีการบูรณาการหลักสูตรระหว่างหลักสูตรสายสามัญและสายอาชีพให้มีความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร มีทักษะการทำงานที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ รวมทั้งเพื่อลดภาระงานในการเรียนของนักเรียน
- 2) สถานศึกษาทั้ง 2 แห่งควรมีการทบทวนและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งเดิมมีการตกลงร่วมกันว่าจัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาคฤดูร้อน ในระยะเวลา 1 เดือนครึ่ง แต่เมื่อนักเรียนได้ไปฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการแล้วมีผลสะท้อนกลับมาว่า เวลา 1 เดือนครึ่งไม่เพียงพอ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่าควรจะเป็น 1 ภาคเรียน หรือ 3 เดือนจึงจะเหมาะสม

2.1.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดทำแผนการเรียนให้กับนักเรียนระบบทวิศึกษา เป็นแผนการเรียนที่ใช้ร่วมกับนักเรียนระบบปกติ นั่นคือ โรงเรียนเทพศิรินทร์ ใช้แผนการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนคณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ ส่วนวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรีใช้แผนการเรียนตามประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางานตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของหน่วยศึกษานิเทศก์ และสำนักนโยบาย และแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, น.17) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนว่าเป็นการจัดการเรียนรู้สองสถานศึกษา โดยเรียนรายวิชาหมวดวิชาทักษะชีวิตในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเรียนรายวิชาหมวดทักษะวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญ สถานการณ์จริง ตามมาตรฐานที่สาขาวิชากำหนด และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ๆ ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้มีการจัดการเรียน การสอน โดยผสมสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้ สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งให้มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ใน ทุกวิชา

จากแนวทางดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (2560, น.159) รายงานการติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษา และปัจจัยในการดำเนินงานโครงการทวิศึกษา ประกอบด้วย ความพร้อมของ สถานศึกษาที่ต้องการเปิดการเรียนการสอนตามโครงการทวิศึกษา ซึ่งพิจารณาจากความพร้อมของ สถานศึกษาสังกัด สอศ. เป็นหลัก ทั้งบุคลากรในประเภทวิชา และสาขาวิชาที่สามารถจัดการเรียนที่ เพิ่มจากภาระงานปกติได้ รวมทั้งสถานที่เรียน ห้องเรียน อุปกรณ์ และวัสดุฝึก ประกอบกับความ ต้องการในการศึกษาในโครงการของผู้เรียนของสถานศึกษา สพฐ. ปัจจัยด้านบุคลากรที่จัดการเรียน การสอนโดยทั่วไปรายวิชาพื้นฐานในหลักสูตรสายสามัญ ครูอาจารย์ สังกัด สพฐ. จะเป็นผู้สอน ส่วน รายวิชาชีพที่ลงทะเบียนในกลุ่มวิชาเพิ่มเติม อาจารย์ในสังกัด สอศ. เป็นผู้สอน สถานที่เรียนใน รายวิชาสามัญผู้เรียนจะเรียนที่สถานศึกษาของตนเองในวันปกติ การเรียนรายวิชาชีพที่อาจารย์สังกัด สอศ. สอนนั้นส่วนใหญ่ นักเรียน / นักศึกษา จะไปเรียนที่สถานศึกษาสังกัด สอศ. เพราะมีเครื่องมือ และอุปกรณ์พร้อม

นอกจากนี้การวิจัยได้ค้นพบปัญหาการจัดการเรียนการสอนว่า 1) นักเรียนไม่ สนใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ มาโรงเรียนสาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา (2560, น.168) รายงานการติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนไม่สามารถปรับตัวเข้ากับ สภาพการเรียนและมีภาระทางการเรียนมากหากแบ่งเวลาไม่เพียงพอ หรือขาดวินัยและความรับผิดชอบ ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจและแรงกระตุ้นที่ดีในการเรียน จนเหนื่อยล้าและตัดสินใจออกกลางคัน ประกอบกับผู้เรียนไม่ได้ต้องการศึกษาทวิศึกษาอย่างแท้จริง แต่เกิดจากความต้องการของสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนถูกกำหนดให้มาเรียนทวิศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพต่ำกว่าผู้เรียนวิชาชีพโดยตรง 2) แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีจำนวนไม่เพียงพอ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ บางส่วนชำรุด สัญญาณอินเทอร์เน็ตอ่อน/ช้า ใช้การไม่ได้ทำให้นักเรียนต้องใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ต จากโทรศัพท์ของตนเองจึงจะทำงานหรือโหลดโปรแกรมมาปฏิบัติงานในการเรียนได้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560,น.169) รายงานการติดตาม และประเมินผล

การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนงบประมาณที่จะใช้ในการบริหารจัดการเรียนการสอนและขาดแคลนทรัพยากรด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ในการฝึกทักษะ และสภาพความพร้อมของห้องเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่างๆ รวมถึงการจัดหาและจัดซื้อ อุปกรณ์และเครื่องมือในการฝึกทักษะ รวมถึงวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องจักรในการจัดการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอทั้งในเชิงจำนวนและในเชิงคุณภาพ

อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนว่า 1) ครูของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ และวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ควรมีการแนะนำนักเรียนเรื่องการเรียน 2 ที่หรือ 2 หลักสูตร ให้นักเรียนปรับตัวเรื่องความรับผิดชอบในการเรียน ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกระบวนการเรียนระบบทวิศึกษา 2) การเรียนระบบทวิศึกษาได้ฝึกงาน 1 เดือนครึ่งให้ได้ประสบการณ์การทำงาน ได้นำเอาวิชาความรู้ที่เรียนไปใช้ ได้เรียนรู้วิธีการทำงานได้ฝึกความอดทน ทนแรงกดดัน ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งได้มิตรภาพใหม่ๆ จากสถานที่ฝึกงาน ซึ่งถ้าเรียน ม.6 อย่างเดียว จะไม่ได้ประสบการณ์การฝึกงาน

2.1.5 การประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรีใช้เกณฑ์การวัดผลประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ส่วนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นไปตามการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา สำนักงานนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (ม.ป.ป.,น.8) กำหนดไว้ว่า การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนสถานศึกษาสังกัด สพฐ. และสถานศึกษาสังกัด สอศ. วางแผนร่วมกันในการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียน ดังนี้ 1) รายวิชาพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัด สพฐ. เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน 2) รายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือ จุดเน้นของสถานศึกษาสังกัด สพฐ. เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน 3) รายวิชาเพิ่มเติมจัดตามหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสถานศึกษา สอศ. เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน โดยความร่วมมือของสถานศึกษาสังกัด สพฐ. ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

สำหรับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพให้ผู้เรียน ให้สถานศึกษาสังกัด สพฐ. และสถานศึกษาสังกัด สอศ. ดำเนินการร่วมกันในการกำหนด หรือจัดหาสถานประกอบการ โดยวางแผนการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในภาคฤดูร้อน ส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา สังกัด สพฐ. เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

อย่างไรก็ตามจากการวิจัยได้พบปัญหาการประเมินผลดังนี้ 1) นักเรียนมีผลการเรียนเป็น 0 หรือ มีผลการเรียนไม่ถึง 2.0 ทำให้ไม่สามารถโอนผลการเรียนได้ เพราะต้องเรียนซ้ำ ให้ได้ผลการเรียน 2.0 จึงโอนผลการเรียนไปยังหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่เรียนที่ วิทยาลัยเทคนิคฯได้ ส่งผลให้การโอนผลการเรียนซ้ำ ทำให้นักเรียนไม่สามารถทราบผลการเรียนสะสม และเมื่อเรียนปีที่ 3 เมื่อต้องการใบรับรองผลการเรียนเพื่อใช้ในการศึกษาต่อทำให้ล่าช้า หรือบางครั้ง ไม่ทันเวลาเสียสิทธิที่นักเรียนควรได้รับ 2) ผู้ปกครองไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนจากวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี ส่งผลให้ไม่สามารถรับรู้ว่าคุณภาพนักเรียน มีความก้าวหน้าในการเรียน มากน้อยเพียงใด

ประเด็นปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา (2560, น.172) ที่พบปัญหาจากการวัดผลและประเมินผล จากการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) ว่ามีปัญหา เกี่ยวกับการเทียบโอนหน่วยกิตของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสายอาชีพ ทั้งในเรื่องผลการ เรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ต่ำกว่า 2 แต่สามารถจบหลักสูตรได้ แต่ไม่สามารถนำมาเทียบโอนใน รายวิชาของอาชีวะได้ แต่ผู้เรียนก็ไม่ลงทะเบียนหรือรับผลการเรียนเนื่องจากไม่กระทบต่อการจบ หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ทำให้การเรียนทวิศึกษากลายเป็นเรื่องยุ่งยาก และรายวิชาที่นำมาเทียบ โอนนั้นไม่สามารถเทียบโอนได้ทั้งหมด และยังไม่มีการแก้ปัญหาการเทียบโอนดังกล่าว นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการวัดและประเมินผลที่แตกต่างกัน ทั้งเรื่องเกรดรายวิชา และเกรดเฉลี่ย ทำให้เป็น อุปสรรคต่อการเทียบโอนหน่วยกิต ขาดแนวทางที่ชัดเจนในการสร้างเกณฑ์วัดและประเมินผลร่วมกัน ทั้งรายวิชาที่เทียบเคียงกันและรายวิชาที่สอน

อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยผู้ให้ข้อมูล ได้เสนอข้อเสนอแนะการวัดและ ประเมินผลไว้ว่า แผนการเรียนวิชาปฏิบัติที่วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี นักเรียนต้องการให้ครูแจ้งผล คะแนนทุกครั้งที่เราเรียน หรือปฏิบัติงาน เพื่อนักเรียนจะได้ประเมินตนเองได้ว่ามีความสามารถระดับใด จะได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

2.1.6 การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีจัดให้มีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ของนักเรียนระบบทวิศึกษา เมื่อนักเรียนลงทะเบียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรในแต่ละประเภท วิชา โดยใช้ข้อสอบกลางจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(สอศ.) ข้อสอบมี 2 ภาค คือ

ภาคความรู้ และภาคทฤษฎี นักเรียนต้องสอบผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพทั้ง 2 ภาค เพราะใน
 ใบบ. จะมีการบันทึกว่า “ผ่านการสอบประเมินมาตรฐานวิชาชีพ VQ” ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
 วิธีการในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557,น.1-8)

อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบประเด็นปัญหาการประเมินมาตรฐาน
 วิชาชีพ คือวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี ไม่มีการชี้แจง เรื่องการประเมินมาตรฐานวิชาชีพให้กับนักเรียน
 ปัจจุบัน และผู้ปกครองให้รับทราบว่าจะมีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเมื่อไหร่ มีวิธีการประเมิน
 อย่างไร และผลการประเมินส่งผลต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง ประเด็นปัญหาดังกล่าวส่งผลให้นักเรียน
 ผู้ปกครอง ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประเมินมาตรฐานวิชาชีพดังนั้นผู้ให้ข้อมูลจึงให้
 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพไว้ว่าวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีควรมีการชี้แจงเรื่องการ
 ประเมินมาตรฐานวิชาชีพให้นักเรียนและผู้ปกครอง ได้รับรู้ล่วงหน้า

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อค้นพบที่สำคัญคือการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาใน
 วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี มีการทำบันทึกข้อตกลง กับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ มีการประชาสัมพันธ์ให้
 ความรู้ ความเข้าใจ แก่นักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯจัดการเรียนการสอนในวันพุธถึง
 วันศุกร์ ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่วนวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีจัดการเรียน
 การสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ใน 2 สาขาวิชาคือ สาขาวิชา
 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาช่างยนต์ เรียนวิชาชีพในวันจันทร์ถึงวันอังคาร และจัดให้มีการ
 ประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ประเด็นปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค
 ชัยบุรีที่ค้นพบคือการติดต่อประสานงานระหว่างวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯขาด
 ความต่อเนื่อง การประชาสัมพันธ์ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การฝึกประสบการณ์
 วิชาชีพ การวัดผลประเมินผลและการประเมินมาตรฐานวิชาชีพไม่มีความชัดเจนการประเมินผลมี
 ปัญหาเรื่องการโอนผลการเรียนล่าช้า การจัดเตรียมหลักสูตรมีปัญหาเรื่องเวลาและการจัดหาสถาน
 ประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอ ดังนี้

3.1.1 ด้านการสร้างความร่วมมือ

1) โรงเรียนเทพศิรินทร์และวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี ควรมีการกำหนดแนว
 ทิศทางการปฏิบัติเรื่องการสร้างร่วมมือระหว่างสถานศึกษาให้ชัดเจน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบการ
 ดำเนินการจัดการศึกษา ทั้งในส่วนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ฯและวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรีให้ชัดเจน และ
 เมื่อมีการปรับเปลี่ยนตัวบุคคลที่รับผิดชอบควรมีการแนะนำ หรือจัดให้มีการประชุมร่วมกัน

นอกจากนี้ในแต่ละปีการศึกษาควรจัดการประชุมร่วมกันเพื่อทบทวนการดำเนินงานหาแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การติดตามและช่วยเหลือนักเรียน การสร้างความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

2) สถานศึกษาทั้ง 2 แห่งควรมีการจัดประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและนำผลสะท้อนมาปรับปรุงและวางแผนงานใหม่ รวมทั้งควรมีการสรุปผลการดำเนินงาน

3.1.2 ด้านการประชาสัมพันธ์

1) โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองรับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา ควรมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แสดงกระบวนการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาไว้อย่างชัดเจนและควรเป็นป้ายประชาสัมพันธ์แบบถาวร เมื่อนักเรียนสมัครเรียนในระบบทวิศึกษาแล้วควรมีการจัดทำคู่มือการเรียนระบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนใช้เป็นคู่มือในการเรียนตลอดหลักสูตร

2) วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ควรมีการจัดปฐมนิเทศและประชุมผู้ปกครองนักเรียนระบบทวิศึกษา เพื่อชี้แจงเรื่องการลงทะเบียนเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การวัดผลประเมินผล การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งวิทยาลัยฯควรจัดทำคู่มือการเรียนระบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนเพื่อใช้คู่มือในการเรียนตลอดหลักสูตร

3) วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ควรติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองโดยการแจ้งผลการเรียนของนักเรียนทุกภาคเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบความก้าวหน้าเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกโปรแกรมการศึกษาในอนาคต

3.1.3 ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร

1) สถานศึกษาทั้ง 2 แห่งควรมีการจัดทำหลักสูตรบูรณาการร่วมกัน มีการบูรณาการหลักสูตรระหว่างหลักสูตรสายสามัญและสายอาชีพให้มีความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร มีทักษะการทำงานที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ รวมทั้งเพื่อลดภาระงานในการเรียนของนักเรียน

2) สถานศึกษาทั้ง 2 แห่งควรมีการทบทวนและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งเดิมมีการตกลงร่วมกันว่าจัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาคฤดูร้อน ในระยะเวลา 1 เดือนครึ่ง แต่เมื่อนักเรียนได้ไปฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการแล้วมีผลสะท้อนกลับมามากว่า เวลา 1 เดือนครึ่งไม่เพียงพอ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่าควรจะเป็น 1 ภาคเรียน หรือ 3 เดือนจึงเหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

3.2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

3.2.4 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการติดตาม ดูแล นักเรียนในโครงการการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการศึกษาเรียนร่วม*
หลักสูตรอาชีวศึกษาและมีธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา). ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2558.
กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2556). *ปรัชญาการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. (2555). *นโยบายการบริหารจัดการอาชีวศึกษา*. เชียงใหม่: ศูนย์ส่งเสริมและ
พัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือ.
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ. (2542). *การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ:
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2558). *อาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์] วารสารอาชีวก้าวไกล*
1(3), บทบรรณาธิการ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). *การจัดและบริหารอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พีรพงศ์ ทิพนาค. (2557). *ปรัชญากับการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: โครงการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพ
อาจารย์ใหม่ มทร. รัตนโกสินทร์.
- “พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 125 ตอนที่ 43 ก หน้า 1-24.
- วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. (ม.ป.ป.). *ปรัชญาอาชีวและเทคนิคศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ.พี กราฟิคดีไซน์
และการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ*
สังคมแห่งชาติฉบับที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (ม.ป.ป.). *ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงาน*
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบายยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคน
อาชีวศึกษาในระยะเวลา 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569). กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2558). *ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัด*
การศึกษาและประเมินผลการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2557). *หลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*.

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2560). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

_____. (2555). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลประจำปี 2555*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2552). *รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีตามความต้องการของประเทศ : กรณีศึกษาประเภทอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

หน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา.

_____. (2558). *แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา.

Hunt, E.L. (2007). "Dual Enrollment: An Inducement or an Impediment?" *Community College Journal of Research and Practice*. 3, 11: 867.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

1. ชื่อ นายอุดม ช่อโถ
 สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
 109 ม.3 ต.บึงน้ำรักษ์ อ.ฉะเชิงเทรา จ. ปทุมธานี 12110
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) บริหารการศึกษา
 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ภาษาและวรรณคดี
 อังกฤษ
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
2. ชื่อ นางรุ่งนภา กัมปนาทวิเศษชัย
 สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
 109 ม.3 ต.บึงน้ำรักษ์ อ.ฉะเชิงเทรา จ. ปทุมธานี 12110
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) การตลาด
 ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) การตลาด
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการรมนักเรียนนักศึกษา
 วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
3. ชื่อ นายชัยยา แอนดริส
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี
 ต.บึงคอไห อ.ลำลูกกา จ. ปทุมธานี 12150
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาการสอน
 ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง
 ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) การสอนภาษาอังกฤษ
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ
 ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
 โรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายอุดม ช่อโถ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสายัน จันทร์หา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การ
จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความ
เหมาะสมด้านภาษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษา
ค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 08-5092-3993

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นางรุ่งนภา กัมปนาทวิเศษชัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสายัน จันทรา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การ
จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความ
เหมาะสมด้านภาษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษา
ค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 08-5092-3993

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายชัยยา แอนดริส รองผู้อำนวยการ โรงเรียนเทพศิรินทร์
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสายัน จันทรา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมด้านภาษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 08-5092-3993

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี

ด้วยนางสาวสายัน จันทรา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาखाวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 08-5092-3993

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี

ด้วยนางสาวสายัน จันทรา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาखाวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 08-5092-3993

ภาคผนวก ค
แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล : แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
๒. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

1. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
2. หัวหน้างานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี
3. หัวหน้างานทะเบียน
4. หัวหน้างานวัดผล
5. หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน
6. หัวหน้าแผนกวิทยานิพนธ์
7. หัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>1. สภาพการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาหมายถึงการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จังหวัดปทุมธานี กับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี 3 ด้าน คือ</p> <p>1) ชั้นเตรียมการหมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในระยะเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการใน ด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการรับนักเรียน</p> <p>(1) การสร้างความร่วมมือ หมายถึงการทำข้อตกลงร่วมกันของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา</p>	<p>1. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสามเป็น</p>	<p>การสร้างความร่วมมือ</p> <p>1. การทำความตกลงร่วมกันหรือไม่อย่างไร</p>

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>ตอนปลายกับสถาบันอาชีวศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา</p> <p>(2) การประชาสัมพันธ์หมายถึงการประชุมชี้แจง การปฐมนิเทศ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลและรายละเอียดของการดำเนินงาน เป้าหมาย กระบวนการ และผลที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการทวิศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ</p> <p>(3) การรับนักเรียนหมายถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของนักเรียน การขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนและการทำบัตรประจำตัวให้นักเรียนตามโครงการทวิศึกษา</p>	<p>อย่างไร มีปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร รวมทั้งมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการสร้างความร่วมมือหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษาเป็นอย่างไร มีปัญหาการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษาหรือไม่อย่างไร</p> <p>3. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการรับนักเรียน เป็นอย่างไร มีปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร รวมทั้งมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>2. มีการทำข้อตกลงร่วมกันเรื่องหลักเกณฑ์เงื่อนไข การจัดการเรียนการสอน หรือไม่ อย่างไร</p> <p>3. มีการทำข้อตกลงร่วมกันเรื่องการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา หรือไม่ อย่างไร</p> <p>4. การดำเนินการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา มีปัญหาอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร</p> <p>5. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>การประชาสัมพันธ์</p> <p>1. สถานศึกษาทำอย่างไรในการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนและผู้ปกครอง สถานประกอบการ มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบใดบ้าง</p> <p>2. การประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษามีปัญหาอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร</p> <p>3. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษาหรือไม่อย่างไร</p> <p>ด้านการรับนักเรียน</p> <p>1. นักเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการทวิศึกษามีขั้นตอนในการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน อย่างไร</p> <p>2. การลงทะเบียนของนักเรียนระบบทวิศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร มีปัญหาการดำเนินการ</p>

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
		หรือไม่ และมีแนวทางในการ แก้ปัญหาอย่างไร 3. มีการทำบัตรประจำตัวให้นักเรียน ระบบทวิศึกษาหรือไม่ อย่างไร 4. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับ นักเรียนหรือไม่ อย่างไร
<p>2) ^{ขึ้น}ขั้นการดำเนินการ หมายถึง การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาการ ปฏิบัติงานเรื่องการจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การ ประเมินผล</p> <p>(1) การจัดเตรียมหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการ แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของ ชุมชน การบูรณาการหลักสูตรระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นหลักสูตร สถานศึกษา</p> <p>(2) การจัดการเรียนการ สอนหมายถึงการดำเนินการจัดทำ แผนการเรียนรู้ การจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์และ ครุภัณฑ์ ในการจัดการศึกษาระบบทวิ ศึกษา การจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>(3) การประเมินผล หมายถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการ ประเมินผลการเรียน การตัดสินผลการ เรียน การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในการจัด การศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา</p>	<p>1. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการจัดทำหลักสูตรเป็นอย่างไร มี ปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแนวทางแก้ไขปัญหานั้น เป็นอย่างไร มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดทำหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิ ศึกษา เป็นอย่างไรมีปัญหาในการ จัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร แก้ไขปัญหานั้นอย่างไรและมี ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>3. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ระบบทวิศึกษา เป็นอย่างไร มีปัญหา ในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร แก้ไขปัญหานั้นอย่างไรและมี ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ ประเมินผลการเรียน หรือไม่ อย่างไร</p>	<p>ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร</p> <p>1. การจัดทำหลักสูตรการจัด การศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของ สถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการ อย่างไร</p> <p>2. การจัดทำหลักสูตรการจัด การศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของ สถานศึกษามีปัญหาอะไรบ้าง และมี แนวทางแก้ไข อย่างไร</p> <p>3. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนการ เรียนให้กับนักเรียนโครงการทวิศึกษา หรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. สถานศึกษามีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เพียงพอและพร้อมใช้ งานหรือไม่</p> <p>3. สถานศึกษามีการประเมินการ จัดการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไร และมีการแจ้งผลการประเมินแก่ ครูผู้สอนหรือไม่ มีการนำเอาผลการ ประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน หรือไม่</p>

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>3) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึงการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีขั้นตอนการดำเนินงานได้แก่ การวางแผนประเมินมาตรฐานวิชาชีพ การกำหนด วัน เวลา สถานที่ในการประเมิน การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วม การดำเนินการประเมินภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และสรุปผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ</p>	<p>3. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เป็นอย่างไร มีปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>4. การจัดการเรียนด้วยระบบทวิศึกษามีปัญหาหรือไม่ อย่างไร และมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร</p> <p>5. มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>ด้านการประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนในสถานศึกษามีหลักเกณฑ์การดำเนินงานอย่างไร 2. การตัดสินผลการเรียน มีหลักเกณฑ์การดำเนินงานอย่างไร นักเรียนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และกรณีที่นักเรียนมีผลการเรียนไม่ผ่านมีการแก้ไขอย่างไร 3. สถานศึกษาพบปัญหาในการประเมินผลและโอนผลการเรียนหรือไม่ อย่างไร และมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร 4. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียน หรือไม่ อย่างไร <p>การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษามีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร 2. การวัดความสามารถของผู้เรียนในแต่ละด้านวัดอย่างไร(ด้านความรู้วัดอย่างไร ด้านทักษะการปฏิบัติงานวัดอย่างไร

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
		3. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษามีปัญหาหรือไม่ อย่างไร และมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร 4. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หรือไม่ อย่างไร

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล : แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มที่ 3 ตัวแทนนักเรียนในระบบทวิศึกษาในปีการศึกษา 2558 ได้แก่

1. ตัวแทนนักเรียนแผนกวิชายานยนต์ จำนวน 7 คน
2. ตัวแทนนักเรียนแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 7 คน

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
1. สภาพการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาหมายถึงการดำเนินการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี กับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสี่ปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 3 ด้าน คือ 1) ชั้นเตรียมการหมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในระยะเตรียมความพร้อมก่อนการในด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการรับนักเรียน	-	การสร้างความร่วมมือ -

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>(1) การสร้างความร่วมมือ หมายถึงการทำข้อตกลงร่วมกันของ สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายกับสถาบันอาชีวศึกษา เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การจัดการ เรียนการสอน การนิเทศติดตามและ ประเมินผล การจัดการศึกษาด้วยระบบ ทวิศึกษา</p> <p>(2) การประชาสัมพันธ์ หมายถึงการประชุมชี้แจง การปฐมนิเทศ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลและ รายละเอียดของการดำเนินงาน เป้าหมาย กระบวนการ และผลที่ได้จาก การเข้าร่วมโครงการทวิศึกษาให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบ(3) การรับนักเรียน หมายถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการ กำหนดคุณสมบัติของนักเรียน การขึ้น ทะเบียนเป็นนักเรียนและการทำบัตร ประจำตัวให้นักเรียนตามโครงการทวิ ศึกษา</p> <p>2. ขั้นตอนการดำเนินการ หมายถึง การ จัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาขั้นการ ปฏิบัติงานเรื่องการจัดเตรียมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การ ประเมินผล</p> <p>(1) การจัดเตรียมหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการ แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของ ชุมชน การบูรณาการหลักสูตรระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นหลักสูตร สถานศึกษา</p>	<p>1.สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะใน การประชาสัมพันธ์โครงการทวิ ศึกษาเป็นอย่างไร มีปัญหาการ ดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และ แก้ไขปัญหานั้นอย่างไร มีข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการ ทวิศึกษาหรือไม่อย่างไร</p> <p>(1) สภาพ ปัญหา และ ข้อเสนอแนะในการรับนักเรียน เป็น อย่างไร มีปัญหาในการดำเนินการ หรือไม่ อย่างไร และแก้ไขปัญหา อย่างไร รวมทั้งมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการรับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) สภาพ ปัญหา และ ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตร เป็น ใด ไร มี ปัญหา ใน การ ดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และ แนวทางแก้ไขปัญหานั้นเป็นอย่างไร มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำ หลักสูตรหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิ ศึกษา เป็นอย่างไรมีปัญหาในการ จัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>การประชาสัมพันธ์</p> <p>1. นักเรียนทราบเรื่องการจัด การศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาใน ช่องทางใดบ้าง</p> <p>2. นักเรียนได้รับข้อมูลอะไรบ้าง จากการประชุมชี้แจง การปฐมนิเทศ โครงการทวิศึกษา</p> <p>3. ข้อมูลที่นักเรียนรับได้ทำให้ มองเห็นจุดเด่นจุดด้อยของทวิศึกษา ชัดเจนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>4. นักเรียนมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการ หรือไม่ อย่างไร</p> <p>การรับนักเรียน</p> <p>1. ขั้นตอนการสมัครเข้าร่วมโครงการ ทวิศึกษามีการดำเนินการ ใด ไร</p> <p>2. นักเรียนอยากให้สถานศึกษาทั้ง 2 ที่ ปรับปรุงอะไรบ้างเกี่ยวกับ ขั้นตอนการดำเนินการ</p> <p>3. การเข้าร่วมโครงการฯของ นักเรียนมีปัญหาและอุปสรรคใน ประเด็นใดบ้าง และมีแนวทางใน การแก้ปัญหาอย่างไร</p>

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>(2) การจัดการเรียนการสอนหมายถึงการดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดเตรียมห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์และครุภัณฑ์ ในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา การจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>(3) การประเมินผล หมายถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน การตัดสินผลการเรียน การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา</p> <p>(4) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพหมายถึงการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีขั้นตอนการดำเนินงานได้แก่ การวางแผนประเมินมาตรฐานวิชาชีพ การกำหนด วัน เวลา สถานที่ในการประเมิน การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วม การดำเนินการประเมินภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และสรุปผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ</p>	<p>แก้ไขปัญหานั้นอย่างไรและมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนระบบทวิศึกษา เป็นอย่างไร มีปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร แก้ไขปัญหานั้นอย่างไรและมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินผลการเรียนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>3. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เป็นอย่างไร มีปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>4. นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการรับนักเรียนเข้าร่วมโครงการฯควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง</p> <p>การจัดเตรียมหลักสูตร</p> <p>1.หลักสูตรที่จัดทำขึ้นเป็นหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของนักเรียนหรือไม่ เพราะอะไร</p> <p>2.นักเรียนมีปัญหาอะไรบ้างเกี่ยวกับหลักสูตรที่เรียนและต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่องใดบ้าง</p> <p>การจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ห้องเรียนห้องปฏิบัติการ เป็นอย่างไร นักเรียนพึงพอใจในระดับใด เพราะอะไร</p> <p>2. เครื่องมืออุปกรณ์และครุภัณฑ์ในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิศึกษา เป็นอย่างไร นักเรียนพึงพอใจในระดับใด เพราะอะไร</p> <p>3. สื่อที่ใช้ในการเรียนและวัสดุฝึกในวิชาทักษะวิชาชีพ เป็นอย่างไร ครูผู้สอนและวิธีการสอนในรายวิชาทักษะวิชาชีพเป็นอย่างไร</p> <p>4. การเรียนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในระบบทวิศึกษาเป็นอย่างไร</p> <p>5. ครูผู้สอนและวิธีการสอนในรายวิชาทักษะวิชาชีพเป็นอย่างไร</p> <p>6. การเรียนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในระบบทวิศึกษาเป็นอย่างไร</p> <p>7. นักเรียนมีปัญหาในการเรียนในระบบทวิศึกษาในประเด็นใดบ้าง อย่างไร และมีแนวทางในการแก้ปัญหอย่างไร</p>

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
		<p>8. นักเรียนมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอนระบบทวิศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>การประเมินผล</p> <p>1. นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน การตัดสินผลการเรียน การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. นักเรียนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน การตัดสินผลการเรียน การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>1. นักเรียนมีปัญหาการประเมินมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. นักเรียนทราบเรื่องขั้นตอนการประเมินมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร</p> <p>3. นักเรียนมีปัญหาเรื่อง การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หรือไม่และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร</p> <p>4. นักเรียนมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร</p>

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล : แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มที่ 4 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนในระบบทวิศึกษาในปีการศึกษา 2558 จำนวน 7 คน

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>1. สภาพการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาหมายถึงการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จังหวัดปทุมธานี กับโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี 3 ด้าน คือ</p> <p>1) ชั้นเตรียมการหมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในระยะเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการ ด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการรับนักเรียน</p> <p>(1) การสร้างความร่วมมือ หมายถึงการทำข้อตกลงร่วมกันของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับสถาบันอาชีวศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา</p> <p>(2) การประชาสัมพันธ์ หมายถึงการประชุมชี้แจง การปฐมนิเทศ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลและรายละเอียดของการทำงาน เป้าหมาย กระบวนการ และผลที่ได้จากการ</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>1. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษาเป็นอย่างไร มีปัญหาการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษาหรือไม่อย่างไร</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>การประชาสัมพันธ์</p> <p>1. ท่านได้รู้เรื่องการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา จากใคร ในช่องทางใด</p> <p>2. ท่านตัดสินใจให้บุตรหลานเรียนระบบทวิศึกษาเพราะอะไร</p>

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>(3) การรับนักเรียนหมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนด คุณสมบัติของนักเรียน การขึ้นทะเบียน เป็นนักเรียนและการทำบัตรประจำตัว ให้นักเรียนตามโครงการการศึกษา</p> <p>2) ขั้นตอนการดำเนินการ หมายถึง การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาชั้น การปฏิบัติงาน เรื่องการจัดเตรียม หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การ ประเมินผล</p> <p>(1) การ จัด เต รีย ม หลักสูตร หมายถึง การดำเนินการ เกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความ ต้องการของชุมชน การบูรณาการ หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>(2) การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดทำ แผนการเรียนรู้ การจัดเตรียมห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์และ ครุภัณฑ์ ในการจัดการศึกษาด้วยระบบ ทวิศึกษา การจัดการเรียนรู้ในสาขา วิชาชีพและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>(3) การประเมินผลหมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผล การเรียน การตัดสินผลการเรียน การ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การเทียบ โอนผลการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา ด้วยระบบทวิศึกษา</p> <p>3) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง การดำเนินการประเมิน</p>	<p>2. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการรับนักเรียน เป็นอย่างไร มี ปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแก้ไขปัญหายังไง รวมทั้งมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>3. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในด้านหลักสูตรเป็นอย่างไร มี ปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแนวทางแก้ไขปัญหานั้นเป็นอย่างไร มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร</p> <p>4. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิศึกษา เป็นอย่างไรมีปัญหาในการ จัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร แก้ไขปัญหานั้นอย่างไร และมี ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>5. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เป็นอย่างไร มีปัญหาในการ ดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และมี ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ ประเมินมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร</p> <p>6. สภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ระบบทวิศึกษา เป็นอย่างไร มีปัญหา ในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร แก้ไขปัญหานั้นอย่างไร และมี ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ ประเมินผลการเรียน หรือไม่ อย่างไร</p>	<p>3. ท่านมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัด การศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาอย่างไร บ้าง</p> <p>การรับนักเรียน</p> <p>1. ท่านคิดว่าคุณสมบัติของนักเรียนที่ จะเข้าเรียนระบบทวิศึกษาที่กำหนดไว้ เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. ท่านทราบขั้นตอนการรับนักเรียน เข้าเรียนระบบทวิศึกษา หรือไม่ ขั้นตอนการรับนักเรียนเป็นอย่างไร</p> <p>3. ท่านมีปัญหาการรับนักเรียนหรือไม่ และท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไง</p> <p>4. ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับนักเรียนระบบทวิศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>การจัดเตรียมหลักสูตร</p> <p>1. ท่านรู้เรื่องหลักสูตรที่สถานศึกษา จัดทำหรือไม่</p> <p>2. ท่านคิดว่าหลักสูตรที่สถานศึกษา เปิดสอนเป็นอย่างไร เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>3. หลักสูตรที่สถานศึกษาเปิดสอน มี ปัญหาอะไรบ้างและมีแนวทางการ แก้ไขปัญหายังไง</p> <p>4. ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไรต่อสาขา วิชาที่สถานศึกษาเปิดสอน</p> <p>การจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ท่านได้รับข้อมูลการเรียนการสอน ของสถานศึกษาจากบุคลากรหรือไม่ อย่างไร</p>

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>มาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีขั้นตอนการดำเนินงานได้แก่ การวางแผนประเมินมาตรฐานวิชาชีพ การกำหนด วัน เวลา สถานที่ในการประเมิน การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วม การดำเนินการประเมินภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และสรุปผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ</p>		<p>2. บุคลากรของท่านได้บอกกล่าวถึงปัญหาการเรียนในระบบทวิศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>3. ท่านมีข้อคิดเห็นต่อการเรียนการสอนระบบทวิศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>4. ท่านทราบขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน การตัดสินผลการเรียน การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา หรือไม่ อย่างไร</p> <p>5. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน การตัดสินผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียน หรือไม่ อย่างไร</p> <p>การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>1. ท่านเข้าใจเรื่องการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. ท่านทราบเรื่องขั้นตอนการดำเนินการ “การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ” หรือไม่ อย่างไร</p> <p>3. ท่านมีข้อคิดเห็นเรื่อง การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หรือไม่ อย่างไร</p> <p>การประเมินผล</p> <p>1. ท่านเข้าใจเรื่องการประเมินผลการเรียน การตัดสินผลการเรียน การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา หรือไม่ อย่างไร</p>

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล : แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี
 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี
- กลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มที่ 2 ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในโรงเรียน เทพศิรินทร์ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

1. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
2. หัวหน้างานทะเบียน
3. หัวหน้างานวัดผล
4. หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน
5. หัวหน้างานแนะแนว
6. ครูที่ปรึกษา จำนวน 2 ท่าน

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>1. สภาพการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาหมายถึงการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคฉะบุรี จังหวัดปทุมธานี กับโรงเรียน เทพศิรินทร์ คลองสิบสาม จังหวัดปทุมธานี 3 ด้าน คือ</p> <p>1) ขั้นตอนเตรียมการหมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในระยะเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการในด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการรับนักเรียน</p>		

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>(1) การสร้างความร่วมมือ หมายถึงการทำข้อตกลงร่วมกันของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับสถาบันอาชีวศึกษา เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา</p> <p>(2) การประชาสัมพันธ์ หมายถึงการประชุมชี้แจง การปฐมนิเทศ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ ข้อมูลและรายละเอียดของ การดำเนินงาน เป้าหมาย กระบวนการ และผลที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการทวิศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ</p>	<p>1. สภาพ ปัญหา และ ข้อเสนอแนะในการสร้างความร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา เป็นอย่างไร มีปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร รวมทั้งมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการสร้างความร่วมมือหรือไม่ อย่างไร</p> <p>1. สภาพ ปัญหา และ ข้อเสนอแนะในการประชาสัมพันธ์ โครงการทวิศึกษาเป็นอย่างไร มีปัญหาการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร มี ข้อ คิ ด เ ห็ น ก ี ย ว กั บ ก า ร ประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษาหรือไม่อย่างไร</p>	<p>การสร้างความร่วมมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การทำความตกลงร่วมกันหรือไม่ อย่างไร 2. มีการทำข้อตกลงร่วมกันเรื่อง หลักเกณฑ์เงื่อนไข การจัดการเรียนการสอน หรือไม่ อย่างไร 3. มีการทำข้อตกลงร่วมกันเรื่อง การนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาหรือไม่ อย่างไร 4. การดำเนินการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา มีปัญหาอะไรบ้างและแก้ไขอย่างไร 5. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หรือไม่ อย่างไร <p>การประชาสัมพันธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาทำอย่างไรในการให้ ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนและผู้ปกครอง สถานประกอบการ มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบใดบ้าง 2. การประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษามีปัญหาอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร 3. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการทวิศึกษาหรือไม่อย่างไร <p>ด้านการรับนักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการทวิศึกษามีขั้นตอนในการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน อย่างไร

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>(3) การรับนักเรียน หมายถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของนักเรียน การขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนและการทำบัตรประจำตัวให้นักเรียนตามโครงการทวิศึกษา</p> <p>2) ขั้นตอนการดำเนินการ หมายถึง การจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาขั้น การปฏิบัติงานในเรื่องการจัดเตรียม หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การ ประเมินผล</p> <p>(1) การจัดเตรียมหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการ แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของ ชุมชน การบูรณาการหลักสูตรระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นหลักสูตร สถานศึกษา</p> <p>(2) การจัดการเรียนการสอน หมายถึงการดำเนินการจัดทำแผนการ เรียนรู้ การจัดเตรียมห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์และ ครุภัณฑ์ ในการจัดการศึกษาด้วยระบบ ทวิศึกษา การจัดการเรียนรู้ในสาขา วิชาชีพ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>(3) การประเมินผลหมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผล การเรียน การตัดสินผลการเรียน การ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการเทียบ โอนผลการเรียนรู้อันการจัดการศึกษา ด้วยระบบทวิศึกษา</p>	<p>1. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการรับนักเรียน เป็นอย่างไร มี ปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแก้ไขปัญหายังไง รวมทั้งมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การรับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในด้านหลักสูตรเป็นอย่างไร มี ปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และแนวทางแก้ไขปัญหานั้นเป็นอย่างไร มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดทำหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร</p> <p>3. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิ ศึกษา เป็นอย่างไรมีปัญหาในการ จัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร แก้ไขปัญหานั้นอย่างไร และมี ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>4. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ระบบทวิศึกษา เป็นอย่างไร มี ปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร แก้ไขปัญหานั้นอย่างไรและมี ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ ประเมินผลการเรียน หรือไม่ อย่างไร</p> <p>5. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เป็นอย่างไร มีปัญหาในการ ดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และมี ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ</p>	<p>2. การลงทะเบียนของนักเรียนระบบ ทวิศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการ อย่างไม่ มีปัญหาการดำเนินการ หรือไม่ และมีแนวทางในการ แก้ไขปัญหายังไง</p> <p>3. มีการทำบัตรประจำตัวให้นักเรียน ระบบทวิศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>4. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับ นักเรียนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>การจัดเตรียมหลักสูตร</p> <p>1. การจัดทำหลักสูตรการจัดการศึกษา ด้วยระบบทวิศึกษาของสถานศึกษา มี ขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร</p> <p>2. การจัดทำหลักสูตรการจัดการศึกษา ด้วยระบบทวิศึกษาของสถานศึกษามี ปัญหาอะไรบ้าง และมีแนวทางแก้ไข อย่างไร</p> <p>3. หลักสูตรที่มีการลดเวลาเรียนส่งผล กระทบต่อเด็ก ครู และผู้ปกครอง อย่างไม่บ้าง และมีแนวทางแก้ไข อย่างไร</p> <p>4. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร</p> <p>การจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนการ เรียนให้กับนักเรียนโครงการทวิศึกษา หรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. สถานศึกษามีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุ</p>

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>3) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพหมายถึงการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีขั้นตอนการดำเนินงานได้แก่ การวางแผนประเมินมาตรฐานวิชาชีพ การกำหนด วัน เวลา สถานที่ในการประเมิน การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วม การดำเนินการประเมินภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และสรุปผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ</p>	<p>ประเมินมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>ครูภัณฑ์ เพียงพอและพร้อมใช้งานหรือไม่</p> <p>3. สถานศึกษามีการประเมินการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร และมีการแจ้งผลการประเมินแก่ครูผู้สอนหรือไม่ มีการนำเอาผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนหรือไม่</p> <p>4. การจัดการเรียนระบบทวิศึกษามีปัญหาหรือไม่ อย่างไร และมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร</p> <p>5. มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>การประเมินผล</p> <p>1. การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนในสถานศึกษามีหลักเกณฑ์การดำเนินงานอย่างไร</p> <p>2. การตัดสินผลการเรียน มีหลักเกณฑ์การดำเนินงานอย่างไร นักเรียนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และกรณีที่นักเรียนมีผลการเรียนไม่ผ่านมีการแก้ไขอย่างไร</p> <p>3. สถานศึกษาพบปัญหาในการประเมินผลและโอนผลการเรียนหรือไม่ อย่างไร และมีแนวทางการแก้ปัญหาอย่างไร</p> <p>4. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียน หรือไม่ อย่างไร</p>

กรอบตัวแปร (นิยามศัพท์เฉพาะ)	คำถามหลัก	คำถามรอง
		<p>การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านทราบหรือมีข้อมูลเกี่ยวกับ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร 2. ท่านได้ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเรื่องนี้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร 3. ท่านรับทราบปัญหาการประเมินมาตรฐานวิชาชีพจากนักเรียนหรือไม่ อย่างไร และให้แนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร 4. มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างการบันทึกข้อมูล

ตัวอย่างการบันทึกข้อมูล

การสนทนากลุ่ม กลุ่มที่ 1 บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาใน
วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี

ด้านการสร้างความร่วมมือ

<p>ครู A : มีการประชุมลงนามความร่วมมือ วันนั้นผอ. เป็นผู้ลงนาม มี
ศึกษาธิการมัธยมศึกษา เขต 4 มีผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานีเป็น
ประธาน มีการพูดคุย มีการจัดทำเอกสารการลงนามความร่วมมือ มี
การลงนามความร่วมมือในประเด็นเกี่ยวกับ หลักสูตร มีการตกลงว่า
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเรียนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ เรียน
รายวิชาสามัญแล้วโอนผลการเรียนมายัง หลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) กลุ่มวิชาชีพ /วิชาประจำสาขา</p>	}	สภาพด้านการสร้างความ
ร่วมมือ
<p>ครู B : การนิเทศติดตาม การเรียน การสอน ในวิทยาลัยฯ ไม่มี มีแต่คณะวิจัย
จากภายนอกเหมือนจะเป็นเกษตรศาสตร์มาสัมภาษณ์เด็ก สัมภาษณ์
ครูผู้สอน และผู้อำนวยการ</p>	}	สภาพการจัดการเรียน
การสอน
<p>ครู A : ในช่วงแรก ๆ ของการเรียน การสอน ครูจากโรงเรียนเทพศิรินทร์เข้า
มาสังเกตการเรียน การสอน เฉพาะช่วงแรก ทราบคนดังกล่าวย้ายไป
เป็นรองผู้อำนวยการ จากนั้นก็ไม่มีใครได้เข้ามาติดตามอีกเลย</p>	}	ปัญหาด้านการสร้าง
ความร่วมมือ
<p>ครู C : ไม่ได้มีส่วนในการลงนามข้อตกลง มีหน้าที่รับข้อมูลนักเรียนจาก
โรงเรียน เทพศิรินทร์มาลงทะเบียนเรียน มีปัญหาเรื่องเอกสาร
นักเรียนไม่ครบ และการติดต่อประสานงานกับครูโรงเรียนเทพ
ศิรินทร์ยากมาก</p>	}	ปัญหาการขึ้นทะเบียน
เป็นนักเรียน
<p>ครู D : การรับนักเรียนมาขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของวิทยาลัยฯ ในช่วงแรก
จะทำได้ ต้องลงทะเบียนเป็นผู้เรียน และจะนำข้อมูลนักเรียนเข้า
ระบบได้เมื่อเรียน ระดับชั้น ปวช.3 เทอม1 ต้องใส่ข้อมูลใหม่เป็น ทวิ
ศึกษา</p>	}	ปัญหาการขึ้นทะเบียน
เป็นนักเรียน

- ครู B :** การลงนามความร่วมมือ ควรจะมีการประชุมพูดคุยในรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจน เช่น กำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบเรื่องการศึกษาให้ชัดเจน ให้รู้ว่าการศึกษาต้องทำอะไร อย่างไร เมื่อมีการเปลี่ยนคนที่รับผิดชอบ ควรจะมีการมอบหมายตั้งให้ชัดเจน
- ครู A :** ทั้ง 2 สถานศึกษาจะต้องทำความร่วมมือในรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจน กำหนดนโยบาย กำหนดกระบวนการให้ชัดเจน เมื่อเปลี่ยน ผอ. เปลี่ยนครูที่รับผิดชอบ การปฏิบัติภารกิจยังคงเลื่อนไหลไม่ได้

ข้อเสนอแนะด้านการสร้าง
ความร่วมมือ

ด้านการประชาสัมพันธ์

- ครู B :** ส่วนใหญ่แล้วโรงเรียนเทพศิรินทร์เป็นผู้ทำการประชาสัมพันธ์กับเด็ก เป็นผู้รับสมัครเด็ก คัดเลือกเด็ก วิทยาลัยฯ เป็นผู้ไปเข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง
- ครู A :** ในวิทยาลัยของเรามีการแจ้งเด็กนักเรียนหน้าเสาธงว่า “ในสถานศึกษาของเรามีนักเรียน จากโรงเรียนเทพศิรินทร์มาเรียนร่วมด้วย” และได้แจ้งไปสถานประกอบการที่มีการลงนามข้อตกลงว่า “สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรการศึกษาด้วย และอาจจะมีนักเรียนกลุ่มนี้เข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการ”
- ครู F :** วันที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ จัดปฐมนิเทศนักเรียน เราก็ไปร่วมงานแต่ไม่ได้คุยกับเด็กกับผู้ปกครอง เพราะเขาจัดแบบรวม ๆ และที่วิทยาลัยเราก็ไม่ได้ปฐมนิเทศเด็กกลุ่มนี้
- ครู G :** จริง ๆ แล้วกับนักเรียนกลุ่มนี้ ควรมีการแนะนำให้เขาทราบว่า การศึกษาระบบนี้เขาต้องเรียนอะไรบ้าง เขาต้องทำอะไรบ้าง รวมทั้งควรได้คุยกับผู้ปกครองเฉพาะช่วงที่เด็กมีปัญหาเรื่องผลการเรียน

สภาพด้านการ
ประชาสัมพันธ์

ปัญหาการประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะด้านการ
ประชาสัมพันธ์

ด้านการรับนักเรียน

- ครู D :** เราไม่ได้รับนักเรียนเอง โรงเรียนเทพศิรินทร์ส่งรายชื่อมาให้ เมื่อถึงเวลาเปิดเรียนเด็กจะมารอกปรวะติส่วนตัว ทำสัญญาขึ้นทะเบียนเรียน รับบัตรลงทะเบียน ลงทะเบียนเรียน จ่ายเงินค่าอินเทอร์เน็ต ค่าสาธารณูปโภค งานทะเบียนจะกำหนดเลขประจำตัวนักเรียนให้ แต่ไม่ทำบัตรนักเรียนให้ เพราะเขามาเรียนแค่ 2 วัน คิดว่าไม่ได้มีคสามจำเป็นต้องใช้ ปัญหาที่พบในการลงทะเบียนเรียน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการตามเอกสารโดยเฉพาะเอกสารเกี่ยวกับผู้ปกครอง และเมื่อเด็กมาแค่ 2 วัน ยิ่งทำให้การติดตามล่าช้า
- ครู G :** ครูที่ปรึกษา/หัวหน้าแผนก ต้องพาเด็กมาลงทะเบียน แต่มีบางคนเอาบัตรลงทะเบียนไป แต่ไม่จ่ายเงิน ก็ต้องคอยตาม คอยทวง
- ครู C :** เราน่าจะได้มีโอกาสไปคัดเลือกเด็กเอง ซึ่งอันนี้จะต้องตกลงกันตั้งแต่การทำ MOU (การลงนามความร่วมมือ)
- ครู B :** ต้องได้คุยกับเด็กว่า การเรียน 2 ที่ เขาต้องมีความรับผิดชอบสูง เขาต้องเรียน Summer เขาจะได้เข้าใจกระบวนการในการเรียน
- ครู D :** จะเป็นไปได้มั้ย ที่จะกำหนดไว้ว่า ถ้าไม่จบที่นี่ ก็จะไม่จบที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ เขาจะได้ไม่หายไป

สภาพด้านการรับนักเรียน

ปัญหาการลงทะเบียนเรียน

ข้อเสนอแนะด้านการรับนักเรียน

ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร

- ครู B :** ใช้แผนการเรียนเกี่ยวกับเด็กปกติ การมาเรียน 2 วัน กับ 1 ภาคฤดูร้อน เวลาเรียนเพียงพอ การเทียบโอนรายวิชาเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดไว้แล้ว
- ครู A :** หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาสามัญของเขา 21 หน่วยกิต จะมีการโอนรายวิชาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว ส่วนในกลุ่มวิชาชีพ วิชาชีพเลือกมาเรียน 2 วัน เวลาเรียนไม่พอ จึงต้องไปเรียนภาคฤดูร้อน
- ครู H :** “จริง ๆ ตัวหลักสูตรไม่มีปัญหา มีปัญหาที่การจัดการหลักสูตร โดยเฉพาะการจัดเรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ น่าจะจัดให้ทางวิทยาลัยฯ 1 ภาคเรียน เพื่อการฝึกงาน” “ถ้าจะทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ เราต้อง MOU เรื่องการฝึกงาน” เพราะการฝึกงาน 1 ภาคฤดูร้อน ประมาณเดือนครึ่งไม่พอ แต่ถ้าจะเพิ่มเป็น 2 ภาคฤดูร้อน ก็หาสถานประกอบการยากเพราะไม่ต่อเนื่อง... ถ้าได้สถานประกอบการก็เป็นสถานประกอบการที่ไม่ได้มาตรฐาน
- ครู B :** ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่ผู้ปกครองรู้จัก ญาติพี่น้องทำงานอยู่ อยู่ในชุมชน
- ครู A :** ตอนนี้ที่ได้สถานประกอบการที่ดี ๆ หน่อย ก็ได้มาจาก ผอ.โรงเรียนเทพศิรินทร์คนเก่า ท่านได้ประสานงานไว้ให้ แต่ก็ได้ฝึกแค่เดือนครึ่ง

สภาพด้านการจัดเตรียม
หลักสูตร

ปัญหาการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ

สภาพการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ

ด้านการจัดการเรียนการสอน

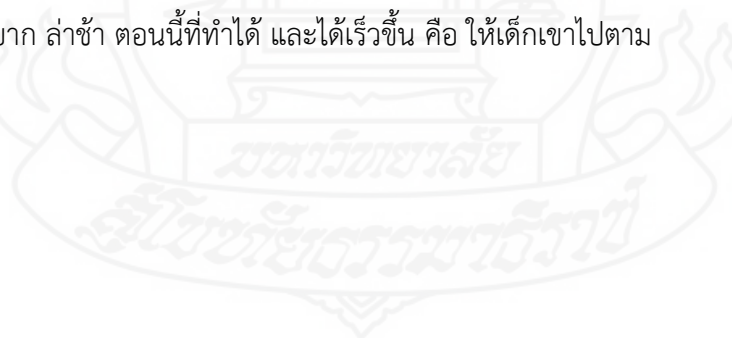
ครู A : เราใช้แผนการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ มีเพียงแต่เงื่อนไขเรื่องเวลา แต่ก็สามารถจัดตารางลงตามปกติ	<p>สภาพด้านการจัดการ
เรียนการสอน</p>
ครู B : เรื่องเวลาในการเรียน ไม่มีปัญหา การมาเรียน 2 วัน และเป็นวันติดกัน (จันทร์, อังคาร) ก็ดีอยู่แล้ว	
ครู D : เครื่องมืออุปกรณ์เพียงพอ เด็กซื้อเฉพาะเครื่องมือประจำตัว	
ครู H : การจัดการเรียน การสอน ที่ผ่านมายังไม่มีการประเมินการสอนของครู	
ครู D : ถ้ามีประเมินก็ดีนะ จะรู้ว่าเป็นอย่างไร	<p>ข้อเสนอแนะการจัดการ
เรียนการสอน</p>
ครู C : ปัญหาการเรียนการสอน คือ เด็กไม่สนใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ	<p>ปัญหาการจัดการจัดการ
เรียนการสอน</p>
ครู B : เด็กมาสาย ไม่สนใจเรียน ไม่มาเข้าแถว ไม่เข้ามาในวิทยาลัยฯ	
ครู D : เเทมนี่ดีขึ้น มาเข้าแถวเพราะได้ไปของงานกิจกรรมทำใบเช็คชื่อ การมาเข้าแถวและกำชับว่า “ต้องมาเข้าแถวนะ เช็คชื่อนะ” และจะส่งใบเช็คชื่อให้ครูประจำวิชาใช้ประกอบการให้คะแนน จิตพิสัย	<p>สภาพการจัดการการเรียน
การสอน</p>
ครู F : ทำให้มาเข้าแถวมากขึ้น เข้าวิทยาลัยมากขึ้น แต่เด็กเขาไม่ได้ร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ของวิทยาลัย มีเพียงการมาเข้าแถว จำได้รุ่นแรก ๆ วันไหว้ครู ครูเขาพามา แต่ตอนหลังหายไป	

ด้านการประเมินผล

- ครู B :** เกณฑ์การประเมินผลในรายวิชาใช้เกณฑ์เดียวกับเด็กปกติ เพียงแต่ การส่งผลการเรียน ครูผู้สอนยังส่งโดยการเขียน วผ. เพราะชื่อเด็ก ในกลุ่มนี้ไม่ได้อยู่ในระบบ RMS
- ครู C :** สถานะของเด็กเป็นผู้เรียนยังไม่ได้เข้าระบบ
- ครู B :** ปัญหาของงานวัดผล จะอยู่ที่การโอนผลการเรียน “การติดต่อเรื่อง การโอนผลการเรียน ประสานงานได้ยาก” กับอีกเรื่องหนึ่งคือ ของ เขาเป็นกลุ่มวิชาของเราเป็นรายวิชา การโอนผลการเรียนจะทำให้ เมื่อเด็กเรียน ม.6 นั้นคือต้องรอให้ได้ 4 เทอม ถึงจะโอนได้ เพราะ ผลการเรียน ม.6 ไม่มีการโอน
- ครู H :** การแก้ปัญหาเรื่องนี้เคยมีการประชุมร่วมกันครั้งหนึ่ง ได้ข้อตกลงว่า “ให้โรงเรียนเทพศิรินทร์ส่งคะแนนดิบมา แล้วโอนเกรดของเด็กไม่ต่ำกว่า 2 แต่ก็มีปัญหาที่พบอีก คือ เด็กตกที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ต้อง กลับไปแก้ 0
- ครู D :** กรณีมีตกรายวิชาที่เทคนิคต้องเรียนเก็บ หรือกรณีที่เกรดไม่ถึง 2.00 ก็ต้องเรียนใหม่ แต่โดยส่วนใหญ่ไม่มี เพราะการโอนผลการเรียนวิชา สามัญไม่ต่ำกว่า 2.00 อยู่แล้ว จะมีปัญหาเมื่อตกที่ เทพศิรินทร์ แล้วไม่ได้แก้ ทำให้โอนผลการเรียนไม่ได้
- ครู B :** ปัญหาเรื่องการโอนผลการเรียน คือ การประสานงานกับเทพศิรินทร์ ติดต่อยาก ล่าช้า ตอนนี้อย่างไรก็ได้ และได้เร็วขึ้น คือ ให้เด็กเขาไปตาม เาเอง

สภาพด้านการประเมินผล

ปัญหาการโอนผลการ
เรียน

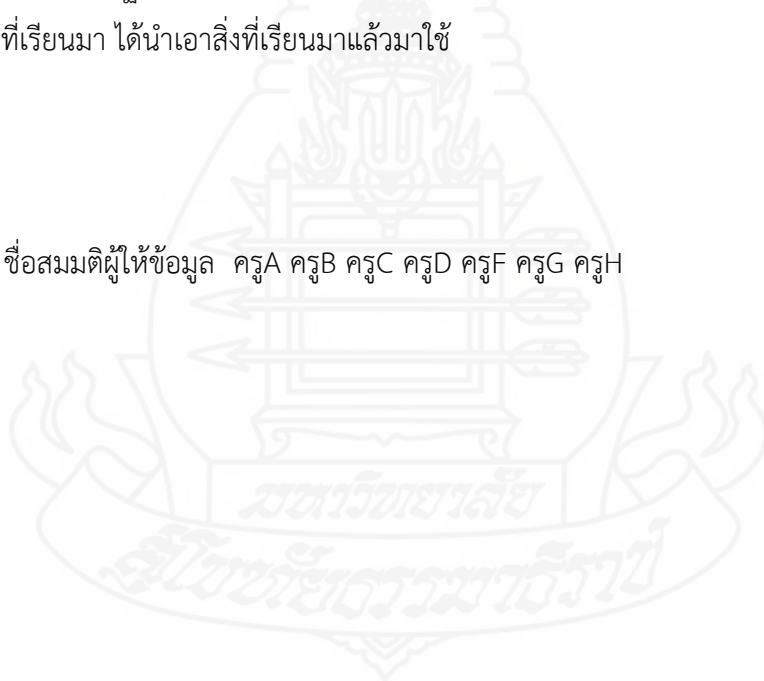

ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

- ครู B : มีการสอบประเมินมาตรฐานวิชาชีพ แผนกวิชาจัดสอบ โดยแยกจากเด็กปกติ เพราะเขามาวิทยาลัยเฉพาะ จันทรกับอังคาร “ข้อสอบเป็นข้อสอบกลางจาก สอศ.” สอศ.ส่งข้อสอบมายัง อศจ. และเราไปรับข้อสอบมาจัดสอบ
- ครู A : ข้อสอบจะมี 2 ภาค คือ ภาคความรู้ กับภาคปฏิบัติ “การสอบปฏิบัติ ข้อสอบจะเป็นแบบตั้งโจทย์มาให้ แล้วลงมือปฏิบัติ”
- ครู D : เด็กมักจะทำภาคปฏิบัติไม่ค่อยได้
- ครู F : แต่ทางช่างอุตสาหกรรม เด็กมักจะไม่มีความรู้
- ครู B : แต่ยังไงเด็กก็ต้องสอบจนผ่าน ครูต้องติวข้อสอบ ทำข้อสอบจนผ่าน
- ครู C : ในใบ รบ. ของเด็ก จะต้องมีการบันทึกว่าผ่านการสอบ VQ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพเป็นการให้เด็กได้ประเมินตนเองได้ทบทวนสิ่งที่เรียนมา ได้นำเอาสิ่งที่เรียนมาแล้วมาใช้

สภาพด้านการประเมิน
มาตรฐานวิชาชีพ

หมายเหตุ ชื่อสมมติผู้ให้ข้อมูล ครูA ครูB ครูC ครูD ครูF ครูG ครูH

ตัวอย่างการบันทึกข้อมูล

การสนทนากลุ่ม กลุ่มที่3 ตัวแทนนักเรียนในระบบทวิศึกษาในปีการศึกษา 2558

- วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
2.เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

ด้านการประชาสัมพันธ์

- นักเรียน 1 : ผอ.แนะนำในที่ประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนเทพศิรินทร์
- นักเรียน 2 : ผมไม่เห็นเอกสาร คู่มือ หรือแผ่นพับ แต่ครูแนะนำให้เรียนเพราะได้ 2 วุฒิ
- นักเรียน 3 : ผมรู้จักใบสมัครในใบสมัครมีให้เลือก และครูแนะนำว่าเป็นการเรียนควบคู่ระหว่างสามัญกับสายอาชีพ และพ่อ-แม่ เห็นด้วย
- นักเรียน 4 : รู้จากใบประกาศที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ที่ให้เขียนสมัคร ตอนที่มีสมัครเรียน ผู้ปกครองสนใจ เพราะเรียนแล้วได้ 2 วุฒิ
- นักเรียน 5 : เห็นจากใบสมัครมีให้เลือก และ อาจารย์แนะนำ เพราะเห็นว่าเกรดต่ำเรียน ม.4,5,6 อาจจะไม่ไหว ครูแนะนำ แม่เห็นด้วย มีรุ่นพี่แนะนำสาขาวิชาให้
- นักเรียน 6 : มาเรียนเพราะที่บ้านเปิดอยู่ และมีผลการเรียนต่ำ ครูแนะนำให้เรียนสายอาชีพน่าจะเหมาะกว่า ครูแนะนำว่าเรียนทวิศึกษา จบแล้วได้ 2 วุฒิ
- นักเรียน 7 : เห็นรุ่นพี่เรียน ปริญญาผู้ปกครองเห็นด้วย ตามที่รุ่นพี่บอกว่า ดี ได้ 2 วุฒิ แต่เหนื่อยเพราะต้องฝึกงานตอน Summer เรียนซัมเมอร์ไม่ได้พัก
- นักเรียน 8 : พี่สาวบอก พี่สาวเป็นครูแนะนำมาว่าเรียนแล้วได้ 2 วุฒิ
- นักเรียน 9 : ผู้ปกครองแนะนำ แม่รู้จักพี่สาวที่ทำงานอยู่ต่างจังหวัด ว่ามีการเรียนการสอนแบบนี้
- นักเรียน 10 : มาสมัคร ครูแนะนำเกรดพอได้
- นักเรียน 11 : อาจารย์ที่โรงเรียนวัดอภัยการาม แนะนำว่ามีหลักสูตร ทวิศึกษา
- นักเรียน 12 : ผมเด็กเก่าโรงเรียนเทพศิรินทร์ ครูแนะนำ ไปปรึกษาผู้ปกครอง ผู้ปกครองสนับสนุน
- นักเรียน 9 : ประชุมผู้ปกครอง ผอ.แนะนำ มีเรียน 2 หลักสูตร และ คสช. แนะนำด้วยว่าเรียนสายอาชีพ มีงานรับรองเยอะหางานง่าย

สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

- นักเรียน 3 : โรงเรียนน่าจะติดป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเรียนในระบบนี้ มีการจัดประชุม ให้ครูแนะนำให้นักเรียนที่สนใจรู้ว่าเรียนอย่างไร และกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องทำอะไรบ้าง
- นักเรียน 4 : น่าจะมีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมให้รายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนที่วิทยาลัยเทคนิค
- นักเรียน 5 : ควรจะให้ข้อมูล เกี่ยวกับทวิศึกษาให้มากกว่านี้ มีการติดตาม คอยกระตุ้น คอยตามงานจะได้ส่งงานทันเวลา
- นักเรียน 6 : อยากให้อธิบายว่าต้องทำอะไรบ้างที่วิทยาลัยเทคนิค และที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ เรียนจบแล้วจะไปทางไหนได้บ้าง
- นักเรียน 7 : น่าจะให้รุ่นพี่มาพูดคุย มาแนะนำว่าเทอมหนึ่งๆทำอะไรบ้าง

ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

ด้านการรับนักเรียน

นักเรียน 7 : คัดเกรดไม่ต่ำกว่า 2.00 เข้าเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ สอบเหมือนสอบเข้า ผมเลือกทวิศึกษาเพราะอยากได้ 2 วุฒิ นักเรียน 4 : ติดต่อที่งานทะเบียน พังครุแนะนำแล้วไปพบครูที่ปรึกษา กรอกชื่อ สาขาที่จะเรียน และให้ไปลงทะเบียน กรอกชื่อ เลขที่ ให้ครูที่ปรึกษาลงนาม ครั้งแรก จ่ายประมาณ 700 บาท แล้วให้ไปหาอาจารย์ที่ปรึกษา นักเรียน 5 : กรอกใบสมัคร ครูแนะนำการเรียน อธิบายว่าเรียนอย่างไร ผลการเรียนจะได้ 2 วุฒิ แนะนำให้เรียนทวิศึกษา นักเรียน 6 : ผมมากรอกใบสมัคร คุยกับครูแนะแนว เลยตัดสินใจเรียน นักเรียน 13 : ที่วิทยาลัยเทคนิคให้พวกผมลงทะเบียนล่าช้าเกินไป ต้องรอเด็กปกติ 1-2 อาทิตย์ (ไม่เคยถามว่าทำไมช้า,ถามแต่ว่าลงทะเบียนได้หรือยัง) ไม่มีการแจกเอกสาร และไม่มีการแจ้งล่วงหน้าผมต้องไปอธิบายผู้ปกครอง เมื่อผู้ปกครองสงสัย นักเรียน 3 : ผมว่าน่าจะมึรับ-ส่ง (โรงเรียนเทพศิรินทร์-วิทยาลัยเทคนิค) นักเรียน 4 : อยากให้แจ้งรายละเอียดการจ่ายเงิน และอยากให้แจ้งล่วงหน้า หรือถ้าจะให้ดีให้รวมกับเทพศิรินทร์ไปเลย อยากให้มีรับ-ส่ง นักเรียน 7 : อยากให้จ่ายค่าเทอมรวมกัน ทั้ง 2 ที่ ให้ผู้ปกครองรับรู้ เด็กต้องคอยสอบถามว่าจ่ายเท่าไร นักเรียน 10 : ผมสนใจทวิศึกษาผมไปติดต่อฝ่ายวิชาการของโรงเรียนขอรายละเอียดของหลักสูตรแล้วเขียนใบสมัคร นักเรียน 11 : ไปติดต่อขอใบสมัครเรียนครูให้กรอก และให้เลือกสาขาที่เรียน นักเรียน 9 : มีคนเลือกช่างไฟ แต่ไม่เรียน ต้องเลือกสาขาที่มีคนสมัคร 20 คนถึงจะได้เรียน หนูเลือกคอมฯเลยได้เรียน นักเรียน 14 : รุ่นพี่แนะนำว่าที่เทคนิคเรียนแบบเจาะลึกเฉพาะด้าน ปรึกษาพ่อแม่ โอเค เรียนอะไรก็ได้ให้ตั้งใจเรียน เลยสมัครทวิศึกษา นักเรียน 9 : เขียนใบสมัคร ส่งที่โรงเรียน เลือกสาขาแล้ว ครูพานักเรียน มาวิทยาลัยฯมาลงทะเบียน ทำสัญญา และรับตารางเรียน นักเรียน 8 : การลงทะเบียนไม่มีปัญหา เขาบอกเป็นจุด ๆ บอกให้ทำตามที่บอก แล้วไปห้องเรียน	}	<p>สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p> <p>ปัญหาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p> <p>ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา</p> <p>สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p> |
|---|---|---|

ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร

- นักเรียน 1 : เลิกเรียนไปประมาณทุ่มไม่มีรถกลับ ที่เทพศิรินทร์เลิก 3 โมงเย็น
ไม่มีปัญหาเรื่องการเดินทาง
- นักเรียน 2 : หลักสูตรที่เรียนดีอยู่แล้ว
- นักเรียน 3 : ผมมีปัญหาเรื่องไม่มีรถกลับ การเรียนไม่มีปัญหาอะไร
- นักเรียน 10 : ตอนแรกคิดจะเรียนศิลปภาษา แต่พอเจอ MOU เทคนิคเลย
อยากเรียนคอมฯ เพราะชอบเล่นคอมฯ เรียนจริง ๆ ได้
ประสบการณ์แต่ละวิชามากขึ้น เรียน ม.6 ได้ทฤษฎี สายอาชีพ
ได้ทั้งสองอย่าง ทฤษฎีและปฏิบัติ ประกอบอาชีพได้ง่าย
- นักเรียน 8 : ทางเลือกมีหลายทาง ทั้งอาชีพและสายสามัญหรืออีกอย่าง
หลักสูตรนี้เหมาะกับคนที่ไม่พร้อมเรียนสายสามัญต่อ สามารถ
เลือกเรียนสายอาชีพได้
- นักเรียน 9 : สามารถเลือกได้สองทาง จะต่อ ปวส.หรือปริญญาตรีก็ได้ การ
ฝึกงานได้ปฏิบัติ ได้ประสบการณ์ ส่วนสายสามัญได้ทฤษฎี
สายอาชีพได้ปฏิบัติมากกว่า ในอนาคตต้องไปหางานเรา
สามารถใช้วุฒิปวช.หางานทำได้
- นักเรียน 14 : เป็นทางเลือกคนที่ไม่เก่งทฤษฎีมาก คนที่เน้นปฏิบัติมากกว่า
เราสามารถเลือกแนวว่าเราเก่งอันไหนมากกว่ากัน
- นักเรียน 7 : หลักสูตรนี้ได้ 2 วุฒิ มีทางเลือก แต่งานที่ต้องทำส่งครูแต่ละที่
เยอะมาก รวม 2 ที่หนักมาก
- นักเรียน 2 : ได้ความรู้เพิ่ม ได้รู้จักแบ่งเวลาในการทำงาน ว่าอันไหนควรทำ
ก่อน อันไหนควรทำหลัง แต่งานเยอะ กลับค่ำ อันตราย
- นักเรียน 4 : เรียนจบไปได้ 2 วุฒิ สามารถทำงานได้ แต่การฝึกงาน 1
Summer น้อยไปอยากให้เพิ่มเวลาฝึกงาน
- นักเรียน 5 : ได้วุฒิ 2 ใบ ได้ความรู้เพิ่มเติมสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ได้
- นักเรียน 1 : มีตัวเลือกเพื่อไปเรียนสายอาชีพ เอาไว้เป็นตัวเลือก มีทางเลือก
2 ทาง มีวุฒิ 2 วุฒิ เอาไว้สมัครเรียนต่อได้
- นักเรียน 2 : เอาไว้ไปสมัครเรียนมหาวิทยาลัย ใช้วุฒิ ปวช. มันง่ายกว่า ม.6
และการมาเรียนแบบนี้ได้ความรู้ มากกว่า และได้นำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันด้วย

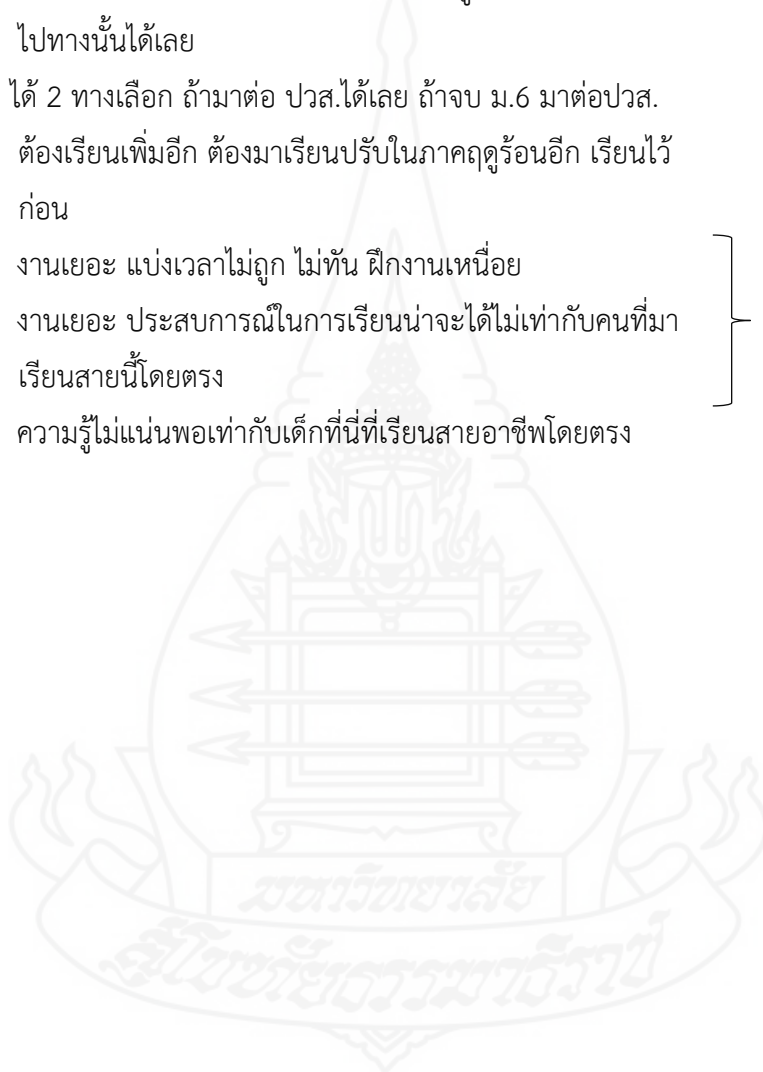
ปัญหาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

- นักเรียน 3 : เลือกได้ 2 ทางว่าจะไปทางไหนดี
- นักเรียน 4 : เรียนหนัก ได้ 2 หลักสูตร ทำงานได้ เรียนปริญญาได้
- นักเรียน 5 : เอาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ช่างยนต์รถที่บ้านมีปัญหา เราสามารถดูตัวเองก่อน ไม่ต้องเสียเงินมาก ทำงานได้ง่าย เพราะมีวุฒิรับรอง วุฒิ ปวช.เข้ามหาวิทยาลัยสะดวกกว่า
- นักเรียน 6 : เปิดโอกาสให้ตนเอง มี 2 ทางเลือก เรียนคู่กันไป ชอบทางไหนไปทางนั้นได้เลย
- นักเรียน 7 : ได้ 2 ทางเลือก ถ้ามาต่อ ปวส.ได้เลย ถ้าจบ ม.6 มาต่อปวส. ต้องเรียนเพิ่มอีก ต้องมาเรียนปรับในภาคฤดูร้อนอีก เรียนไว้ก่อน
- นักเรียน 14 : งานเยอะ แบ่งเวลาไม่ถูก ไม่ทัน ฝึกงานเหนื่อย
- นักเรียน 13 : งานเยอะ ประสบการณ์ในการเรียนน่าจะดีไม่เท่ากับคนที่มาเรียนสายนี้โดยตรง
- นักเรียน 10 : ความรู้ไม่แน่นพอเท่ากับเด็กที่นี้ที่เรียนสายอาชีพโดยตรง

สภาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

ปัญหาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

ด้านการจัดการเรียนการสอน

- นักเรียน 4 : ผมพึงพอใจการสอนที่ระดับ 4 ผมหัก 1 คะแนนที่ทำให้กลับบ้านเย็น อุปกรณ์บางอย่างไม่พอ ต้องซื้อเอง
- นักเรียน 5 : ผมพึงพอใจระดับ 4 ต้องซื้อตะไบ, หัวแรง ห้องปฏิบัติการมีความพร้อม
- นักเรียน 6 : พึงพอใจระดับ 4 ห้องปฏิบัติการมีความพร้อม
- นักเรียน 7 : พึงพอใจระดับ 4 ห้องปฏิบัติการมีความพร้อม
- นักเรียน 1 : ครูบางคนไม่จู้จี้ให้ทำ ซ่อมคันนี้ยังไม่จบ ย้ายไปอีกคันก็เลยง
- นักเรียน 2 : เขาสอนเรายังไม่รู้เรื่องให้ไปซ่อมรถ และคันนี้ยังไม่เสร็จให้ไปซ่อมอีกคัน, ทำไม่ได้ โดนดู ทำให้ง...จะให้ทำอะไรกันแน่ เฉพาะบางคน ส่วนน้อยในแผนก
- นักเรียน 3 : สอนดีตรงประเด็น แต่เวลาทำไม่ได้ถูกต่อว่าทำไมยังทำไม่เป็น
- นักเรียน 6 : ปฏิบัติไม่ได้ ทำไม่ได้จริง ๆ ก็ปรึกษาเพื่อน ๆ ให้อาจารย์ท่านอื่นมาช่วยดู ครูเขาจะช่วยดู ช่วยสอน
- นักเรียน 12 : ไปฝึกงาน 1 เดือนครึ่ง ได้ประสบการณ์ ได้ใช้วิชาที่เรียนที่นี่ ไปฝึกงานได้รับความชื่นชม ได้ไปสอนพี่ ๆ ที่ทำงาน ทำโปรแกรมทำบัญชี ส่งเมลล์ สามารถ ได้ใช้ความรู้ที่เรียน ได้ประสบการณ์ ได้ใช้ EXCEL ทำรายรับ-รายจ่าย
- นักเรียน 10 : ได้ประสบการณ์ทำงาน ได้เรียนรู้วิธีการทำงาน ได้ไปดูแล Computer ให้เขา จากการไปฝึกงาน
- นักเรียน 9 : ทำงานที่สยามชัยรังสิต ได้ฝึกความอดทน ทนแรงกดดัน การแก้ปัญหาที่เจอว่าเราจะทำอย่างไร
- นักเรียน 14 : ได้ประสบการณ์ มีมิตรภาพใหม่ ๆ ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย คีย์ข้อมูล ลงคอมพิวเตอร์ ทำได้
- นักเรียน 13 : ได้ประสบการณ์จากการฝึกงาน ได้ออกแบบป้าย ใช้ EXCEL ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่ไปฝึกงาน
- นักเรียน 8 : เรียน ม.6 จะไม่ได้ประสบการณ์การฝึกงาน เพราะไม่มีการฝึกงาน

สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

- นักเรียน 12 : การเรียนในห้องเรียนเครื่องมือ เครื่องใช้ ไม่พอ บางที่มีเครื่อง
ชำรุด อุปกรณ์ชำรุด เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วไม่ติด ไม่มี
โปรแกรม เปิดกระเป๋าเครื่องไม่มีเครื่อง บางเครื่องเปิดไม่ได้
- นักเรียน 8 : อยากให้วิทยาลัยเทคนิคปรับเรื่องความเร็วของเน็ต และฝึกให้
เก็บเครื่องให้ตรงกับกระเป๋า เพราะบางครั้ง Save งานไว้ใน
เครื่อง ต้องหาเครื่องใหม่มันวุ่นวาย ลำบาก
- นักเรียน 14 : เน็ตช้ามากต้องปล่อยเน็ตจากมือถือเข้าเครื่องถึงจะทำงานได้

ปัญหาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

ด้านการประเมินผล

นักเรียน 1 : เก็บคะแนนตามงาน ให้งานทำ 1 เทอม/5-6 ชิ้นงาน	}	สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา
นักเรียน 2 : ตัวทฤษฎีครูให้ทำแบบฝึกหัดเก็บคะแนน		
นักเรียน 3 : การปฏิบัติงาน ครูจะจับเวลา และ ดูตามเนื้องาน		
นักเรียน 4 : จับเวลาแล้วทำไม่ได้ ต่อเวลาให้ 2-3 นาที และ ดูตามเนื้องาน		
นักเรียน 5 : อาจารย์เขาเก็บคะแนนไว้ แต่จะไม่แจ้งนักเรียน จะบอกทีหลัง
มักจะบอกช่วงก่อนปิด (ใครติดงานอะไรก็จะให้ทำเพิ่ม		
นักเรียน 6 : ผมว่าดีกระตุ้นให้ขยัน ไปเรื่อย ๆ ลุ้นตัวเองไปเรื่อย ๆ	}	ข้อเสนอแนะในการจัด
การศึกษาด้วยระบบทวิ
ศึกษา
นักเรียน 7 : แต่ผมอยากรู้ ทำได้ประมาณไหน งานต่อไปจะได้ปรับปรุง
อยากให้วัดเหมือนวิชาการวัดละเอียด ให้สอบอ่านเครื่องมือ
การวัด แล้วบอกคะแนน จะทำให้รู้ว่าผิดอะไร ปฏิบัติเสร็จ
อยากรู้คะแนน จะได้นำมาปรับปรุงเอง		
นักเรียน 9 : ส่วนใหญ่ ครูเขาจะเก็บคะแนนจากการปฏิบัติงาน การมาเรียน
การทำแบบฝึกหัด สอบหลังเรียน สอบปลายภาค		
นักเรียน 14 : อาจารย์ชี้แจงก่อนเรียน บางวิชาจะแจ้งผลเรียนให้ทราบเลย
วิชาปฏิบัติเมื่อทำไม่ได้ให้ถามอาจารย์ ถามได้ แต่การสอบ
ปฏิบัติ ถามไม่ได้ การเรียนไม่ต่อเนื่อง อีกอาทิตย์ต่อมาสอบ จำ
ไม่ได้	}	สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา
นักเรียน 2 : ปัญหาคือไม่มีโปรแกรม ทำที่บ้านจำไม่ได้ และไม่มีเวลานั่งทำ		
		ปัญหาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

นักเรียนทุกคน : ไม่เคยได้ยินไม่รู้จัก
ยังไม่รู้จักคำนี้ /ยังไม่เคยได้ยินคำนี้ | สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา |
|--|--|

หมายเหตุ ชื่อสมมติผู้ให้ข้อมูล นักเรียน1 นักเรียน2 นักเรียน3 นักเรียน4 นักเรียน5 นักเรียน6
นักเรียน7 นักเรียน8 นักเรียน9 นักเรียน10 นักเรียน11 นักเรียน12 นักเรียน13 นักเรียน14

ตัวอย่างการบันทึกข้อมูล

การสนทนากลุ่ม กลุ่มที่ 2 บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในโรงเรียนเทพศิรินทร์
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาใน
วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาดัวยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

การสร้างความร่วมมือ

<p>ครู 1 : ไม่มีใครอยู่ช่วงทำ MOU ในครั้งแรก ที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ. ตอนนี
ปฏิบัติไปตามที่ระบุไว้ในเอกสาร MOU</p>	}	สภาพการจัดการศึกษา
ดัวยระบบทวิศึกษา
<p>ครู 2 : เราเริ่มโครงการ MOU กับวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ตั้งแต่รุ่น ผอ.อร
พรรณ ปีต่อ ๆ มาจำนวนนักเรียนลดลง อาจเนื่องมาจาก เรื่องการ
ประชาสัมพันธ์ หรืออาจจะเป็นเรื่องของหลักสูตร</p>		ปัญหาการจัดการศึกษา
ดัวยระบบทวิศึกษา
<p>ครู 1 : ที่นี่เป็นรุ่นแรกๆที่สอนทวิศึกษา เป็นที่ที่ทำงานร่อง จบไปแล้ว 1 รุ่น
แต่การปฏิบัติมีการเปลี่ยนคนบ่อย ทำให้การประสานงานค่อนข้าง
ยาก</p>	}	ข้อเสนอแนะในการจัด
การศึกษาดัวยระบบทวิ
ศึกษา
<p>ครู 2 : ต้องมาพูดคุยกันด้านหลักสูตร, การฝึกงานของนักศึกษา การ
กำหนดเวลา สถานที่ในการฝึกงาน ผมว่าสิ่งที่ต้องมาเพิ่มเติม มา
พูดคุยกันใหม่ หลัก ๆ คือ ด้านหลักสูตร</p>		ปัญหาการจัดการศึกษา
ดัวยระบบทวิศึกษา
<p>ครู 3 : แรก ๆ เด็กมาปรึกษาเรื่องที่ฝึกงานไม่ได้ ได้แนะนำให้กลับไปทาง
วิทยาลัยเทคนิค ให้หาให้ประสานงานกับทางเทคนิค เด็กบางคน
อยากได้ที่ใกล้ ๆ บ้าน ซึ่งสถานประกอบการใกล้บ้านไม่ได้มาตรฐาน
อีกอย่างเด็กบางคน แรก ๆ ไม่กระตือรือร้น พอใกล้ ๆ จวนตัวก็หา
ได้</p>	}	อยากให้อารายวิชาของ 2 หลักสูตรมาเทียบกัน มาดูด้วยกัน
ครู 2 : อยากให้ปรับลดวิชาลงบ้าง มาดูว่ามันซ้ำซ้อนกันบ้างมั๊ย		อย่างเช่น เรียนคอมฯ บางวิชามันซ้ำ เช่น ภาษา C การเขียน
โปรแกรม กราฟฟิก ที่เทคนิคก็เรียน เทพศิรินทร์ก็เรียนจะได้ไม่ซ้ำ
กัน
<p>ครู 4 : อย่างเช่น เรียนคอมฯ บางวิชามันซ้ำ เช่น ภาษา C การเขียน
โปรแกรม กราฟฟิก ที่เทคนิคก็เรียน เทพศิรินทร์ก็เรียนจะได้ไม่ซ้ำ
กัน</p>		

- ครู 5 : อยากให้มาปรับเรื่อง การฝึกงาน อยากให้ออกไปฝึกงานช่วง ม.6
เทอม 2 เรียนให้จบแล้วออกไปฝึกงาน
- ครู 2 : แรกๆเรามีรถบริการเด็ก มีครูไปดูแล แต่หลังๆมาไม่มีบริการรถและ
ไม่ได้ส่งครูไปดูแลติดตาม
- ครู 4 : ถ้าเอารถไปส่ง เด็กไม่ทันเข้าแถว
- ครู 1 : คือเด็กเขานั่งรถผ่านเทคนิคอยู่แล้ว ให้เขาแวะลงเลย ไม่ต้องมาที่
เทพศิรินทร์อีก ไม่งั้นจะดูแปลกๆนั่งรถผ่านแล้วนั่งรถกลับไปอีก
- ครู 6 : เด็กที่ไปเรียนที่เทคนิคส่วนใหญ่ชอบรถมอเตอร์ไซด์ไปเองด้วย

ข้อเสนอแนะในการจัด
การศึกษาด้วยระบบทวิ
ศึกษา

การประชาสัมพันธ์

ครู 2 : งานแนะแนว, งานรับนักเรียน เป็นผู้ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ครู 3 : เด็กมาสมัครเรียนมีบอร์ดอธิบาย ประชาสัมพันธ์ให้ทราบ ให้เลือกแผนการเรียน ครู 4 : การประชาสัมพันธ์ มีการแจ้งหน้าเสาธง จัดทำเอกสารแจกให้กับเด็ก ม.3 และนักเรียนที่มาสมัครเรียน ลงในเว็บไซต์ของโรงเรียน	}	<p>สภาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p>
ครู 2 : ผู้ปกครองมองความปลอดภัย เรียน ปวช. ตีกัน เลยไม่อยากให้ลูกไปเรียน ครู 3 : เพื่อหนีการเรียน ปวช. ตีกัน เขาเลยเลือกทวิศึกษา ครู 5 : ต้องอธิบายให้ผู้ปกครองฟัง เด็กเขาเรียนไม่เก่ง พอเขาไปเรียนอาชีพ ผลการเรียนเขาดีขึ้น เช่น เด็กเขาอยากเรียนวิทย์-คณิต แต่จะไปต่อวิศวะไม่ได้ เรียนไม่ได้ เพราะเกรดไม่ถึง แต่พอเขามาเรียนทางช่าง เขาสามารถเอาวุฒิ ปวช.ไปใช้สมัครเรียนได้	}	ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา
ครู 3 : อีกประการหนึ่ง พบกันครึ่งทาง ลูกอยากเรียนอาชีวะ พ่อแม่ไม่ยอม แต่พอมือ ทวิศึกษา เรียนได้ พบกันครึ่งทาง	}	

การรับนักเรียน

- ครู 3 : การรับนักเรียนทวิศึกษา มี 2 รอบ คือ เด็กของเทพศิรินทร์ที่จบ ม.3 กับ เด็กข้างนอก ซึ่งการรับก็จะดูเกรด เช่น การเรียน วิทย - คณิต ต้องพิจารณาเกรดก่อน
- ครู 4 : รอบ ม.3 เด็กเรา รับสมัครก่อน สิ้นเดือนมกราคม และก็ให้สมัครทวิศึกษาด้วย แล้วให้เขามาสอบ เพื่อรักษาสีที่ที่จะเรียนรอบทั่วไป มี 2 รอบ รอบ 1 กับรอบ 2 รอบ 1 เดือนมีนาคม รอบ 2 เดือนเมษายนเราจะทำเป็นใบประกาศไว้เลยว่าเลือกเรียนแต่ละโปรแกรมได้อะไรบ้าง
- ครู 5 : พอใกล้เปิดเทอม เราก็จะส่งชื่อเด็กไปทำงานทะเบียนวิทยาลัยเทคนิค แต่จริง ๆ เราจะรับเด็กไปจนถึงต้นเดือนพฤษภาคม
- ครู 4 : ทางเทคนิคจะแจ้งมาว่าจะเปิดเรียนวันไหน เราก็จะแจ้งเด็กให้ไปขึ้นทะเบียนนักศึกษาที่เทคนิค โดยจะส่งรายชื่อเด็กไปทางเมลล์ และทำหนังสือตามไปที่หลัง
- ครู 2 : การรับสมัคร เรายังไม่ได้ให้ Information อะไรมากมายจริง ๆ อยากให้มีรูปแบบมากกว่านี้ มีโครงการ มีป้ายโครงการ มีแผ่นพับ
- ครู 3 : จริง ๆ แล้วอยากได้รูปภาพที่เด็กไปเรียน ไปทำงาน ภาพขณะทำงาน มานำเสนอในช่วงรับสมัคร ให้ผู้ปกครองเห็นชัดๆ
- ครู 6 : การอธิบายผู้ปกครอง พบประเด็นที่น่าสนใจคือเด็กอยากเรียน แต่ผู้ปกครองไม่ให้เรียน กับเด็กไม่ยอมเรียน แต่ผู้ปกครองจะให้เรียน
- ครู 4 : อีกประเด็นหนึ่งไม่มีห้องให้เรียน สมัครโควตาเทคนิคไม่ได้ ไปสอบก็ไม่ได้ ที่เทพศิรินทร์ก็ได้ห้องที่ไม่อย่างเรียนพอมิทวิศึกษาก็มีที่เรียน
- ครู 3 : ทางเราไม่รู้ว่าจะสามารถเรียนสาขาอื่นได้ด้วย เช่น อิเล็กทรอนิกส์ บัญชี และสามารถเรียนรวมกลุ่มกับทางสวนกุหลาบได้ รู้อีกทีตอนเปิดเรียนไปแล้วไม่ทัน เพราะตอนมาแนะแนวก็ไม่ได้บอก ไม่ได้พูดถึง

สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

ปัญหาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

- ครู 4 : คือ ตอนแรกเขาแจ้งว่า 20 คนขึ้นไปต่อแผนการเรียน พอเด็กเราไม่ถึงเราก็ก็นำรับ
- ครู 3 : เพิ่งจะรู้ปีนี้ว่าเราสามารถเอาเด็กไปห้อยกับสวนปทุมได้ (สวนกุหลาบปทุมธานี)
- ครู 4 : ถ้าเปิดบัญชี เด็กจะเยอะ เด็กอยากเรียน แต่เขาไม่รู้
- ครู 5 : อีอย่างถ้าเด็กไม่ลงทะเบียนให้เทคนิคแจ้งกลับมาด้วย
- ครู 7 : ถ้าเด็กมีปัญหาให้ติดต่อกลับมาที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ด้วย
- ครู 3 : ปัญหาการติดต่อ การสื่อสาร เป็นประเด็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร

ครู 3 : หลักสูตรเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตรของมัธยมศึกษาตอนปลาย เพียงแต่การจัดตารางเรียนของเด็กกลุ่มนี้ วันจันทร์ กับวันอังคารว่างไว้ จัดตารางเรียนเฉพาะ พุช พุทธิสบัติ และศุภร์	<p>สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p>
ครู 4 : ในกลุ่มรายวิชาที่จะโอนกับเทคนิค เราจะเขียนรายวิชาเหล่านั้นแยกไว้ เอาไว้เทียบกับทางเทคนิค	
ครู 8 : เรื่องของหลักสูตร ต้องคุยกันตามโปรแกรมหลักสูตรทางเทคนิคกับเทพศิรินทร์ต้องมาคุยกัน ในแต่ละสาขาวิชา เพราะช่างยนต์กับคอมพิวเตอร์ต่างกัน	<p>ข้อเสนอแนะในการจัด
การศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา</p>
ครู 4 : ใช่ค่ะ เพราะ คอมพิวเตอร์บางรายวิชาตรงกัน เช่น ภาษา C ซึ่งทางเทคนิคจะสอนเจาะลึกกว่าทางเรา	
ครู 3 : การจัดหลักสูตรที่ผ่านมาเราไม่เอื้อต่อกัน เราน่าจะมีการหลอมรวมรายวิชาของเด็กกลุ่มนี้	
ครู 6 : ใช่ครับเพราะเด็กมาบ่น ๆ ว่างานเยอะมาก ทั้ง 2 ที่	
ครู 5 : ตอนนี้เรามีประเด็นปัญหาเรื่องกลุ่มความรู้เกี่ยวกับอาชีพ เรายังไม่ได้เปิดให้เรียน	<p>ปัญหาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p>
ครู 7 : ทางเราไม่มีครูสอน ครูบัญชีของเราย้ายไป	
ครู 4 : ที่ผ่านมารามีครูสอนเราเปิดสอน แต่ปัจจุบันไม่มีครูสอน เลยยังไม่ได้ให้เด็กกลุ่มนี้เรียน ถ้าให้ทางเทคนิคเปิดจะได้หรือไม่	
ครู 8 : ถ้าเด็กไม่ได้เรียนวิชานี้ที่เรา เขาต้องไปเรียนที่เทคนิคฉะนั้น จากที่เขาเรียนที่เทคนิค 5 รายวิชา ก็ต้องเพิ่มเป็น 6 หรือ 7 วิชา จะทำได้หรือเปล่า	
ครู 1 : โดยหลักการกลุ่มวิชาพื้นฐานเราต้องสอน กลุ่มวิชาชีพเทคนิคสอนถ้าให้เทคนิคสอนโอนมาได้หรือไม่ ต้องลองศึกษาดู	
ครู 4 : ของเราเปิดแค่ 0.5 หน่วย เราต้องเปิดประมาณ 5 หน่วย ถึงจะโอนไปเทคนิคได้ แต่ถ้าเทคนิคเปิดสามารถโอนได้เลย	
ครู 1 : มันเป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงอาชีพ หรือเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ถ้าทั่ว ๆ ไป เราก็เปิดสอนเอง	<p>ข้อเสนอแนะในการจัด
การศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา</p>
ครู 3 : น่าจะได้คุยกับเทคนิคอีกที	
ครู 4 : เรื่องของหลักสูตรก็ไม่มีปัญหาอะไรมากมีแต่เรื่องของการโอนผลการเรียน ซึ่งติดอยู่ที่เด็กติด 0 ต้องมา เรียน Regrade	

การจัดการเรียนการสอน

- ครู 6 : เด็กไม่ได้มาบนอะไรแค่บอกว่ามีงานเยอะ เด็กชอบการเรียนรู้ที่เทคนิค ชอบทำชิ้นงาน
- ครู 7 : เด็กเขาชอบงานปฏิบัติ เขามีความสุข ตรงกับความต้องการของเขา
- ครู 3 : เด็กเขาชอบไปเทคนิค เขาไม่ชอบมาโรงเรียนที่นี่ ดูเขามีความสุขที่ได้ไปเรียนที่เทคนิค
- ครู 6 : เขาจะกังวลเรื่องฝึกงาน ตื่นเต้น เขาอยากได้เวลาในการฝึกงานเพิ่มขึ้น เด็กชอบงานที่ได้ทำเป็นชิ้นงาน
- ครู 7 : ช่างยนต์ดูมีความสุขกับการเรียนมากกว่าคอมพิวเตอร์
- ครู 6 : เด็กเขาภูมิใจที่เขาทำได้ เช่น ซ่อมจักรยานยนต์ แล้วมันใช้ได้จริงได้ เขาจะภูมิใจ
- ครู 3 : ช่างยนต์ได้ไปออกงาน Fixit Center ด้วย เด็กเขาชอบ

สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

การประเมินผล

ครู 4 : การวัดผลก็ใช้เกณฑ์ ปกติ เก็บจากงาน สอบกลางภาค สอบปลายภาค วัดเป็นเกณฑ์ 100 คะแนน แล้วตัดเกรด ครู 3 : ครูเขาก็วัดตามสภาพวิชาตามหมวดวิชา ไม่ได้แบ่งว่ากลุ่มนี้ เรียนที่นี้ กลุ่มนี้เรียนเทคนิค ครู 5 : เกิดปัญหาอยู่ว่าเด็กได้ 1 สองตัว ไม่สามารถเทียบโอนได้ แต่สามารถช่วยได้ อย่างเช่น ภาษาไทย ที่นี้เรียน 6 ตัว เทคนิคเรียน 2 ตัว ต้องมาพิจารณาว่าตัวไหนโอนได้บ้าง แต่ถ้าไม่สามารถโอนได้จริง ๆ ก็ต้องให้กลับมา Regrade ติดต่อครูผู้สอนในกลุ่มสาขาต่าง ๆ ครู 3 : เด็กติด 0 แก่ 0 เป็น 1 ไม่สามารถโอนได้ ต้อง Regrade อย่างเดียว ครู 6 : 1.5 ก็ต้อง Regrade ถึงจะโอนผลการเรียนได้ ครู 5 : ตอนนี้ออนผลการเรียนไม่ได้ ต้องเรียกมา Regrade ก่อนหลายคน ถ้าโอนไม่ได้ Regrade ไม่ทัน เขาก็ไม่จบ ครู 7 : เขาจะได้แค่วุฒิ ม.ปลาย ครู 4 : โดยหลักการแล้วเขากำหนดไว้ว่าไม่ได้เลย ไม่จบทั้ง 2 ที่ แต่เราก็ต้องพยายามให้เขาจบ ต้องให้ Regrade จนผ่าน ครู 3 : ประเด็นอยู่ที่ว่าเราไม่เข้าใจตัวโครงการอย่างถ่องแท้และปัญหาเรื่องการสื่อสารระหว่างกันมีน้อย มีการเปลี่ยนตัวผู้รับผิดชอบ และไม่แจ้งให้ทราบ ทำให้ไม่เข้าใจกัน ไม่ได้คุยกัน ครู 5 : แรก ๆ เราไม่รู้ว่า การโอนได้ต้องเป็นเกรด 2 และเด็กเราก็ได้ 1 และ 1.5 โอนไม่ได้ ทำให้เราต้อง Regrade ซ้ำแล้วซ้ำอีกหลายวิชา ซึ่งตอนแรกถ้าตกลงกันว่า เทียบโอนที่เกรด 2 ก็ไม่มีปัญหา แต่จริง ๆ แล้วในเอกสาร MOU ก็มีแล้ว แต่เนื่องจากมารับงานใหม่เลยไม่เข้าใจตรงนี้ เพราะคนเก่าไม่แจ้งไว้ ครู 3 : ที่นี้ครูเขาวัดมาตรฐานเดียวกัน ห้องวิทย์ กับห้องศิลป์ เด็กเลยติด 0 เยอะ เราไม่ child center เรา teacher center ครู 4 : มันไม่เกี่ยวกับการวัดผล มันเกี่ยวกับครูผู้สอน เขาจะวัดแบบไหน เขาจะวัดแบบอิงเกณฑ์	}	<p>สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p>
ครู 3 : เด็กติด 0 แก่ 0 เป็น 1 ไม่สามารถโอนได้ ต้อง Regrade อย่างเดียว ครู 6 : 1.5 ก็ต้อง Regrade ถึงจะโอนผลการเรียนได้ ครู 5 : ตอนนี้ออนผลการเรียนไม่ได้ ต้องเรียกมา Regrade ก่อนหลายคน ถ้าโอนไม่ได้ Regrade ไม่ทัน เขาก็ไม่จบ	}	<p>ปัญหาการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p>
ครู 3 : ประเด็นอยู่ที่ว่าเราไม่เข้าใจตัวโครงการอย่างถ่องแท้และปัญหาเรื่องการสื่อสารระหว่างกันมีน้อย มีการเปลี่ยนตัวผู้รับผิดชอบ และไม่แจ้งให้ทราบ ทำให้ไม่เข้าใจกัน ไม่ได้คุยกัน ครู 5 : แรก ๆ เราไม่รู้ว่า การโอนได้ต้องเป็นเกรด 2 และเด็กเราก็ได้ 1 และ 1.5 โอนไม่ได้ ทำให้เราต้อง Regrade ซ้ำแล้วซ้ำอีกหลายวิชา ซึ่งตอนแรกถ้าตกลงกันว่า เทียบโอนที่เกรด 2 ก็ไม่มีปัญหา แต่จริง ๆ แล้วในเอกสาร MOU ก็มีแล้ว แต่เนื่องจากมารับงานใหม่เลยไม่เข้าใจตรงนี้ เพราะคนเก่าไม่แจ้งไว้ ครู 3 : ที่นี้ครูเขาวัดมาตรฐานเดียวกัน ห้องวิทย์ กับห้องศิลป์ เด็กเลยติด 0 เยอะ เราไม่ child center เรา teacher center ครู 4 : มันไม่เกี่ยวกับการวัดผล มันเกี่ยวกับครูผู้สอน เขาจะวัดแบบไหน เขาจะวัดแบบอิงเกณฑ์	}	ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษา

การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

- ครู 6 : เรื่องนี้ผมได้ยืมมาจากอาจารย์เทคนิคว่าต้องประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ส่วนเด็กไม่เห็นเขาพูดอะไร
- ครู 8 : การประเมินมาตรฐานวิชาชีพเป็นพื้นฐานข้างขึ้นตำที่ควรมี เด็กเขาพูดอยู่นะว่าเขาจะสอบ แต่ไม่เห็นกังวลอะไร ไม่บ่นอะไร เด็กเขาไม่บ่นเรื่องการเรียนที่เทคนิค แต่บ่นเรื่องการเรียนที่เรา

สภาพการจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

หมายเหตุ ชื่อสมมติผู้ให้ข้อมูล ครู1 ครู2 ครู3 ครู4 ครู5 ครู6 ครู7 ครู8

ตัวอย่างการบันทึกข้อมูล

การสนทนากลุ่ม กลุ่มที่ 4 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนในระบบทวิศึกษาในปีการศึกษา 2558 จำนวน 7 คน
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาด้วยระบบทวิศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคัญบุรี

การประชาสัมพันธ์

<p>ผู้ปกครอง 1 : ผมรู้เรื่องทวิศึกษาจากการประชุมผู้ปกครอง ผอ.พูดในที่ประชุมครู เด็ก
เขาสนใจเลยให้เรียน เทพศิรินทร์ไม่มีเอกสารแจก ไม่ได้ให้ข้อมูลอะไร
มากนัก บอกแต่ว่าเรียนแล้วได้ 2 วุฒิ คือวุฒิ ม.6 และ ปวช.</p>	<p>สถาปนาการจัด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา</p>
ผู้ปกครอง 2 : ไปสมัครเรียนม.4 ครูเขาแนะนำว่าเรียนแล้วได้ 2 วุฒิ	
<p>ผู้ปกครอง 3 : รู้จากประชุมผู้ปกครอง และเด็กเขามาบอกก่อนว่ามีเรียน 2 หลักสูตร
เทพศิรินทร์ไม่มีเอกสารแจก</p>	
<p>ผู้ปกครอง 4 : เคยไปประชุมผู้ปกครองแต่เทพศิรินทร์ให้ข้อมูลไม่ชัดเจน บอกแค่ได้ 2
วุฒิ ม.6 กับ ปวช.</p>	
<p>ผู้ปกครอง 5 : เขามาบอกแม่ว่าครูแนะนำให้เขาเรียน 2 หลักสูตร เรียนที่เทพศิรินทร์และ
ที่เทคนิคัญบุรีด้วย เขาบอกเขาอยากเรียน เลยให้เรียน พอมาเรียนที่
เทคนิคก็อยากให้เขาต่อ ปวส.</p>	<p>ข้อเสนอแนะใน
การจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p>
<p>ผู้ปกครอง 2 : คิดว่าน่าจะเน้นทางใดทางหนึ่ง โดยเฉพาะ หลักสูตรแบบนี้ ผมคิดว่า เด็ก
เขาความรู้กลางๆ ไม่เน้นไปทางใดทางหนึ่ง พะวงสองทาง สู้ให้เขามุ่งไป
ทางใดทางหนึ่ง น่าจะมีประโยชน์กว่า เด็กพะวง กังวล ทั้ง 2 ทาง ผมว่า
ให้มุ่งทางเดียวดีกว่า สองทางกลัวเขาจับไม่ไหว หรือไม่ รู้ แค่กลางๆ ไม่ถึง
แก่นของวิชาชีพของตนเอง</p>	

- ผู้ปกครอง 4 : คุณครูต้องชี้แนะ ให้ข้อมูลที่เป็นจริง ดีไม่ใช่อะไร ครูแนะแนว ครูควร
แนะให้เขาเลือกเลยว่า จะเรียนทางไหน “อย่าไปวางสิ่งเร้าให้กับเด็ก
เพราะพอบอกได้ 2 ทาง 2 วุฒิ ใคร ๆ ก็เลือก...เป็นของใหม่ มีทางเลือก”
ผู้ปกครอง พอเห็น 2 วุฒิ คิดว่ามันดี แต่เรียนแล้วพบว่าไม่ดี มันไม่ได้
เจาะลึก มันไม่ถึงแก่นของวิชาชีพ
- ผู้ปกครอง 6 : อีกอย่างการเรียน 2 หลักสูตรมีปัญหาเรื่องรถรับ-ส่ง แรกๆ บอกมี รถรับ-
ส่งให้ ไปๆมาๆ ได้ 2 อาทิตย์ไม่มี รถไม่วิ่งเข้ามาที่เทคนิค ต้องซื้อรถ
มอเตอร์ไซค์ให้ ครูฝ่ายปกครองก็มาต่อว่าว่าจะทำให้เด็กเสียแต่ผมไม่มี
ทางเลือก และไม่ยอมไปที่ขับมอเตอร์ไซด์แล้วเกร
- ผู้ปกครอง 3 : รถรับ-ส่ง ปกติวิ่งทางหลังหมู่บ้าน จันทร์-อังคาร เขาไม่แวะมาทางเทคนิค
ทำให้ต้องมาส่งเอง หรือไม่ก็จ้างวินมอเตอร์ไซด์มาส่ง ท้ายสุดออกรถ
มอเตอร์ไซค์ให้เพราะรับ-ส่งไม่ไหวไปทำงานสาย
- ผู้ปกครอง 1 : อันนี้ผมก็ไม่พอใจ แรกๆ เทพศิรินทร์แจ้งว่าจะมีรถ รับ-ส่ง แต่มาได้ 2
อาทิตย์ เด็กบอกไม่มีแล้ว ต้องมาเอง ผมต้องยกรถมอเตอร์ไซค์ผมให้เขา
ใช้ ตอนแรก ผมไม่พอใจนะ จะไปคุยที่โรงเรียน แต่ลูกสาวบอก ป่าไม่ต้อง
ไม่ต้องคุยแล้ว
- ผู้ปกครอง 7 : คิดว่าลูกมาเรียนแล้วเก่งขึ้น เขามาเรียนคอมพิวเตอร์รู้สึกเก่งขึ้น ถ้ามว่า
เขาเรียนหนักมัย เด็กไม่เคยบ่นอะไรให้ฟัง ไม่มีปัญหา เพราะบ้านอยู่
คลอง 13 เขาใช้รถมอเตอร์ไซค์ อยู่แล้ว
- ผู้ปกครอง 6 : ผมได้รับข่าวสารมาว่า ทางวิชาชีพ ขาดแคลน ใจผมอยากให้เขาต่อปวส.
แต่เขาอยากไปมหาวิทยาลัย แต่ถ้าไม่ได้ มหาลัยผมจะให้เขาเรียน ปวส.

ปัญหาการจัด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา

ปัญหาการจัด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา

ข้อเสนอแนะใน
การจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

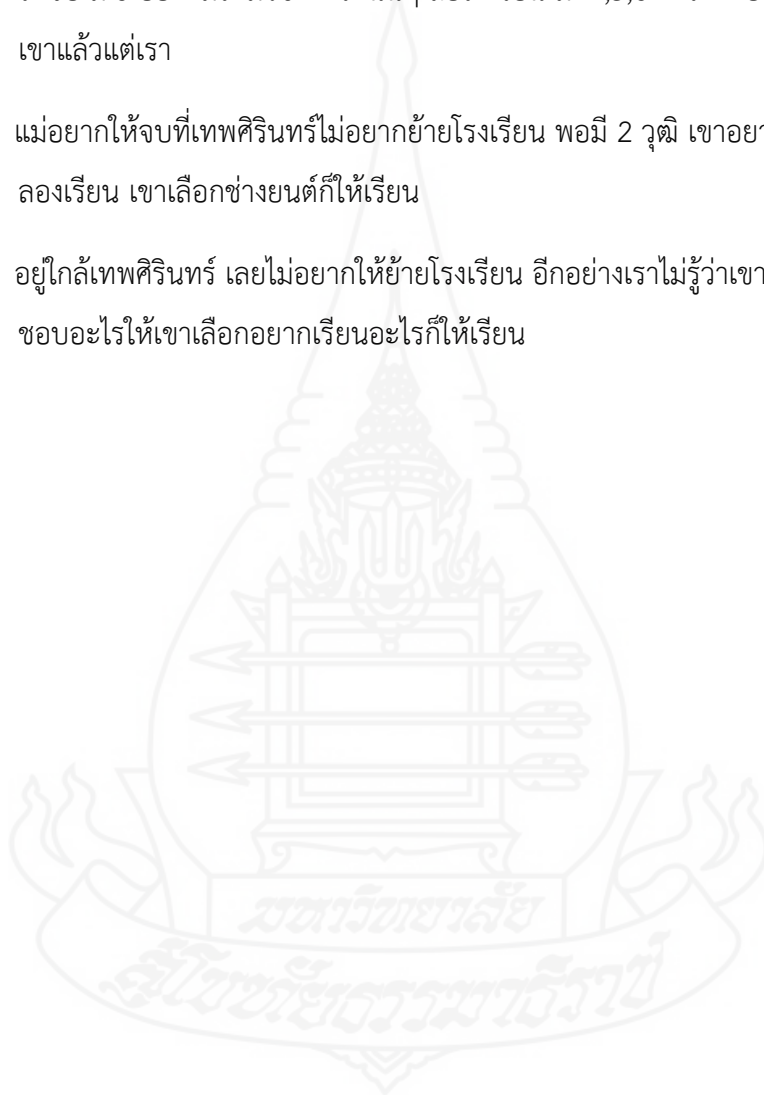
สภาพการจัด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา

ผู้ปกครอง 2 : เรื่องแนะแนว ต้องแนะแนวให้ผู้ปกครอง ทราบว่าการเรียนแบบนี้ดีอย่างไร ไม่ดีอย่างไร ให้ข้อมูลให้มากกว่านี้ ชัดเจนกว่านี้ และนำผลการเรียนมา ชี้แนะผู้ปกครองว่าตลาดแรงงานเป็นอย่างไร

: ตอนแรกถ้าเขาเลือกเทคนิคผมก็โอเคนะ แต่ที่ให้เรียนสามัญเพราะอยาก ให้จบ ม.6 อยากมีให้มีวิชาการแน่นๆเลยให้เรียน ม.4 ,5,6 เพราะตอนนั้น เขาแล้วแต่เรา

ผู้ปกครอง 4 : แม่อยากให้จบที่เทพศิรินทร์ไม่อยากจะย้ายโรงเรียน พอมี 2 วุฒิ เขาอยาก ลองเรียน เขาเลือกช่างยนต์ก็ให้เรียน

ผู้ปกครอง 5 : อยู่ใกล้เทพศิรินทร์ เลยไม่อยากจะย้ายโรงเรียน อีกอย่างเราไม่รู้ว่าเขา ชอบอะไรให้เขาเลือกอยากเรียนอะไรก็ให้เรียน

การรับนักเรียน

- ผู้ปกครอง 6 : ครูแนะนำ ครูดำเนินการให้ทุกอย่าง พ่อแม่ไม่ได้มาที่เทคนิค
- ผู้ปกครอง 1 : การสมัครเรียน ผู้ปกครองไม่ได้ดำเนินการอะไร ทางคุณครูที่เทพศิรินทร์ ดำเนินการให้
- ผู้ปกครอง 3 : ลูกแค่บอกว่าจะมาเรียนที่เทคนิคแต่ไม่ได้บอกว่าแม่ต้องมาด้วย เห็นเขา ทำเองแล้วบอกว่ามาเรียนแล้ว
- ผู้ปกครอง 5 : เขาบอกครูพามาเทคนิค มาเรียนที่เทคนิคแล้ว

สภาพการจัด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา

ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร

- ผู้ปกครอง 1 :** รู้เพียงแต่จะให้มาเรียนที่เทคนิค 2 วัน คือ จันทร์ กับ อังคาร ส่วนพุธ พุธหัส ศุกร์ เรียนที่เทพศิรินทร์
- ผู้ปกครอง 2 :** หลักสูตรที่เรียน ลูกสาวเขาเลือกเอง เลือกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เรียนไปก็ปกติดี ไม่มีปัญหาอะไร เขาก็ไม่ได้มาพูด มาบ่นอะไรให้ฟัง หลักสูตรที่จัดก็ไม่ได้มีปัญหาอะไร เรื่องค่าใช้จ่ายก็ไม่มีปัญหา ที่เทพศิรินทร์ จ่ายประมาณสองพันกว่าบาท ที่เทคนิคประมาณ 5-6 ร้อยบาท เรื่องนี้ผมไม่มีปัญหา
- ผู้ปกครอง 4 :** ผมว่าการเรียนเลือกไปเลยดีกว่าว่าจะเรียนอะไรให้มีวิชาชีพติดตัวเราไม่รู้เรื่องตัวนี้เลย ว่ามีข้อดี-ข้อเสียอย่างไร แต่มี 2 ทางเลือกก็เอาไว้ก่อน เรื่องหลักสูตรเรียนยังไง ผมไม่เข้าใจ เขาไม่ได้บอกอะไรมากนัก กับทางเทคนิคก็ได้เจอกัน ไม่ได้คุยให้ฟังว่าเรียนยังไง
- ผู้ปกครอง 5 :** เด็กที่เรียนสายอาชีพที่ผมเจอพอเด็กเขาไปเห็นของจริง แล้วไปไม่เป็นไม่ทันช่างประสบการณ์ มีความรู้เรื่องทฤษฎี แต่ทางปฏิบัติไม่เก่งปล่อยให้ปฏิบัติเองไม่ได้ ควรให้เขาลงมือทำเยอะๆ ฝึกเยอะๆ เขาไปเจอของจริงแล้วไม่กล้าตัดสินใจ ไม่กล้าลงมือทำ เกๆ กังๆ หั่นซ้าย หั่นขวา
- ผู้ปกครอง 6 :** ผมว่าเรียน 2 หลักสูตรทำให้ผลการเรียนที่เทพศิรินทร์ ถอยลง แต่ผลการเรียนที่เทคนิคยังไม่เห็นเลยนะ
- ผู้ปกครอง 7 :** ยังไม่เคยเห็นผลการเรียนจากเทคนิค ผลการเรียนที่ เทพศิรินทร์เขาใช้ได้ประมาณ 2 กว่าๆ แต่ที่เห็นๆ มาเรียนที่เทคนิค เด็ก ๆ แถวบ้าน เขาเรียนจบได้งานทำดี ๆ ได้ไปทำงานเลยเมื่อเรียนจบ
- ผู้ปกครอง 4 :** ลูกบอกว่ามีช่างยนต์ ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ เขาให้เด็กเลือกตามความถนัดและดูเกรด
- ผู้ปกครอง 5 :** เรียนช่างยนต์ เขาเลือกเอง แม่ก็แล้วแต่เขา ประเภทที่ถนัดใช้แรงค่ะ

สภาพการจัด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา

ข้อเสนอแนะใน
การจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

สภาพการจัด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา

การจัดการเรียนการสอน

ผู้ปกครอง 1 : เขาก็ขยันเรียนนะ มาเรียนตามปกติไม่เคยได้รับปัญหาเกี่ยวกับการเรียนที่เทคนิค ผมสงสัยว่าทำไมเขาไม่มาโรงเรียนสายจัง เขาบอกมีเรียนสาย อื่นอย่างนัดเพื่อน เห็นโทรคุยกัน นัดกันรออยู่ : การฝึกงาน เขาบอกรุ่นพี่สอนให้ทำ ทำได้ ไม่มีปัญหา ไม่บ่นอะไร สนใจดี เห็นไปแต่เช้าเลยช่วงฝึกงาน	<p>สถาปนากิจการ
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา</p>
ผู้ปกครอง 2 : ลูกผมเขาบอกผมว่า เพื่อนๆ หลายคนตั้งใจเรียนที่เทคนิค แต่ไม่สนใจเรียนที่เทพศิรินทร์ บางคนออกจากเทพศิรินทร์ไปเลย	<p>ปัญหาการจ้ด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา</p>
ผู้ปกครอง 3 : ลูกก็บอกว่าเพื่อนๆ หลายคน ออกจากเทพศิรินทร์ แล้วมาเรียนที่เทคนิคอย่างเดียว เพราะเขาติดที่เทพศิรินทร์ หลายตัว	<p>ปัญหาการจ้ด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา</p>
ผู้ปกครอง 4 : การเรียนที่เทคนิคเด็กไม่ได้บ่นอะไรให้ฟัง เขาบ่นแต่ที่เทพศิรินทร์	<p>สถาปนากิจการ
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา</p>
ผู้ปกครอง 7 : เด็กเขาไม่พูดอะไร ไม่บ่นอะไร ตอนนี้นับ่นๆ เรื่องทำ Project จบอย่างเดียว ช่วงนี้เห็นกลับบ้านค่าๆ บอกไปอยู่บ้านเพื่อน ไปทำงานกับเพื่อนๆ	<p>สถาปนากิจการ
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา</p>
ผู้ปกครอง 4 : ให้ไปฝึกที่ร้านข้างๆ Big C ก็ลุยดีไปฝึกแล้วดีขึ้น คุมมีความรู้มากขึ้น เท่าที่มาคุย มาเล่าให้ฟัง มีปัญหาแค่ เขามาบ่นว่า ไปฝึกแล้วไม่ได้ตั้งค์ เพื่อนๆบางคนได้ตั้งค์ เขาดูเหมือนจะชอบงานที่ไปฝึกนะ	<p>สถาปนากิจการ
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา</p>
ผู้ปกครอง 2 : ผมเลยคิดว่าให้เขาเรียนต่อ ปวส. เมื่อมาเรียนทางนี้แล้วก็เรียนต่อไปให้สุดไปเลย : ผมว่าสอนปฏิบัติให้ได้ประมาณ 70% ให้สามารถทำงานได้จริง ทำได้เลย	<p>สถาปนากิจการ
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา</p>
ผู้ปกครอง 3 : ต้องการให้เน้นการปฏิบัติมาก ๆ ให้เขาสามารถทำงานได้จริง	<p>ข้อเสนอแนะใน
การจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p>
ผู้ปกครอง 7 : เขาดูมีความรู้มากขึ้น เรียนคอมฯแล้วดูทำงานได้มากขึ้น มีความเรื่องคอมพิวเตอร์มากขึ้น	<p>ข้อเสนอแนะใน
การจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา</p>

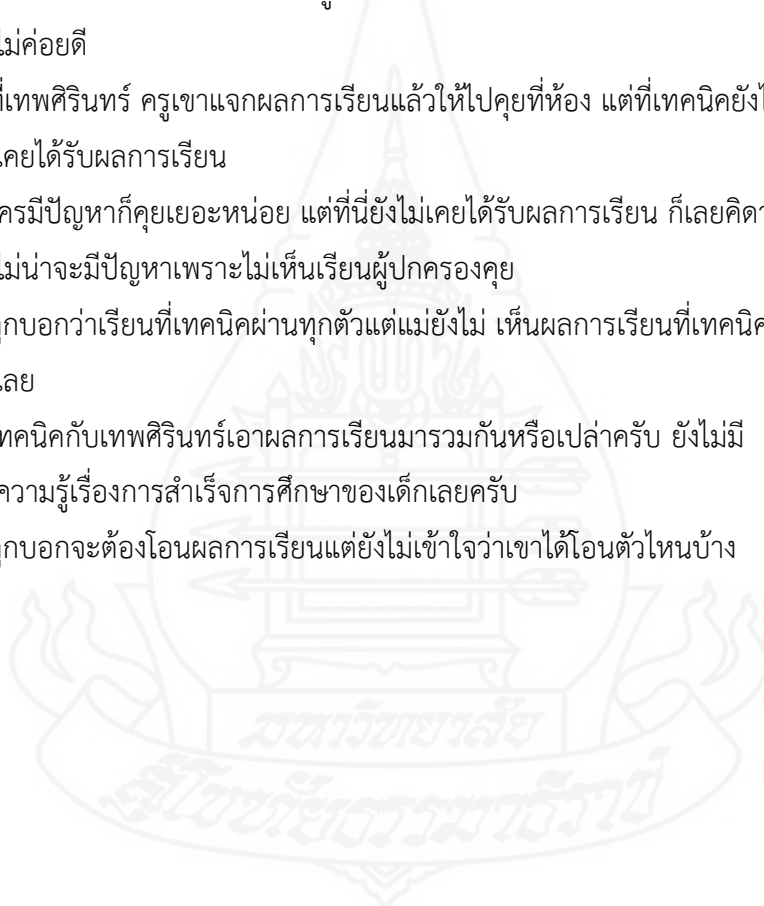
การประเมินผล

- ผู้ปกครอง 1 : ไม่เคยเห็นผลการเรียนที่เรียนที่เทคนิค ไม่เคยได้รับข้อมูลเรื่องการประเมินผลการเรียน ไม่ทราบขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน
- ผู้ปกครอง 4 : ผมเข้าใจว่าเทพศิรินทร์เขาอยากปรับภาพของโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับ แต่ก็ต้องเข้าใจสภาพเด็กของเราด้วย เขาเข้มงวดมากไปหรือเปล่า ต้องพิจารณาว่าเรื่องใดควรเข้มงวด เรื่องใดไม่ควรเข้ม กวดการศึกษา ผมว่าอย่าไปยึดติดกับอะไรมากเกินไป...ผมว่า “เขาเรียนแล้วเขาเอาไปใช้ได้หรือเปล่า...อันนี้น่าคิด” ที่ผมพูดแบบนี้เพราะที่ เทพศิรินทร์ ผลการเรียนไม่ค่อยดี
- ผู้ปกครอง 7 : ที่เทพศิรินทร์ ครูเขาแจกผลการเรียนแล้วให้ไปคุยที่ห้อง แต่ที่เทคนิคยังไม่เคยได้รับผลการเรียน
- ผู้ปกครอง 3 : ใครมีปัญหาที่คุยเยอะหน่อย แต่ที่นี้ยังไม่เคยได้รับผลการเรียน ก็เลยคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหาเพราะไม่เห็นเรียนผู้ปกครองคุย
- ผู้ปกครอง 5 : ลูกบอกว่าเรียนที่เทคนิคผ่านทุกตัวแต่แม่ยังไม่เห็นผลการเรียนที่เทคนิคเลย
- ผู้ปกครอง 6 : เทคนิคกับเทพศิรินทร์เอาผลการเรียนมารวมกันหรือเปล่าครับ ยังไม่มีความรู้เรื่องการสำเร็จการศึกษาของเด็กเลยครับ
- ผู้ปกครอง 4 : ลูกบอกจะต้องโอนผลการเรียนแต่ยังไม่เข้าใจว่าเขาได้โอนตัวไหนบ้าง

ปัญหาการจัด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา

ข้อเสนอแนะใน
การจัดการศึกษา
ด้วยระบบทวิศึกษา

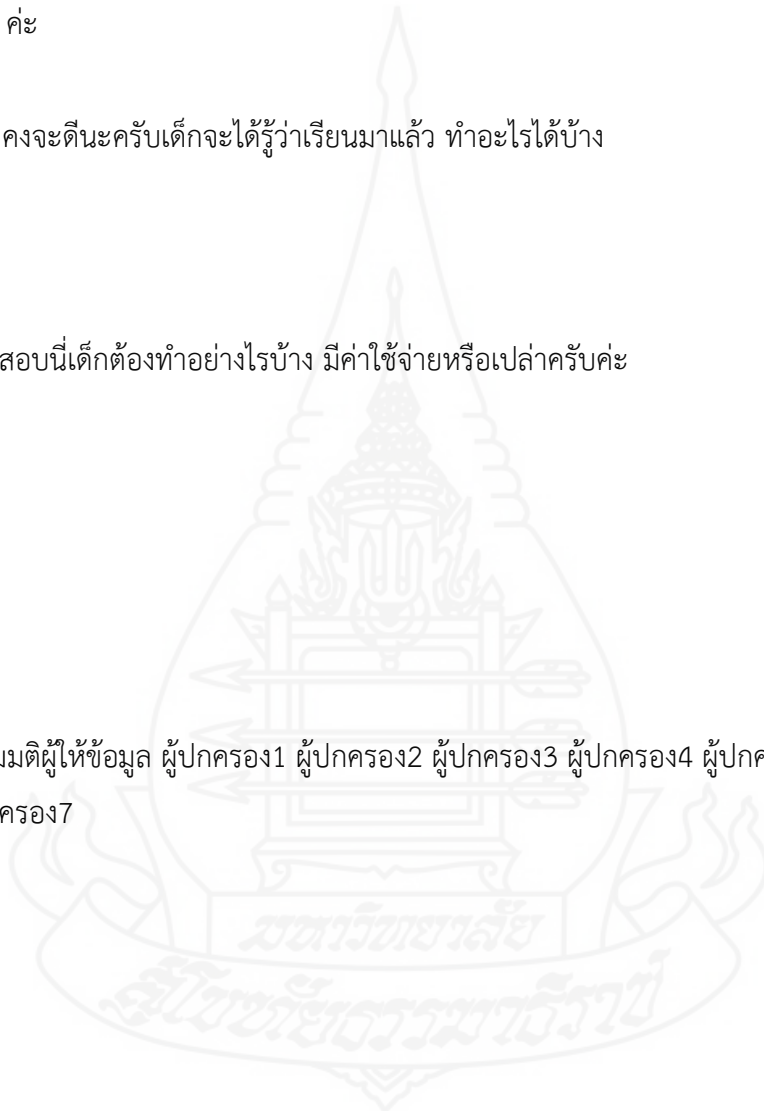
สภาพการจัด
การศึกษาด้วย
ระบบทวิศึกษา

การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

<p>ผู้ปกครอง 6 : ผู้ปกครองไม่เคยได้ยิน ไม่เคยรับรู้เรื่องนี้ : เด็กไม่คุยให้ฟัง : ผู้ปกครองไม่รู้เรื่องนี้</p>	<p>สภาพการจัด การศึกษาด้วย ระบบทวิศึกษา</p>
<p>ผู้ปกครอง 5 : ของแม่เขาชอบใช้แรง ชอบงานลุๆ ไม่ชอบตำราเรียน จะ ผ่านหรือเปล่า ค่ะ</p>	
<p>ผู้ปกครอง 1 : คงจะดีนะคร้บเด็กจะได้รู้ว่าเรียนมาแล้ว ทำอะไรได้บ้าง</p>	<p>ข้อเสนอแนะใน การจัดการศึกษา ด้วยระบบทวิศึกษา</p>
<p>ผู้ปกครอง 3 : สอบนี้เด็กต้องทำอะไรบ้าง มีค่าใช้จ่ายหรือเปล่าคร้บค่ะ</p>	<p>ปัญหาการจัด การศึกษาด้วย ระบบทวิศึกษา</p>

หมายเหตุ ชื่อสมมติผู้ให้ข้อมูล ผู้ปกครอง1 ผู้ปกครอง2 ผู้ปกครอง3 ผู้ปกครอง4 ผู้ปกครอง5 ผู้ปกครอง6
 ผู้ปกครอง7

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวสายัน จันทรา
วัน เดือน ปีเกิด	7 เมษายน 2507
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๒๙ ศศ.ม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา ๒๕๔๑
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคนบุรี สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

